

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра обліку і аудиту

«До захисту в ЕК»
Директор інституту
_____ Шеремет О.О. _____
(підпис) (прізвище та ініціали)
«__» _____ 20__ р.

«До захисту допущено»
Завідувач кафедри
_____ Чернелевський Л.М. _____
(підпис) (прізвище та ініціали)
«__» _____ 20__ р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код та назва спеціальності)
освітньо-професійної програми Облік і аудит

на тему: Обліково-аналітичне та контрольне забезпечення розрахункових операцій

Виконав: здобувач 2 курсу, групи БО-2-7М

Погреда Іванна Іванівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Керівник Колос Ірина Василівна _____
(прізвище, ім'я та по батькові повністю) (підпис)

Консультанти Чернелевський Л.М. _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

Беренда Н.І. _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

Осадча Г.Г. _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

Рецензент Дем'яненко І.В. _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

Засвідчую, що в цій кваліфікаційній
роботі немає запозичень із праць
інших авторів без відповідних
посилань.

Здобувач _____
(підпис)

Київ - 2021__ р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Навчально-науковий інститут економіки і управління _____

Кафедра обліку і аудиту _____

Освітній ступінь магістр _____

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування» _____

(код і назва)

Освітньо-професійна програма Облік і аудит _____

(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри обліку і аудиту _____

Л.М. Чернелевський

“ 16 ” жовтня 20 20 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Погреді Іванні Іванівні _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Обліково-аналітичне та контрольне забезпечення розрахункових операцій _____

керівник роботи Колос Ірина Василівна, канд. екон. наук, доц. _____,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від “16”жовтня 2021року №834-КС

2. Строк подання здобувачем роботи 04 лютого 2021 р. _____

3. Вихідні дані до роботи чинні нормативно-правові акти з регулювання обліку, аналізу та аудиту грошових коштів; дані фінансової і статистичної звітності, облікові дані (первинні документи, реєстри синтетичного й аналітичного обліку) ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» за 2018-2019 роки _____

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) Теоретичні засади обліково-аналітичного і контрольного забезпечення розрахункових операцій. Діагностування сучасного стану обліково-аналітичного і контрольного забезпечення ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату» і його розрахункових операцій. Удосконалення обліково-аналітичного і контрольного забезпечення розрахункових операцій ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»

5. Перелік графічного матеріалу

Склад і структура управління на ПрАТ «Вінницькому ОЖК»; форма організації бухгалтерської служби на ПрАТ «Вінницькому ОЖК»; техніко-економічні показники за 2018-2019 роки ПрАТ «Вінницького ОЖК», схема документування розрахунків між постачальниками, підрядниками та покупцями залежно від терміну і форми оплати; бухгалтерські проведення за розрахунками з покупцями

та постачальниками; види дебіторської та кредиторської заборгованості та їх відображення у фінансовій звітності; аналіз фінансового стану ПрАТ «Вінницького ОЖК» на 31.12.2017, 31.12.2018, 31.12.2019 рік; аналіз структури дебіторської та кредиторської заборгованості на 31.12.2018 та 31.12.2019 рік; схема послідовності проведення аудиту розрахункових операцій; пропозиції щодо покращення обліку розрахункових операцій.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
3.2	Чернелевський Л.М., зав.кафедри	16.10.2020	21.01.2021
3.4	Беренда Н.І., доцент	16.10.2020	21.01.2021
3.3	Осадча Г.Г., доцент	16.10.2020	21.01.2021

7. Дата видачі завдання 16 жовтня 2020 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Вступ	19.10.20-31.10.20	Виконано
2	Розділ 1. Теоретичні засади обліково-аналітичного і контрольного забезпечення розрахункових операцій	03.11.20-21.11.20	Виконано
3	Розділ 2. Діагностування сучасного стану обліково-аналітичного і контрольного забезпечення ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» і його розрахункових операцій	24.11.20-19.12.20	Виконано
4	Розділ 3. Удосконалення обліково-аналітичного і контрольного забезпечення розрахункових операцій ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»	22.12.20-20.01.21	Виконано
5	Загальні висновки і пропозиції	22.01.21-25.01.21	Виконано
6	Перелік використаних літературних джерел	27.01.21-30.01.21	Виконано

Здобувач _____ (підпис) Погреда І.І. (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ (підпис) Колос І.В. (прізвище та ініціали)

АННОТАЦІЯ

Погреда І.І.

У магістерській роботі застосовано організацію, методологію та практичні аспекти обліку, а також аналіз і аудит розрахункових операцій.

Предметом магістерського дослідження являються теоретичні положення, принципів та методів, що допомагають здійснювати аналіз, облік та аудит розрахункових операцій.

Об'єктом дослідження являється облік, аналіз та аудит розрахункових операцій на прикладі Приватного акціонерного товариства «Вінницького олійножирового комбінату».

В результаті дослідження прослідковано історію та діяльність промислового підприємства з виробництва олії, структуру бухгалтерії та схему управління і облікову політику ПрАТ «Вінницького ОЖК», а також узагальнено інформацію щодо податків і зборів ПрАТ «Вінницького ОЖК» відповідно до вимог чинного законодавства України, розглянуто детальний опис загального облікового документообігу ПрАТ «Вінницького ОЖК», здійснено аналіз синтетичного обліку розрахункових операцій, проаналізовано думки різних вчених щодо визначень розрахункових операцій, зазначено та проаналізовано найбільш поширені техніко-економічні показники діяльності підприємства, які характерні для підприємств харчової промисловості, здійснено аналіз для визначення фінансового стану ПрАТ «Вінницького ОЖК» на 01 січня 2019 року та 31 грудня 2019 року; досліджено структуру, економічний аналіз складу дебіторської і кредиторської заборгованостей; здійснено аналіз розрахункових операцій в Microsoft Excel, здійснено практичний аудит розрахункових операцій, зокрема застосуванням програми «Турбо Аудит», а також описано практичні рекомендації з удосконалення обліку, аналізу та аудиту в ПрАТ «Вінницького ОЖК» розрахункових операцій.

Рік виконання дипломної роботи магістра - 2020. Рік захисту роботи - 2021.

Ключові слова: розрахунки, розрахункові операції, класифікація розрахункових операцій, дебіторська заборгованість, кредиторська заборгованість, облікова політика, рахунки бухгалтерського обліку, аналіз, аудит, промислове підприємство, шляхи удосконалення обліку, аналізу та аудиту.

Дипломна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, загальних висновків і пропозицій, переліку використаної літератури та додатків. Роботу викладено на 140 сторінках і містить 53 таблиці й 44 рисунків, список літератури складено з 82 найменування.

АННОТАЦИЯ

Погреда И.И.

В магистерской работе применены организацию, методологию и практические аспекты учета, а также анализ и аудит расчетных операций.

Предметом магистерской исследования являются теоретические положения, принципов и методов, помогающих осуществлять анализ, учет и аудит расчетных операций.

Объектом исследования является учет, анализ и аудит расчетных операций на примере Частное Акционерного Общества «Винницкого масложирового комбината».

В результате исследования прослежены истории и деятельности промышленного предприятия по производству масла, структуру бухгалтерии и схему управления и учетной политике ЧАО «Винницкого ОЖК», а также обобщена информация по налогам и сборам ЧАО «Винницкого ОЖК» в соответствии с требованиями действующего законодательства Украины, рассмотрены детальное описание общего учетного документооборота ЧАО «Винницкого ОЖК», осуществлен анализ синтетического учета расчетных операций, проанализированы мнения различных ученых относительно определений расчетных операций, указано и проанализированы наиболее распространенные технико-экономические показатели деятельности предприятия, которые характерны для предприятий пищевой промышленности, осуществлен анализ для определения финансового состояния ЗАО «Винницкого МЖК» на 1 января 2019 и 31 декабря 2019; исследована структура, экономический анализ состава дебиторской и кредиторской задолженностей; осуществлен анализ расчетных операций в Microsoft Excel, осуществлен практический аудит расчетных операций, в частности применением программы «Турбо Аудит», а также описано практические рекомендации по совершенствованию учета, анализа и аудита в АО «Винницкого МЖК» расчетных операций.

Год дипломной работы магистра - 2020 год защиты работы - 2021.

Ключевые слова: расчеты, расчетные операции, классификация расчетных операций, дебиторская задолженность, кредиторская задолженность, учетная политика, счета бухгалтерского учета, анализ, аудит, промышленное предприятие, пути совершенствования учета, анализа и аудита.

Дипломная работа магистра состоит из введения, трех глав, общих выводов и предложений, списка использованной литературы и приложений. Работа изложена на 140 страницах и содержит 53 таблицы и 44 рисунков, список литературы составлен из 82 наименования.

ABSTRACT

Pohreda II

The master's thesis uses the organization, methodology and practical aspects of accounting, as well as analysis and audit of settlement operations.

The subject of the master's research are theoretical provisions, principles and methods that help to analyze, record and audit settlement operations.

The object of the study is the accounting, analysis and audit of settlement operations on the example of the Private Joint-Stock Company "Vinnytsia Oil and Fat Plant".

The study traces the history and activities of the industrial enterprise for oil production, accounting structure and management scheme and accounting policy of PJSC "Vinnytsia OZHK", as well as summarizes information on taxes and fees of PJSC "Vinnytsia OZHK" in accordance with current legislation of Ukraine, considered a detailed description of the general accounting document flow of PJSC "Vinnytsia OZhK", the analysis of the synthetic account of settlement operations is carried out, the opinions of various scientists concerning definitions of settlement operations are analyzed, the most widespread technical and economic indicators of activity of the enterprise which are characteristic of the food industry are specified and analyzed. PJSC "Vinnytsia OZHK" on January 1, 2019 and December 31, 2019; the structure, economic analysis of the composition of receivables and payables are studied; analysis of settlement operations in Microsoft Excel, practical audit of settlement operations, in particular using the program "Turbo Audit", as well as practical recommendations for improving the accounting, analysis and audit of PJSC "Vinnytsia OZHK" settlement operations.

Year of master's thesis - 2020. Year of defense - 2021.

Keywords: settlements, settlement operations, classification of settlement operations, receivables, accounts payable, accounting policy, accounting accounts, analysis, audit, industrial enterprise, ways to improve accounting, analysis and audit.

The master's thesis consists of an introduction, three sections, general conclusions and suggestions, a list of references and appendices. The work is presented on 140 pages and contains 53 tables and 44 figures, the list of references is made up of 82 titles.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	9
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО І КОНТРОЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ.....	11
1.1. Економічна сутність розрахункових операцій і їх роль в сучасних умовах господарювання	11
1.2. Теоретичні засади обліково-аналітичного забезпечення розрахункових операцій .	21
1.3. Теоретичні засади контрольного забезпечення процедур аудиту розрахункових операцій	30
1.4. Нормативно-правове регулювання обліково-інформаційного і контрольного забезпечення розрахункових операцій	42
Висновки за розділом 1	45
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТУВАННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО І КОНТРОЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПрАТ «ВІННИЦЬКИЙ ОЛІЙНОЖИРОВИЙ КОМБІНАТ» І ЙОГО РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ	46
2.1. Діагностування діяльності ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» за 2018-2019 роки	46
2.1.1. Техніко-економічна характеристика ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» і аналіз його діяльності за 2018-2019 роки.....	46
2.1.2. Оцінювання фінансового стану ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» на 01 січня 2020 року	58
2.3 Контрольно-аналітичне забезпечення розрахункових операцій ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»	76
2.3.1. Фінансово-економічний аналіз розрахункових операцій в інформаційному середовищі MS Excel	76
2.3.2. Практичний аудит розрахункових операцій на ПрАТ «Вінницькому олійножировому комбінаті»	87
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО І КОНТРОЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ ПрАТ «ВІННИЦЬКИЙ ОЛІЙНОЖИРОВИЙ КОМБІНАТ»	91
3.1. Фінансовий облік розрахункових операцій і розкриття інформації у звітності.....	91
3.2. Застосування інформаційних систем і технологій з обліку розрахункових операцій	99
3.3. Стратегічний управлінський облік розрахункових операцій	112
3.4. Удосконалення контрольних процедур в ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» і застосування управлінських інформаційних систем аудиту розрахункових операцій	122
Висновки за розділом 3	131

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	132
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ	134
ДОДАТКИ	141

ВСТУП

В сучасних умовах господарювання одним з найскладніших і суперечливих аспектів вітчизняного обліку прийнято вважати облік розрахункових операцій, зокрема дебіторської/кредиторської заборгованості. Це обумовлено, насамперед, посиленням проблем неплатежів: несвоєчасність виконання суб'єктами господарювання, взятих зобов'язань; виконання не в повному обсязі зобов'язань, що є у суб'єкта господарювання; порушення договірних умов між сторонами угоди строків поставки товарів, виконання робіт, надання послуг і їх оплати. Актуальності набуває раціональне / ефективне управління розрахунковими операціями (дебіторською і кредиторською заборгованістю), сприяючи постійному зменшенню касових розривів і безперервному неухильному виконанню умов і вимог договорів між партнерами.

Розрахункові операції, найчастіше, розглядаються як оплати юридичними і фізичними особами отриманих товарів, робіт, послуг, праці, а також матеріальних і нематеріальних активів шляхом перерахування або видачі готівки, передачі товарів, виконання робіт або надання послуг, передачі права власності на акції, облігації або частини статутного капіталу та подібних або неподібних активів підприємства. Розрахункові операції розглядаються як фундаментальні операції на постійній основі в бухгалтерському обліку підприємства будь-якого сектору економіки, а особливої актуальності набувають для виробничих підприємств харчової промисловості з коротким терміном реалізації готової продукції. Розрахункові операції супроводжують діяльність будь-якого підприємства від дати його заснування (розрахунки з власниками / співвласниками / учасниками). В умовах сьогодення існує багатоваріантність здійснення розрахункових операцій як внутрішніх (розрахунки з персоналом), так і зовнішніх (розрахунки з контрагентами, зокрема, з постачальниками / підрядниками і покупцями / замовниками, розрахунки з бюджетом, розрахунки з банками, розрахунки з інвесторами або дочірніми підприємствами / об'єктами інвестування).

Важливим є коректне оцінювання результатів розрахункових операцій і їх розкриття й оприлюднення у звітності підприємства, що має пріоритетне значення для обґрунтування виважених управлінських рішень. Водночас, посилюється значимість визнання, систематизації та групування розрахункових операцій з позиції забезпечення прийняттого фінансового ризику для підприємства. Саме це впливатиме на своєчасність і повноту розрахунків за виконанням зобов'язань.

Метою дипломної роботи є систематизація теоретичних положень і обґрунтування прикладних аспектів обліково-аналітичного та контрольного забезпечення розрахункових операцій.

Обліково-аналітичне та контрольне забезпечення розрахункових операцій

Посада	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата	Вступ	Номер сторінки
Здобувач	Погреда І. І.		31.10.20		
Науковий керівник	Колос І. В.		02.11.20		
Завідувач кафедри	Чернелевський Л.М.		04.02.21		9

Для досягнення поставленої мети визначено і вирішено такі завдання магістерського дослідження:

- розкрито економічну сутність розрахункових операцій і їх роль в сучасних умовах господарювання;
- систематизовано теоретичні засади обліково-аналітичного забезпечення розрахункових операцій;
- узагальнено теоретичні засади контрольного забезпечення процедур аудиту розрахункових операцій;
- охарактеризовано нормативно-правове регулювання обліково-інформаційного і контрольного забезпечення розрахункових операцій;
- представлено результати техніко-економічної характеристики діяльності ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» за 2018-2019 роки і оцінено його фінансовий стан на 01 січня 2020 року;
- визначено фактичний стан організації облікового забезпечення управління ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»;
- представлено результати фінансово-економічного аналізу розрахункових операцій в інформаційному середовищі MS Excel і практичного аудиту розрахункових операцій;
- представлено методологію фінансового обліку розрахункових операцій і розкриття інформації у звітності з використанням змодельованих і фактичних даних ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»;
- розкрито особливості застосування інформаційних систем і технологій з обліку розрахункових операцій за фактичними даними ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»;
- обґрунтовано елементи стратегічного управлінського обліку розрахункових операцій з використанням фактичних даних ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»;
- обґрунтовано удосконалення контрольних процедур в ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» і застосування управлінських інформаційних систем аудиту розрахункових операцій.

Об'єктом магістерського дослідження виступають процеси формування обліково-інформаційного і контрольного забезпечення майном підприємства і / або джерелами його фінансування, зокрема, розрахункових операцій.

Теоретичною основою магістерського дослідження слугували:

- чинні нормативно-правові акти щодо регулювання сутності, визнання та оцінювання, обліку, аналізу та аудиту розрахункових операцій;
- сучасні наукові праці дослідників у сфері обліку, аналізу, аудиту та контролю розрахункових операцій;
- ресурси мережі Інтернет з проблематики фінансового обліку і звітності підприємства, фінансово-економічного аналізу, практичного аудиту розрахункових операцій;
- фактичні дані за 2018-2019 роки (звітність підприємства, реєстри бухгалтерського обліку, первинні документи), що зібрано в процесі проходження практики в ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат».

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО І КОНТРОЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ

1.1. Економічна сутність розрахункових операцій і їх роль в сучасних умовах господарювання

У процесі купівлі-продажу продукції, товарів, надання послуг; розрахунків з персоналом (виплата заробітної плати, надання матеріальної допомоги); розрахунків з банком (отримання кредиту, акумулювання грошових коштів на депозитних рахунках); оплата податків за придбані активи (ПДВ), утримання і сплата податку з доходів фізичних осіб (ПДФО), військового збору, сплата податку при визначенні фінансового результату, сплата єдиного соціального внеску (ЄСВ) за найманих працівників; виконання різного роду зобов'язань у грошовій формі відбуваються різноманітні розрахункові операції. Підприємство, яке є суб'єктом для дослідження – займається промисловою діяльністю (виробництвом харчових продуктів). Тому до 90 % всіх операцій складають операції з постачальниками (за продажу сировини для виробництва) та покупцями (продаж готової продукції). В результаті чого, саме тому в магістерській роботі приділено основну увагу цим операціям.

Під розрахунковими операціями розуміють [1]

1. Здійснення юридичними і фізичними особами оплати за прийняті/віддані від них товари, роботи, послуги, працю або ж інші активи, які передаються шляхом перерахування або видачі готівки, передачі товарів (бартер), виконання робіт або надання послуг.

2. Отримання від осіб (юридичних та фізичних) товарів, робіт, послуг, фізичну чи інтелектуальну працю, різні види акцій, облігацій або навіть частини статутного капіталу та інших як матеріальних і нематеріальних активів на правах покупця, засновника.

3. Рух коштів між двома сторонами (фізичними, юридичними або ж змішано), де одна сторона являється продавцем, надавачем послуг а інша сторона купує товари, роботи, послуги або ж є роботодавцем.

4. В глобальному сенсі рух активів (грошових коштів, векселя, необоротних активів, запасів) між контрагентами тобто - передача цінності або еквівалента цінності між зацікавленими сторонами яка супроводжується документом (документами) відповідної форми та змісту, що підтверджує факт операції.

Багато вчених займалися дослідженням суті розрахункових операцій. Позиції щодо трактування економічної сутності розрахункових операцій представлено у табл. 1.1.

Обліково-аналітичне та контрольне забезпечення розрахункових операцій

Посада	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата	Розділ 1. Теоретичні засади обліково-аналітичного і контрольного забезпечення розрахункових операцій	Номер сторінки
Здобувач	Погреда І. І.		23.11.20		
Науковий керівник	Колос І. В.		23.11.20		
Завідувач кафедри	Чернелевський Л.М.		04.02.21		
					11

Таблиця 1.1

Інтерпретація сутності розрахункових операцій вітчизняними вченими (фрагментарно)

Вчений	Визначення	Ключові позиції
1	2	3
М.Д. Білик	Оплата, яка відбувається між юридичними і фізичними особами в результаті переданих між ними товарів, робіт, послуг, праці й матеріальних і нематеріальних активів шляхом перерахування грошових коштів між банківськими установами або ж передачею готівки, товарів, виконання робіт або надання послуг; нетиповою розрахунковою операцією являється передача прав власності на акції, облігації або відсоток у статутному капіталі [2].	– оплата отриманих товарів, робіт, послуг, праці, матеріальних; і нематеріальних активів; - перерахування або видача готівки, передача товарів, виконання робіт або надання послуг, передача права власності.
Ф.Ф. Бутинець	Передача між фізичними і юридичними особами активів: товарів, робіт, послуг, акцій, облігацій або інших нетипових матеріальних і нематеріальних активів[2].	- Тримання грошових коштів, товарних активів, робіт, послуг, акцій, облігацій або частку статутного капіталу за передані активи підприємства.
Н.С. Пасенко	Сукупність взаємопов'язаних елементів, до числа яких належать спосіб платежу та відповідний йому документообіг[3].	- один із елементів фінансової звітності є платіж та відповідний йому документообіг.
М.І. Савлук	Досить проста, зручна, економічна форма, що забезпечує швидке здійснення платежу – це розрахунки платіжними дорученнями. Розрахунки платіжними дорученнями доцільно застосовувати при постійних і рівномірних поставках продукції (послуг, робіт) між двома підприємствами (між маслосирзаводами та сільськогосподарськими підприємствами, хлібозаводами, м'ясокомбінатами, молокозаводами та торговельними організаціями)[4, с.265].	- швидке здійснення платежу – це розрахунки платіжними дорученнями;
В. Супрун	Розрахунки з контрагентами найкраще здійснювати безготівковим шляхом, але у цьому випадку підприємство понесе додаткові витрати, зокрема, пов'язані з оплатою послуг банку. Готівкові кошти є найнебезпечнішим вантажем, що підтверджено статистичними даними. Оскільки, саме в процесі перевезення їх найчастіше викрадають або гублять, тому транспортування коштів, навіть у незначних сумах, має здійснюватися в суворо встановленому порядку[5, с.7].	- найкраще розрахунки з контрагентами здійснювати безготівковим шляхом; - найнебезпечніший спосіб оплати-готівковий.

Отже, кожен вчений мав авторське професійне судження щодо економічної сутності розрахункових операцій, і кожне з них доповнювало та розширювало розуміння даного визначення.

Облік розрахунків з покупцями та постачальниками є одним з найбільш важливими операціями у бухгалтерській роботі, адже саме на даному етапі формується основна частина доходів та витрат підприємства, грошових надходжень та видатків підприємств. На зазначеній ділянці першим етапом являється обґрунтованість вибору постачальників, що дозволяє підприємству зменшити загальні витрати, та забезпечити ефективне функціонування діяльності підприємства. Найбільш поширеним методом оцінювання контрагентів є аналіз основних і допоміжних критеріїв відбору (метод домінуючих характеристик, вказуючи їх переваги і недоліки) [6, с.24].

Основою для побудови обліку грошових розрахунків являється їх класифікація. Класифікація розрахункових операцій за різними видами: формою, за призначенням платежу, проведенням розрахунків, способом реалізації, платежу, територіальним розміщенням, за суб'єктами, які здійснюють операції, представлена на рис. 1.1.

Класифікацію розрахункових операцій розроблено в результаті групування за певними основними ознаками. Тому, в результаті аналізу з'ясовано, існує дві найпоширеніших форми розрахунків — готівкові та безготівкові. Формами, які зустрічається рідше — товарообмінна, змішана (рис. 1.2). Варто зазначити, в умовах сьогодення, поширеним розрахунком між контрагентами є безготівкові розрахунки, які здійснюються через банківську установу, а більш давнім способом являються готівкові розрахунки— через касу.

В магістерській роботі виділено класифікацію розрахункових операцій - за призначенням платежів. З'ясовано що є основні групи: товарні операції, тобто всі розрахунки між контрагентами за реалізовану продукцію, виконані роботи, надані послуги і придбані матеріальні цінності; та нетоварні операції, до яких входять: платежі до бюджету, отримання, повернення банківських позик, оплата страхових платежів.



Рис.1.1. Форми розрахунків між постачальниками та покупцями

За місцем проведення розрахункових операцій розподіляють на внутрішньодержавні (операції на внутрішніх ринках); міждержавні розрахунки - між суб'єктами господарської діяльності, які розташовані на територіях різних держав.

Відповідно до способу здійснення реалізації товарів, послуг, виділяють безготівкові розрахунки, які можуть бути: прямими, тобто здійснюються без

посередників між постачальниками або ж транзитними, операції виконуються за допомогою проміжних суб'єктів (структур).

Одержання платежів відповідно до магістерського дослідження, поділяються на гарантовані, тобто такі, що проводять гарантію платежу за рахунок депонування коштів, та негарантовані в даному випадку платіж не гарантується.

Залежно до територіального розміщення фірми розрахунки розділяються на місцеві, міжміські та міжнародні. Місцевими розрахунками являються розрахунки, які здійснюються між покупцями і постачальниками в одній установі банку та в одному територіальному місті. Міжміськими являються розрахунки, які здійснюються між сторонами купівлі-продажу через банки, територіальне розміщення яких у різних регіонах. Міжнародними являються розрахунки, які здійснюються з банками різних країн.

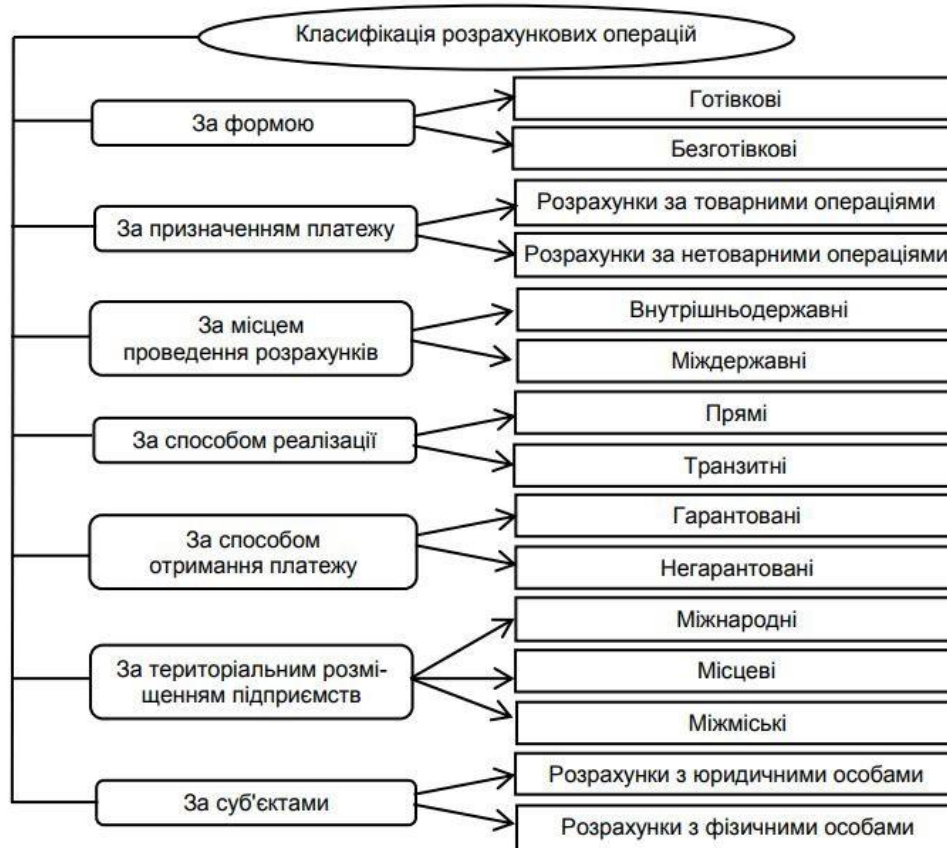


Рис. 1.2. Класифікація розрахункових операцій (власна систематизація за даними [1])

Класифікація розрахункових операцій залежно від суб'єкту поділено на дві групи: розрахунки з юридичними особами (представниками можуть слугувати: постачальники, покупці, фінансові і банківські установами, фіскальні органи) та з фізичними особами — оплата праці працівникам фірми, виплата поворотної/неповоротної матеріальної допомоги.

Класифікація, яка описана вище являється коротким узагальненням та систематизацією всіх розрахункових операцій які можуть здійснюватися на підприємстві

Класифікація розрахункових операцій може здійснюватися за багато типовими ознаками, велика частина яких не має сенсу у поділі та не відповідає потребам практичного застосування бухгалтерами.

На рис. 1.3 зображено класифікацію розрахункових операцій, яка характерна для діяльності підприємств у 21 сторіччі.

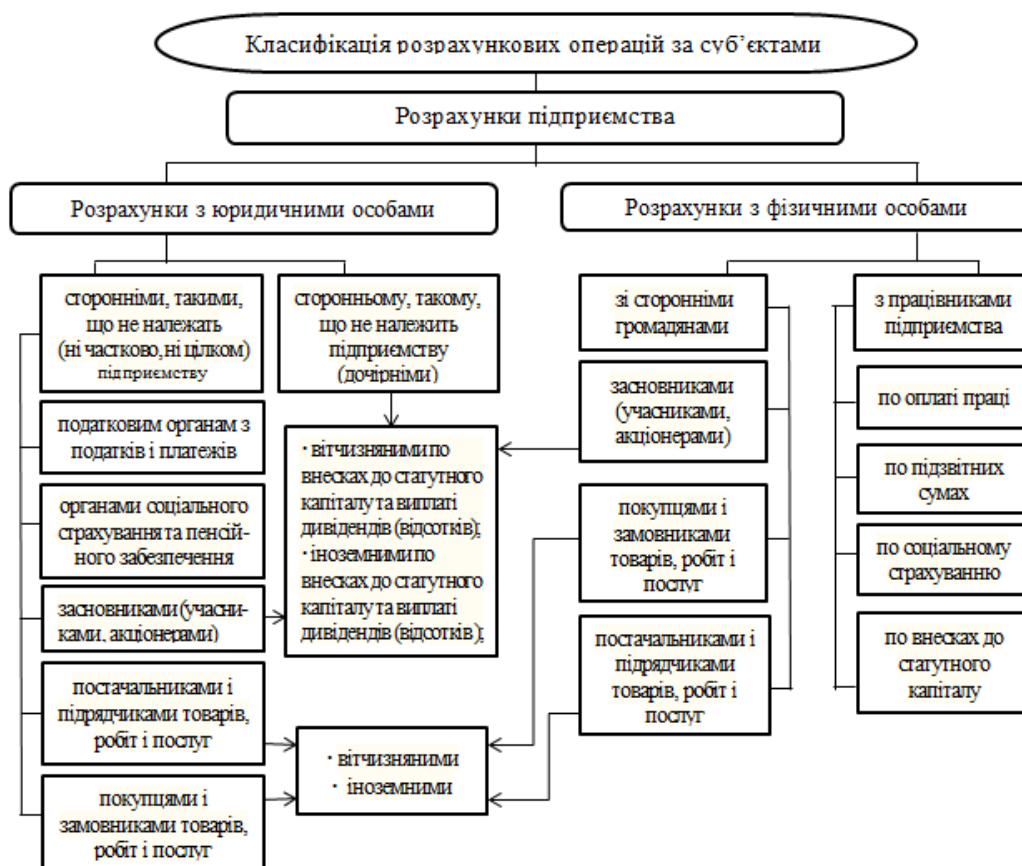


Рис. 1.3. Класифікація розрахункових операцій за суб'єктами (власне опрацювання на підставі [1])

Тому, розрахункові операції у магістерській роботі класифіковано на:

1. Розрахунки з юридичними особами:

- Операції, що не належать (ні частково, ні цілком) підприємству: розрахунки з постачальниками і підрядчиками, покупцями і замовниками (вітчизняними, іноземними)

2. Розрахунки з фізичними особами:

- Прикладами таких розрахунків являються операції з оплати праці працівникам підприємства; розрахунки з підзвітними особами, фінансова допомога працівникам;

В українському законодавстві який регулює економічну сутність, організацію і ведення бухгалтерського обліку, аналіз та аудит розрахункових операцій міститься багато правових актів, що регламентують правильність ведення обліку.

Здійснення розрахункових операцій це результат домовленостей з покупцями та постачальниками і щоб простежити процес здійснення розрахункових операцій потрібно простежити алгоритм послідовних процесів починаючи із укладення договорів закінчуючи отриманням виручки, зароблянням доходів (розрахунки з покупцями), понесенням витрат (розрахунки з постачальниками).

Взаємовідносини і відповідно розрахункові операції з постачальниками та підрядниками починаються з пошуку і вибору їх підприємством.

Розрахунки з постачальниками і підрядниками – взаємозв’язок між двома сторонами за придбані/продані товари, роботи, послуги. Вони є важливими для діяльності кожного підприємства та значно впливають на фінансовий стан та платоспроможність підприємства [7, с.78].

Постачальники та підрядники - це підприємства, які відвантажують продукцію (виконують роботи, надають послуги) покупцям, тобто за відношенням до постачальників підприємства-споживачі завжди виступають покупцями їх товарно-матеріальних цінностей, різноманітних послуг, включаючи отримання електроенергії, газу, пари, води, автопослуг, послуг зв'язку, послуг з переробки матеріальних цінностей.

Передумовою виникнення розрахункових операцій та взаємовідносини між постачальниками (підрядниками) і покупцями слугують укладені договори (контракти) купівлі-продажу товарно-матеріальних цінностей – у випадку передачі товару, договорів підряду на виконання різних робіт у випадку передачі виконаних робіт, надання послуг. Розрахункові операції являються широко розповсюдженими операціями та основною формою реалізації товарно-грошових відносин у ринковій економіці.

Договори, угоди, контракти - основні документи, що передбачають права й обов'язки сторін. Вони є підставами виникнення зобов'язань. Останні також можуть виникати в результаті статутних вимог або бажання підприємства підтримувати свою ділову репутацію (якщо, зокрема, підприємство вирішило виправити недоліки своєї продукції, виявлені після закінчення гарантійного строку).

У випадку невиконання боржником своїх обов'язків відповідно умовам договору до нього можуть застосовуватися певні санкції, у випадку якщо кредитор подав позов до суду. За умови, що позов поданий у визначений законодавством термін (3 роки).

Остаточний вибір постачальника чи підрядника є також нелегким завданням. З метою підвищення надійності поставок при виборі постачальника чи підрядника потрібно враховувати ряд умов, які зображені на рис.1.4.

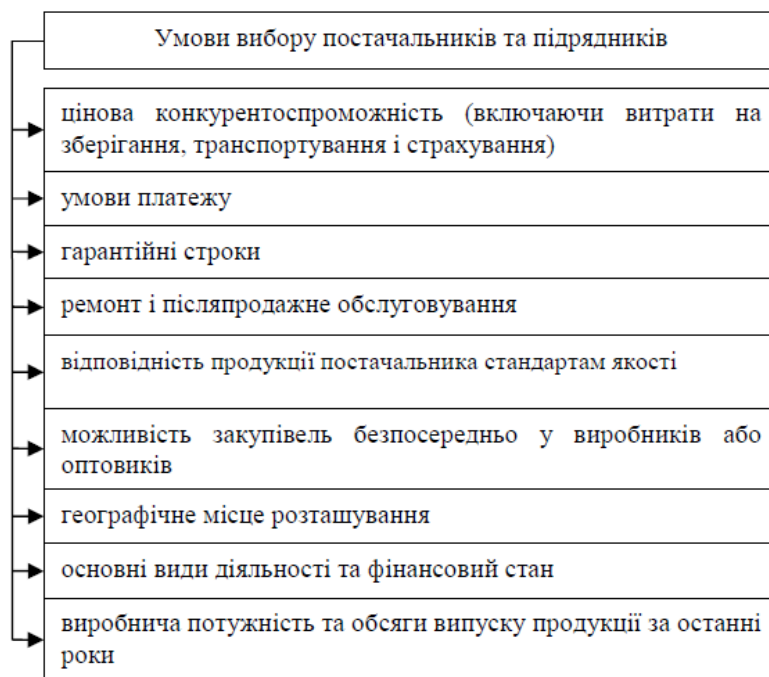


Рис. 1.4. Умови вибору постачальників та підрядників (власна систематизація за даними [8, с.96])

Умови вибору постачальників можуть бути доповнені й іншими специфічними для конкретного підприємства критеріями. Якщо постачальників багато, то вибір найбільш корисного з них повинен здійснюватися за суттєвішими критеріями. В межах магістерського дослідження запропоновано критерії вибору постачальників та покупців їх доцільно заповнювати, проставляючи кожному постачальнику бали за кожним критерієм: 5 – відмінно, 4 – дуже добре, 3 – добре, 2 – задовільно, 1 – малоприйнятно, 0 – неприйнятно. Перевага має надаватися тим постачальникам, які набирають найбільшу кількість балів. Після аналізу постачальників частина з них, що не відповідає вимогам підприємства-покупця, виключається з табл.1.2.

Щоб організувати бухгалтерський облік на високому рівні необхідно визначити момент виникнення зобов'язання, адже юридичні та економічні аспекти цього питання не збігаються.

Основною причиною виникнення розрахункових операцій з постачальниками та підрядниками є укладення договору. Так, у момент підписання угоди на поставку товарів виникає юридичне зобов'язання, суть якого полягає в тому, що воно підлягає виконанню у майбутньому. У бухгалтерському обліку таке зобов'язання не знаходить відображення, оскільки воно не є борговим.

У бухгалтерському обліку зобов'язання реєструється лише тоді, коли у зв'язку з ним виникає заборгованість. Як правило, заборгованість виникає після одержання прав використання товарів і послуг. Разом з тим, невиконання укладеної угоди може призвести до штрафних санкцій, заборгованість за якими також має відображатись у бухгалтерському обліку.

Таблиця 1.2

Перелік критеріїв відбору постачальників та підрядників (розроблено автором)

№ з/п	Критерій відбору	Постачальник/покупець	
		3	4
1	Ціна одиниці товару		
2	Якість товарів		
3	Віддаленість постачальника		
4	Періодичність постачання		
5	Комплексність поставки		
6	Форми доставки		
7	Фінансові умови		
8	Гарантії		
9	Інші критерії		
Разом балів			

Постачальник оформляє для списання коштів з покупця платіжні вимоги на списання коштів, платіжні вимоги-доручення.

Слід зазначити, що розрахункові взаємовідносини між постачальниками та підрядниками нерідко відбуваються на підставі товарообмінних договорів, тобто між контрагентами відбувається товарний обмін - господарська операція, яка передбачає

проведення розрахунків за товари (роботи, послуги) у будь-якій формі, іншій, ніж грошова[8,с.96].

Таким чином, розрахунки з постачальниками і підрядниками можуть здійснюватися покупцями (замовниками) шляхом заліку взаємної заборгованості у разі, коли покупець (замовник), у свою чергу, виступає постачальником (підрядниками) товарів (робіт, послуг) своєму постачальникові (підрядникові). Господарським Кодексом України передбачено момент припинення зобов'язань у разі заліку зустрічної однорідної вимоги, за якою термін виконання настав, або не зазначений, або визначений моментом затребування. Для виробництва заліку необхідно, щоб вимоги були зустрічними, тобто такими, які є наслідком різних двох зобов'язань між двома особами з тим, щоб той, хто є боржником одного, був кредитором іншого. Наявність перелічених умов дає право будь-якій із сторін провести залік у сумарному вираженні, заявивши про це іншій стороні.

Крім заліку взаємної заборгованості, підприємства можуть виконати зобов'язання перед своїми постачальниками і підрядниками шляхом переведення боргу на інші підприємства за згодою постачальника (підрядника). Платежі одного клієнта за рахунок коштів іншого клієнта чинним законодавством не допускаються, за винятком випадків поступки вимоги і переведення боргу відповідно.

При переведенні боргу в зобов'язанні замінюється боржник. Переведення боргу на нового боржника можливе тільки за згодою кредитора (постачальника, підрядника). Переведення боргу оформляється письмовим договором, який підписується трьома сторонами [9].

Постачальник (підрядник), якщо йому це вигідно, може в розрахунках із замовником користуватися правом поступки вимоги, і тоді замовник буде вести розрахунки з новим кредитором. Така передача прав за зобов'язанням новому кредитору супроводжується укладенням письмового договору між колишнім і новим кредитором. Для підтвердження права передачі поступки вимоги згода боржника не обов'язкова, оскільки для нього не суттєво, кому виконувати обов'язок, що лежить на ньому, однак він повинен бути сповіщений про те що вимога передана новому кредиторові.

Покупці та замовники відповідно до договору купівлі-продажу можуть здійснювати розрахунки шляхом попередньої оплати продукції, що купується, робіт, що виконуються, послуг, що надаються. Авансові платежі поширені у практиці розрахунків: підприємств зв'язку - за послуги зв'язку, будівельних організацій - за виконання будівельних робіт, проектно-дослідницьких організацій - за виготовлення проектно-технічної документації, науково-дослідних і конструкторських організацій - за науково-дослідні роботи.

Покупці продукції, товарів (робіт, послуг) зобов'язані виконувати договірні умови проведення розрахунків за відповідними договірними сумами і у встановлені терміни, однак можуть виникнути непередбачені обставини, які перешкоджають своєчасному виконанню зобов'язання або виконанню їх взагалі. Такими обставинами можуть бути: тимчасова або стійка фінансова неплатоспроможність; банкрутство; форс-мажорні обставини. Тобто, при здійсненні операцій за розрахунками з постачальниками та підрядниками, як правило у бухгалтерському обліку виникає дебіторська заборгованість у випадку здійснення передоплати або кредиторська за умови наступної оплати або іншого погашення зобов'язань.

Отже, процес постачання та продаж для сучасного підприємства є невід’ємною складовою його господарської діяльності. Дана подія призводить до виникнення поточних зобов’язань на підприємстві, за якими воно має здійснювати постійний та ретельний контроль та удосконалювати у зв’язку з цим процес облікового відображення такої заборгованості.

Дебіторська і кредиторська заборгованість підприємства виникає унаслідок безготівкових розрахунків між контрагентами. Виникає зазначена заборгованість у зв’язку із різним часом відвантаження готової продукції, виконання робіт, послуг, отримання товарів, нарахування зарплати і платежів з датою оплати за активи.

Визначення поняття «дебіторської заборгованості» представлено в табл.1.3.

Таблиця 1.3

Трактування поняття «дебіторська заборгованість» науковцями
(власне опрацювання на підставі [52,53,54])

№	Автор	Тлумачення	Ключові слова
1	2	3	4
1	Білик М.Д. [10]	Активи, не оплачені контрагентами, або готівка, що вилучена у підприємства	Отримані активи але не оплачені контрагентами
2	Гуня В.О. [11]	Один із ключових елементів кредиторської заборгованості.	Ключовий показник кредитної діяльності
3	Іванов Є.О. [12]	Борг, на який має право покупець	Борг покупця
4	Лищенко О.Г. [12]	Актив, що являється контрактивним правом отримувати грошові активи або цінні папери від іншого підприємства	Фінансовий актив
5	Матицина Н.О. [12]	Неможливість підприємства миттєво оплатити за отримані товари, роботи, послуги	Неможливість миттєво погасити зобов’язання
6	Шеремет О.О. [12]	Сума заборгованості, що відноситься до підприємства.	Сума заборгованості

Як наслідок, дебіторською заборгованістю визначають суму коштів, яку нараховують підприємству в результаті заборгованості покупців за товари або послуги, продані в кредит.

Якщо аналізувати дебіторську та кредиторську заборгованість зі сторони економічної науки як самостійні категорії, в такому випадку зазначимо дебіторська і кредиторська заборгованість виражає економічні відносини, які відбуваються між контрагентами в результаті купівлі-продажу продукції, товарів і послуг та пов’язані різницею у часі переходу права власності, та фактичним часом оплати за актив.

Думки видатних вчених стосовно поняття «кредиторська заборгованість» представлено в табл.1.4

Таблиця 1.4

Трактування поняття «кредиторська заборгованість» науковцями
(власне опрацювання на підставі [13])

№ п/п	Автор	Тлумачення	Ключові слова
1	2	3	4
1	Борисов А.Б.	Швидко ліквідні активи, що тимчасово є власністю підприємства, та повинні бути повернені юридичному або фізичному лицю, в якого запозичувалися активи[13]	Позичені грошові кошти
2	Ткаченко Н.М.	Тимчасово залучені суб'єктом у власне користування грошові кошти, які підлягають поверненню юридичній або фізичній особі[13]	Тимчасово залучені грошові кошти
3	Крамаренко Г.О., Чорна О.Є.	Результат несвоєчасного виконання фірми своїх платіжних зобов'язань за розрахунками за актив або оплати праці[13]	Невчасне виконання фірмою своїх зобов'язань
4	Партич Г.О., Загородній А.Г.	Заборгованість однієї сторони перед іншою, яка може бути як фізичною особою так і юридичною, яка виникла внаслідок зроблених раніше дій, та до якої у суб'єкта господарювання є зобов'язання, які потрібно виконати в	Борг підприємства в якій існують зобов'язання, які потрібно погасити в певний термін
5	Цал-Цалко Ю.С.	Привертання активів у діяльність підприємства, за допомогою тимчасово безоплатного одержання майна інших суб'єктів господарювання[13].	Залучення активів

У кінцевому підсумку, кредиторською заборгованістю являються запозичені суб'єктом господарювання в інших осіб, як правило, швидко ліквідних активів, які необхідно повернути у певний термін.

Виникнення дебіторської і кредиторської заборгованості є невід'ємною частиною для більшості суб'єктів господарювання. Наявність цих статей у фінансовій звітності, а особливо їх сума яка зазначена у графі 3 та 4, не завжди позитивно впливають на фінансовий результат операційної діяльності підприємства, адже мають як позитивні якості, так і обмеження.

Порівняльну характеристику формування дебіторської і кредиторської заборгованості з виокремленням напряду впливу представлено в табл.1.5.

Таблиця 1.5

Переваги і обмеження формування дебіторської і кредиторської заборгованостей підприємств (власна систематизація на підставі [14])

Напрямок впливу	Дебіторська заборгованість	Кредиторська заборгованість
Позитивний вплив на діяльність підприємства	– стимулювання збільшення обсягів продажу[14]; – встановлення стабільних і тривалих зв'язків із покупцями[14]; – формування конкурентоспроможного асортименту товарів[14]; – прискорення реалізації запасів і відповідне зменшення витрат на їх	– додаткове фінансування оборотних коштів і нарощування економічного потенціалу[14]; – зароблення додаткового прибутку; – зменшення витрат на залучення капіталу[14]; – зменшення ризику втрат від інфляції[14].
Негативний вплив на діяльність підприємства	– вилучення коштів з обороту[14]; – виникнення витрат на управління дебіторською заборгованістю[14]; – виникнення ризику неповернення, втрат від інфляції і зменшення прибутку[14].	– збільшення суми зобов'язань[14]; – виникнення втрат від недоотримання знижок на продукцію, товари, послуги, що придбаваються[14]; – виникнення ризику втрати платоспроможності і фінансової стійкості[14].

Таким чином, швидша оборотність дебіторської заборгованості в порівнянні з кредиторською заборгованістю, безперечно не стверджує про наявність вільних коштів у обігу[14].

1.2. Теоретичні засади обліково-аналітичного забезпечення розрахункових операцій

Завданням аналізу розрахункових операцій є дослідити облікові реєстри у яких формується інформація. З'ясувати передумови виникнення розрахункових операцій (договори). Визначити коефіцієнти, за допомогою яких здійснюється аналіз дебіторської, кредиторської заборгованості, простежити спосіб їх розрахунку та значення результату кожного коефіцієнта.

Основними джерелами інформації для аналізу розрахункових операцій слугує

- 1) фінансова звітність яка складається з: Балансу (Звіту про фінансовий стан), Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), Звіту про рух грошових коштів та Приміток до фінансової звітності;
- 2) облікові реєстри до них слід віднести оборотні відомості, картки рахунків, журнали та відомості синтетичного обліку;
- 3) первинні документи до складу яких відносять протоколи інвентаризації, первинні документи.

Найбільшу частину розрахункових операцій займає дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги –тобто заборгованість покупців або замовників за надані їм продукцію, товари, роботи або послуги та кредиторська заборгованість за отримані товари, роботи послуги, тому в магістерській роботі основний акцент приділено розгляду даних статей.

Умови розрахунку, терміну оплати, реквізити сторін, об'єкт купівлі продажу перед здійсненням розрахунку описується в договорі .

Висока організація обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками забезпечує:

- своєчасність перевірки розрахунків з постачальниками та підрядниками;
- попереджує прострочку кредиторської заборгованості.

Схематично бухгалтерський облік розрахункових операцій зображено на рис.1.5.



Рис.1.5.Схема бухгалтерського обліку договірних зобов'язань[8,с.99]

Порядок та форми розрахунків між постачальником та покупцем визначаються в господарських договорах. Це найбільш розповсюджена і важлива основа виникнення зобов'язань, основна форма реалізації товарно-грошових відносин в ринковій економіці.

Відповідальність за своєчасну та якісну підготовку необхідних матеріалів та оформлення договірних відносин, а також облік, реєстрацію, зберігання договорів рекомендується покладати на службу, відповідальну за підготовку і оформлення договірних відносин відповідно до покладених на неї функцій (матеріально-технічного забезпечення, збуту, комерційну, маркетингу, менеджменту, технічного контролю, реклами, капітального будівництва, фінансів, транспорту, інші служби відповідно до їх функцій в порядку, визначеному на підприємстві) як це показано на рис.1.6.

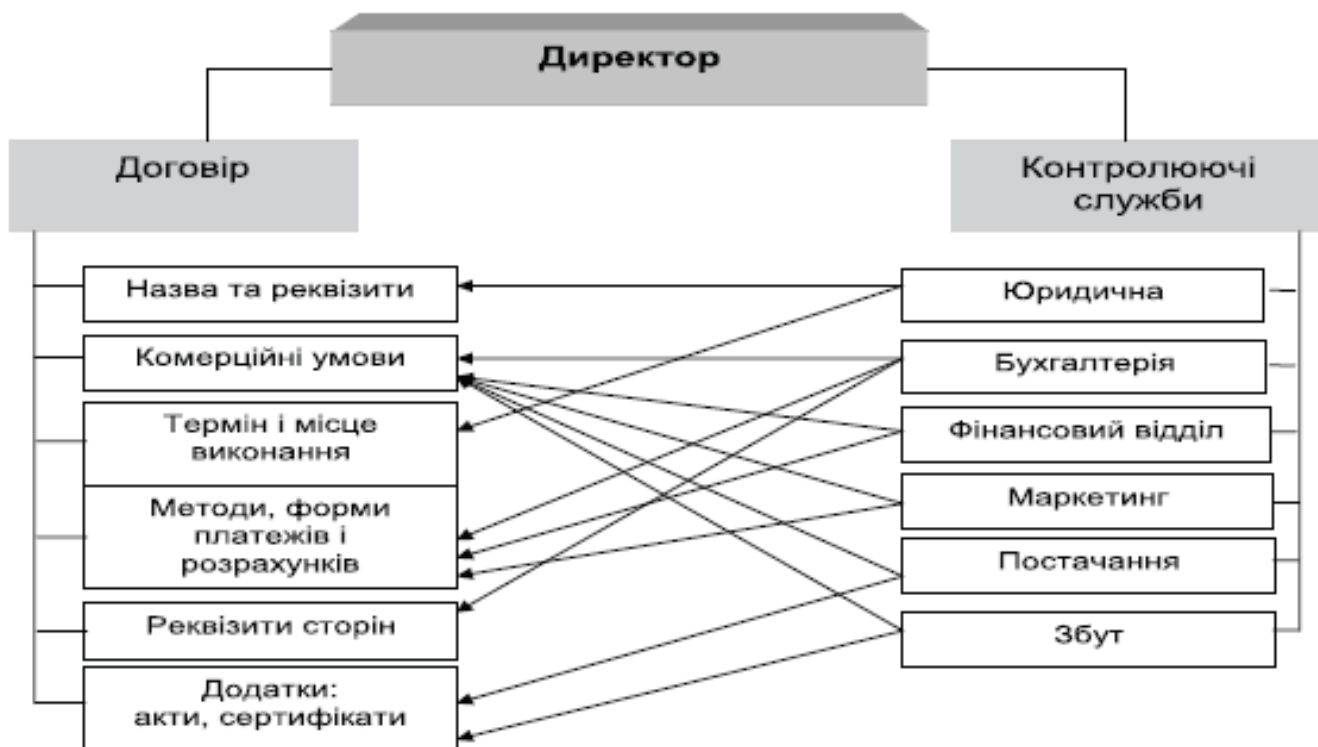


Рис.1.6. Розподіл обов'язків між службами підприємства щодо укладення договорів

Договір вважається оформленим після погодження з усіма відповідальними особами. Якщо з часом сторони бажають змінити певні початкові умови договору, повинна бути підписана додаткова угода.

Про реальність укладання договору поставки свідчить наявність таких документів: журнал обліку вантажів, що надійшли (М-1); акт про приймання матеріалів (М-7); акт про виявлені дефекти устаткування (М-17); накладні на відпуск ТМЦ; прибутковий ордер (М -4); товарно-транспортна накладна (1-ТН); податкова накладна; платіжні і розрахункові документи.

Порядок проходження документації, пов'язаної з укладанням договорів на підприємстві, повинен бути встановлений наказом або положенням, в залежності від кількості договорів.

Порушення договірних зобов'язань тягне за собою значні економічні наслідки для обох учасників договору.

Формування раціонального документопотоку залежить від організаційної структури підприємства, форми організації обліку, напрямків руху документопотоку, кількості залучених для обліку та контролю посадових осіб, типів первинних та звітних документів, технічних можливостей, обчислювальних засобів та комп'ютерних програм, що використовуються у процесі обліку розрахунків з постачальниками. Документування розрахунків між постачальниками та покупцями залежить від терміну оплати та її форм (каса або поточний рахунок) (рис.1.7).



Рис.1.7. Схема документування розрахунків між постачальниками, підрядниками та покупцями залежно від терміну і форми оплати[15, с.256]

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги виникає, коли підприємство реалізує продукцію (товари, роботи, послуги) в кредит (з відстрочкою платежу). Така дебіторська заборгованість визнається активом одночасно з визнанням доходу від реалізації товарів, робіт і послуг та оцінюється за первісною вартістю [16].

Таким чином, для визнання поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги необхідно, щоб виконувалися критерії визнання доходу [17]:

- покупцеві передано ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на продукцію (товар, інший актив);
- підприємство не здійснює надалі управління та контроль за реалізованою продукцією (товарами, іншими активами);
- сума доходу (виручка) може бути достовірно визначена;
- є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод підприємства, а витрати, пов'язані з цією операцією, можуть бути достовірно визначені.

У підсумок балансу включається чиста реалізаційна вартість дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, яка визначається як різниця між первісною вартістю дебіторської заборгованості та резервом сумнівних боргів.

Величина резерву сумнівних боргів визначається за одним із методів: застосуванням абсолютної суми сумнівної заборгованості; застосуванням коефіцієнта сумнівності. За методом застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості величина резерву визначається на підставі аналізу платоспроможності окремих дебіторів.

За методом застосування коефіцієнта сумнівності величина резерву розраховується множенням суми залишку дебіторської заборгованості на початок періоду на коефіцієнт сумнівності.

Коефіцієнт сумнівності може розраховуватися такими способами:

- визначенням питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході;
- класифікацією дебіторської заборгованості за строками непогашення;
- визначенням середньої питомої ваги списаної протягом періоду дебіторської заборгованості у сумі дебіторської заборгованості на початок відповідного періоду за попередні 3-5 років [16].

Актив у вигляді заборгованості. Згідно із П(с)БО 10, активом може бути визнана тільки та дебіторська заборгованість і тільки в тому випадку, якщо:

а) існує ймовірність того, що підприємство одержить майбутні економічні вигоди від такої дебіторської заборгованості;

б) сума дебіторської заборгованості може бути достовірно визначена.

Нижче наведена класифікація дебіторської заборгованості (рис.1.8).

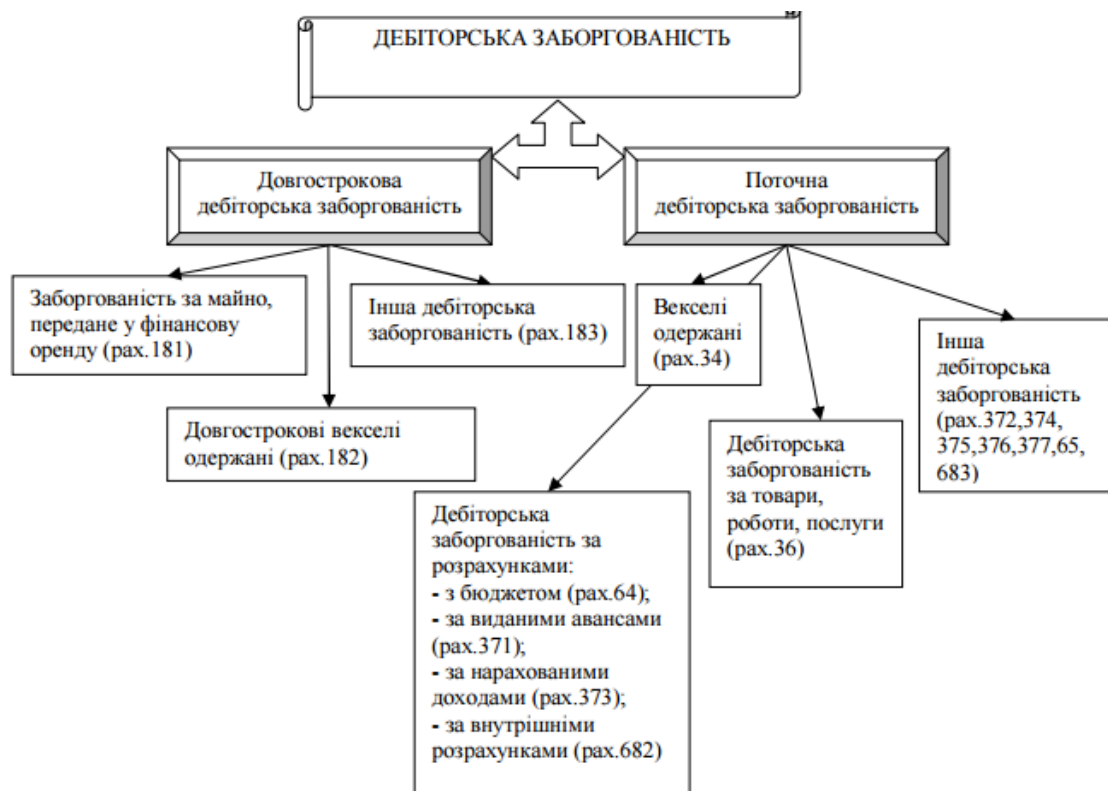


Рис. 1.8 Види дебіторської заборгованості згідно П(С)БО 10 та Плану рахунків активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій (власна систематизація за даними [18])

Поточна дебіторська заборгованість - це сума дебіторської заборгованості, яка виникає в ході нормального операційного циклу або буде погашена протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

Довгострокова дебіторська заборгованість – це сума дебіторської заборгованості, яка не виникає в ході нормального операційного циклу та буде погашена після дванадцяти

місяців з дати балансу. Під датою балансу мається на увазі виключно та дата балансу, яка складається підприємством щомісяця.

Значна частка в складі джерел коштів підприємства складають позикові кошти, у тому числі й кредиторська заборгованість. Управління нею вважається одним з найбільш складних завдань бухгалтерського обліку, яке пов'язане з існуванням проблеми неплатежів.

У бухгалтерському обліку зобов'язання слід відображати тільки тоді, коли виникає заборгованість по них. Кредиторська заборгованість визнається, якщо вона відповідає її визначенню, може бути виміряна і є релевантною і достовірною. Тому, на відміну від попередніх класифікацій розглядають зобов'язання за ознаками представленими у табл. 1.8.

Таблиця 1.8

Стаття	Вид	Ознака
Зобов'язання	в залежності від порядку визначення суми	Фактичні
		Умовні
	в залежності від термінів погашення	Поточні (короткострокові)
		Довгострокові

Фактичні зобов'язання виникають на основі договору, контракту, одержаного рахунку, сума заборгованості за якими відома.

За умовними зобов'язаннями, навпаки, точна сума не може бути визначена до настання певної дати. Це заборгованість зі сплати податків, відпусток тощо.

Короткострокові зобов'язання повинні бути погашені в процесі одного року.

Термін оплати довгострокових зобов'язань перевищує один рік (операційний цикл).

У сучасній фінансовій практиці виділяють основні види кредиторської заборгованості(рис.1.9).



Рис. 1.9 Види кредиторської заборгованості (власна систематизація за даними[18])

Значний вплив на оборотність вкладеного капіталу, вкладеного в оборотні активи, а отже, і на фінансовий стан підприємства, чинить збільшення або зменшення дебіторської заборгованості. Її величина залежить від обсягу продажу, умов розрахунку з покупцями (авансова оплата, відстрочка платежу), періоду від термінування платежу, платіжної дисципліни покупців, організації контролю за станом дебіторської роботи і претензійної роботи на підприємстві.

Значне збільшення дебіторської заборгованості і її частки в оборотних активах може свідчити про необачну кредитну політику підприємства щодо покупців або про збільшення обсягу продажів, або про неплатоспроможність і банкрутство частини покупців. Зменшення дебіторської заборгованості оцінюється позитивно, якщо це відбувається за рахунок скорочення періоду її погашення. Якщо ж дебіторська заборгованість зменшується у зв'язку зі зменшенням відвантаження продукції, то це свідчить про погіршення ділової активності підприємства.

Для оцінки ефективності розрахункових операцій визначаються в динаміці такі показники:

1. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості обчислюється за формулою 1:

$$K_{\text{оборот.дз}} = \frac{\text{Чистий дохід від реалізації продукції,робіт,послуг}}{\text{Середня вартість дебіторської заборгованості}} \dots \quad (1)$$

Результат розрахунку цього коефіцієнта дозволяє виявити, скільки разів у середньому дебіторська заборгованість (або тільки рахунки покупців) перетворювались у грошові кошти протягом досліджуваного періоду (календарний рік, дев'ять місяців, півроку, календарний квартал). В знаменнику цього коефіцієнта може бути як середня відповідно до обраного періоду вартість чистої реалізаційної вартості дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги (тоді будуть аналізуватися тільки перетворення рахунків покупців у грошові кошти) або середня вартість всіх коштів у розрахунках. Збільшення значення коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості означає зменшення продажів продукції підприємства в кредит, а зменшення – збільшення обсягів комерційного кредиту.

Незважаючи на те, що для проведення аналізу коефіцієнта не існує іншої бази порівнювання, окрім середньо секторальних коефіцієнтів, значення показника доцільно зіставляти зі значенням коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості. Такий підхід дозволяє порівняти умови комерційного кредитування, які підприємство надає іншим підприємствам, з тими умовами, згідно з якими вони надають йому відтермінування платежу.

2. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості обчислюється за формулою 2:

$$K_{\text{оборот.дз}} = \frac{\text{Чистий дохід від реалізації продукції,робіт,послуг}}{\text{Середня вартість кредиторської заборгованості}} \quad (2)$$

У знаменнику цього коефіцієнта може бути як середня відносно до обраного періоду вартість кредиторської заборгованості за товари, роботи та послуги, так і середня

вартість усієї кредиторської заборгованості підприємства (починаючи з кредиторської заборгованості за товари, роботи та послуги і закінчуючи іншими поточними зобов'язаннями). Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості показує розширення або зменшення комерційного кредиту, який надається підприємству. Збільшення його значення означає прискорення сплати заборгованості підприємства, а зменшення – збільшення обсягу постачання у кредит. Економічний зміст: коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості показує, скільки підприємству треба оборотів для сплати рахунків, які йому виставлені.

3. Період інкасації дебіторської заборгованості обчислюється за формулою 3:

$$\text{Період}_{\text{пог.к.з.}} = \frac{\text{Залишок дебіторської заборгованості}}{\text{Ододенна виручка від реалізації продукції}} \quad (3)$$

Період інкасації дебіторської заборгованості розраховується за декілька років і порівнюється. Якщо в динаміці значення показника зменшується, то це є позитивним, а якщо навпаки – негативним в роботі підприємства.

4. Період погашення кредиторської заборгованості обчислюється за формулою 4:

$$\text{Період}_{\text{пог.к.з.}} = \frac{360 * \text{Середня сума кредиторської заборгованості}}{\text{Чистий дохід від реалізації продукції, робіт, послуг}} \quad (4)$$

Період погашення кредиторської заборгованості як показник ділової активності застосовується у оцінці ефективності управління кредиторською заборгованістю. Результат обрахованого коефіцієнта свідчить на період, впродовж якого підприємство використовує кошти своїх постачальників і підрядників. Показник розраховується як співвідношення добутку кількості днів обраному для аналізу звітному періоді на середню суму кредиторської заборгованості до собівартості.

5. Частка дебіторської заборгованості в оборотних активах обчислюється за формулою 5:

$$\text{Частка}_{\text{ДЗ в ОА}} = \frac{\text{Дебіторська заборгованість}}{\text{Оборотні активи}} \quad (5)$$

Як правило, аналіз кредиторської заборгованості займає суттєву частку в структурі поточних зобов'язань, нестійкий фінансовий стан, неліквідність балансу, повільний оборот кредиторської заборгованості (112-164 днів), свідчить про необхідність прийняття управлінських рішень щодо вирішення такої ситуації.

Оцінюючи кредиторську заборгованість в контексті фінансової стійкості суб'єкта господарювання, можна визначити причини її виникнення та оптимальний механізм її ефективного управління.

Серед основних причин є [11]:

– кредиторська заборгованість оцінюється за повною ринковою ціною, тоді як дебіторська – за витратами;

Основним завданням управління кредиторською заборгованістю полягає в прискоренні платежів зі сторони клієнтів підприємства, зниженні «поганих» боргів (тобто таких боргів, виплати по яким сумнівні або вже точно не поступають), в проведенні ефективної політики продаж, недопущенні необґрунтованого росту кредиторської заборгованості, особливо невиключеної в строк, оскільки це приводить до обкладання штрафами, пені, розірвання договірних відносин, загрози забезпечення безперервності поставок товарно-матеріальних цінностей[19, с.160].

Обов'язковою умовою досягнення контрольованості процесу розрахунків з постачальниками і підрядниками є автоматизація їх обліку, яка сприяє підвищенню його аналітичності та оперативності через вдосконалення інформаційного обміну й посилення вірогідності інформації.

Таким чином, в результаті дослідження заходів щодо підвищення ефективності управління кредиторської заборгованості, запропоновано механізм дієвої системи ефективного управління кредиторської заборгованості (рис.1.10.).



Рис.1.10 Механізм дієвої системи ефективного управління кредиторської заборгованості [20]

Таким чином, в результаті дослідження заходів щодо підвищення ефективності управління кредиторської заборгованості, запропоновано механізм дієвої системи ефективного управління кредиторської заборгованості.

1.3. Теоретичні засади контрольного забезпечення процедур аудиту розрахункових операцій

Мета аудиту розрахункових операцій - оцінка правильності організації обліку розрахунків на підприємстві, підтвердження законності в усіх суттєвих аспектах утвореної дебіторської і кредиторської заборгованості, її вірогідність і реальність погашення.

У ході перевірки розрахунків з постачальниками, покупцями, різними дебіторами і кредиторами вирішуються такі завдання:

- встановити наявність і правильність оформлення документів з постачання товарно-матеріальних цінностей (договорів, актів звірення розрахунків);
- встановити правильність здійснення обліку розрахунків за отримані і поставлені матеріальні цінності і послуги, оплачені грошовими коштами, з використанням векселів, шляхом заліку взаємних вимог;
- підтвердити правильність оцінки отриманих і відвантажених товарів (робіт, послуг) при бартерних угодах;
- підтвердити повноту і своєчасність оприбуткування отриманих товарів і обліку виконаних робіт;
- встановити правильність оформлення і відображення в обліку отриманих і виданих авансів, пред'явлених претензій;
- встановити правильність відображення за відповідними статтями Балансу (Звіту про фінансовий стан) сум дебіторської і кредиторської заборгованості;
- встановити причини і терміни виникнення заборгованості за розрахунками, підтвердити реальність і обґрунтувати шляхи погашення дебіторської заборгованості[21].

Визначивши список аудиторських завдань та джерел інформації аудитор складає план їх послідовної реалізації (рис. 1.11), який дозволить побудувати схему поетапного вирішення кожного завдання при здійсненні аудиту розрахункових операцій. Якість аудиторських послуг залежить від ретельності проведення роботи починаючи від прийняття клієнта (підбору клієнта, знаходження інформації про клієнта у засобах масової інформації) до заключних процедур.

Документом який узгоджує всі умови проведення аудиту являється договір, укладений між двома сторонами (засновником та аудиторською фірмою). В ньому прописується термін проведення аудиту, вид послуг, згідно якої концептуальної основи необхідно провести аудит, вартість надання послуг, необхідність у залученні додаткових спеціалістів та інші прикінцеві умови.

Першими процедурами з аудиту розрахункових операцій є аналіз внутрішнього контролю підприємства, аналіз ризиків шахрайства, аналіз облікової політики, оцінка аудиторського ризику[22,с.92]. Дані процедури здійснюють на етапі планування аудиту.

Аналіз внутрішнього контролю підприємства здійснюється для отримання рівня довіри та надійності до отриманої інформації на етапі планування.

«Виконання». Високий рівень внутрішнього контролю дозволяє запланувати меншу кількість процедур (тестів контролю) для отримання істотних аудиторських

доказів для зниження оцінюваного ризику на рівні фінансової звітності та рівні тверджень до розумного рівня достовірності[21].

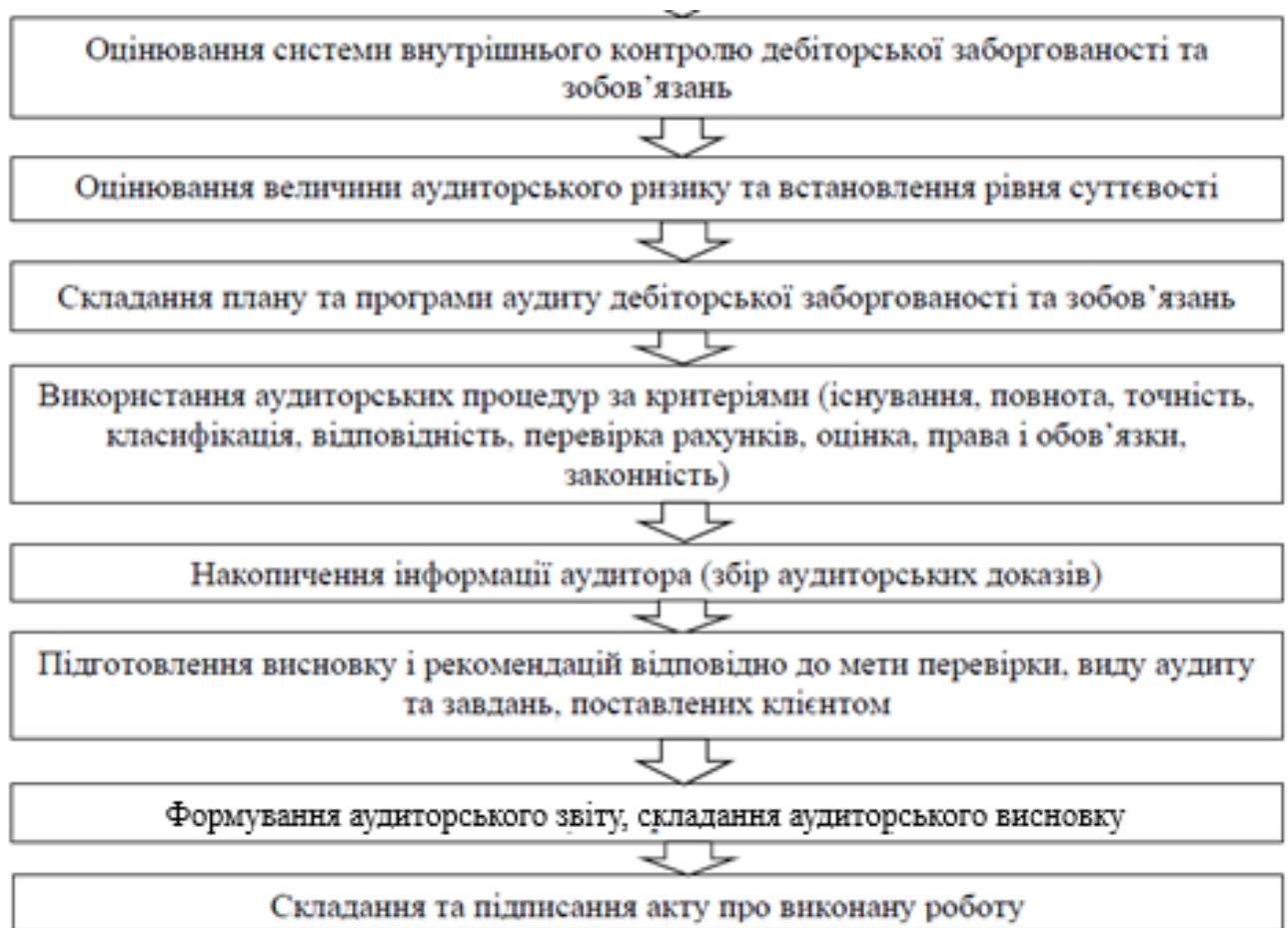


Рис. 1.11. Схема послідовності проведення аудиту розрахункових операцій

Аналіз ризиків шахрайства здійснюється на основі бесіди з управлінським персоналом підприємства та запиту щодо ідентифікації фактів шахрайства відповідно до вимог МСА 240 «Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства при аудиті фінансової звітності» та МСА 315 «Ідентифікація та оцінювання ризиків суттєвого викривлення через розуміння суб'єкта господарювання і його середовища» [23]. Дана інформація є корисною для розуміння:

- чи здійснюють ті, кого наділено найвищими повноваженнями, нагляд за процесами управлінського персоналу для ідентифікації та вживання дій у відповідь на ризики шахрайства у Компанії, яка перевіряється;
- чи здійснюється у Компанії, яка проходить аудит, контроль за процесом оцінки ризику того, що фінансова звітність може бути суттєво викривлена внаслідок шахрайства.

Отже, на основі даної інформації у подальшому доцільно оцінити аудиторський ризик, який необхідний для аудиторських вибірок та тестів контролю.

В результаті процедури аналізу облікової політики підприємства аудиторською групою отримується інформація про принципи обліку розрахункових операцій. зокрема: яка валюта є функціональною для обліку та звітності підприємства, як ведеться облік операцій в іноземній валюті, як часто здійснюється переоцінка іноземної валюти, як здійснюються операції купівлі-продажу іноземної валюти, та як відображаються у

фінансовій звітності доходи та витрати від курсових різниць та від купівлі-продажу іноземних валют.

На основі аналізу ризику шахрайства, системи внутрішнього контролю, визначення впливу зовнішніх та внутрішніх факторів на оцінку (невід'ємного) властивого ризику, визначення рівня контролю, визначення фактичного значення ризику не визначення помилок та викривлень фінансової звітності та інших даних визначається аудиторський ризик. Саме він є основоположний при кількості застосування тестів контролю[24]. Рівень аудиторського ризику є визначальним для обсягу вибірки на етапі «Виконання».

Успіх роботи аудиторської фірми, а також аудитора-підприємця, багато в чому залежить від умілої організації праці. В аудиторській діяльності застосовуються індивідуальна та колективна форми організації праці.

Індивідуальна форма організації праці, найбільш властива роботі аудиторів-підприємців, може застосовуватися в організації праці аудиторів в аудиторських фірмах. Суть індивідуальної форми організації праці полягає в тому, що завдання з перевірки, оформлення робочих і підсумкових документів та нарахування заробітної плати здійснюється кожним аудитором персонально. За індивідуальною формою організації праці виконує свої функціональні обов'язки весь персонал аудиторської фірми, крім аудиторів. Аудитори при проведенні аудиторських послуг ширше використовують колективну форму організації праці.

Колективна форма організації праці передбачає розподіл завдання з перевірки на колектив аудиторів на чолі з керівником бригади, облік роботи за кінцевими результатами, нарахування заробітної плати на всю бригаду з подальшим її розподілом між членами даного колективу.

Колективна форма організації праці в аудиторській діяльності передбачає повний поділ праці, коли кожен член бригади зайнятий перевіркою відповідного розділу загального плану перевірки. Такі бригади працюють на умовах часткового самоуправління, коли функції укладання договору, розрахунків за виконану роботу, відповідальність за виконання договору несе директор фірми, а управлінські функції з конкретної перевірки - керівник аудиторської бригади[25].

Підприємство може висловити побажання щодо проведення аудиту шляхом вибіркової перевірки. У такому разі аудитор має провести вибірку відповідно до МСА 530 «Аудиторська вибірка та інші процедури вибіркової перевірки» і обов'язково документально оформити всю виконану роботу відповідно до МСА 230 «Документація».

На підготовчому етапі аудиту здійснюється оцінка прийнятого аудиторського ризику і рівня суттєвості. Методичні рекомендації щодо оцінки властивого ризику і ризику невідповідності системи внутрішнього контролю, їх вплив на незалежні процедури аудиту визначаються згідно з міжнародними стандартами аудиту 400 «Оцінка ризику і внутрішній контроль» і 330 «Аудиторські процедури відповідно до оцінених ризиків»[26].

Ризик розраховується на підготовчому етапі. Він не є постійною величиною і може змінюватись впродовж аудиторської перевірки. При цьому аудитор коригує його величини. Єдиної методики визначення величини аудиторського ризику не існує. Кожною аудиторською фірмою чи аудитором проводяться самостійно розрахунки ризику. За даними зарубіжного досвіду допустимою величиною загального аудиторського ризику є величина, що визначається в межах від 1% до 5%.

Стратегія проведення аудиту розрахункових операцій розробляється, відповідно до норм МСА 300 «Планування аудиту фінансової звітності». На підготовчій стадії аудиту оцінюється надійність системи внутрішнього контролю підприємства.

Залежно від рівня ризику, та який впливає ряд факторів, зокрема контроль за розрахунковими операціями підприємства, приймається рішення про методичні прийоми організації аудиторської перевірки розрахункових операцій (суцільний, вибіркового, аналітичний, комбінований, із застосуванням комп'ютерної технології).

Вибіркова перевірка залежить від рівня ризику, який розраховується на етапі планування. Якщо рівень ризику низький (що свідчить про високий рівень контролю операцій, високий рівень кваліфікації бухгалтерів, юристів, досконале програмне забезпечення) тоді відібрані договори, первинні документи будуть в невеликому обсязі. При порушенні будь якого рівня контролю, або відсутності необхідних документів рівень ризику збільшується і відповідно збільшується кількість відібраних позицій.

Суцільна перевірка проводиться у випадку низького рівня контролю або його відсутності, у випадку знайдених відхилень при вибірковій перевірці приймається рішення збільшити обсяг відібраних позицій.

Комбінована перевірка - (поєднання суцільної перевірки та вибіркової) її суть полягає в тому що відбираються позиції вибірково, але при необхідності аудитор може деякі питання перевірити суцільним методом [27].

Джерелами інформації для перевірки розрахункових операцій є договори постачання продукції (робіт, послуг), акти звірення розрахунків, протоколи про залік взаємних вимог, акти інвентаризації розрахунків, векселя, копії платіжних документів, книга покупок, книга продажу, облікові регістри (відомості, журнали), Головна книга, звітність (рис. 1.12).

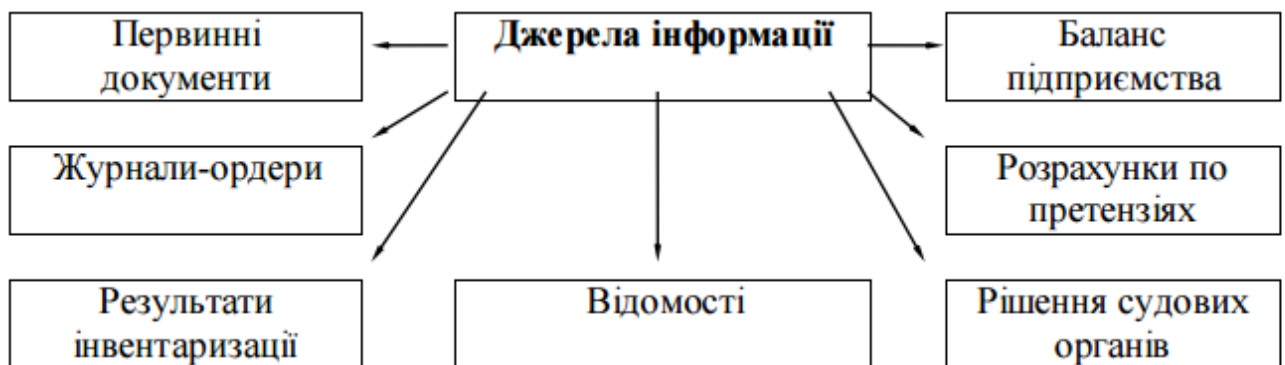


Рис. 1.12. Джерела інформації для аудиту розрахункових операцій[28, с.12]

Опис-характеристика джерел аудиту розрахункових операцій (починаючи з узагальнюючої інформації – статей фінансової звітності, закінчуючи обліковими регістрами та первинними документами, які формуються в процесі діяльності підприємства) представлена у табл.1.9.

Таблиця 1.9

Джерела інформації для проведення аудиту розрахункових операцій (самостійне опрацювання за даними[29,30])

Група джерел інформації	Склад джерел інформації	Інформаційні потреби аудитора
1	2	3
Звітність підприємства	Форма №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»	В активі балансу розділу I «Необоротні активи» узагальнюються дані статей фінансової звітності за рядком 1040 «Довгострокова дебіторська заборгованість», У розділі II «Оборотні активи» узагальнюються дані статей фінансової звітності за рядками 1125 «Дебіторська заборгованість за продукцію», 1130 «Дебіторська заборгованість за розрахунками за видані аванси», 1135 «Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом», 1140 «Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів», 1145 «Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків», 1155 «Інша поточна дебіторська заборгованість». В пасиві балансу у другому розділі «Довгострокові зобов'язання і забезпечення» узагальнюються дані статей фінансової звітності за рядками 1500 «Відстрочені податкові зобов'язання», 1510 «Довгострокові кредити банків», 1515 «Інші довгострокові зобов'язання», 1520 «Довгострокові забезпечення», 1525 «Цільове фінансування», в III розділі пасиві балансу узагальнюються дані «Поточних зобов'язань і забезпечень» у рядку 1600 відображаються дані «Короткострокових кредитів отриманих від банку», 1610 - «Поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями», 1615 -«Поточної заборгованості за товари, роботи, послуги», 1620 «Поточної заборгованості за розрахунки з бюджетом», 1625 «Поточної заборгованості за розрахунками зі страхування», 1630 «Поточної заборгованості за розрахунками з оплати праці», 1635 «Поточної кредиторської заборгованості за одержаними авансами», 1660 відображаються дані «Поточних забезпечень», 1690 «Інші поточні зобов'язання».
Облікові регістри	Рахунок 36: «Розрахунки з покупцями»	Узагальнюється інформація суми невикраденої покупцями та замовниками за відвантажену продукцію.
	37 «Розрахунки з різними дебіторами»	Відображаються дані поточної дебіторської заборгованості з різними дебіторами за авансами виданими, нарахованими доходами, за претензіями, за відшкодуванням завданих збитків, за позиками членів кредитних спілок.
	Рахунок 38 «Резерв сумнівних боргів»	Відображається сума створеного резерву сумнівних боргів у кореспонденції з рахунками обліку витрат, у дебеті відображається списання сумнівної заборгованості, у кредиті – нарахування резерву.

1	2	3
Облікові реєстри	Рахунок 50 «Довгострокові позики»	На даному субрахунку відображається інформація суми отриманих довгострокових позик, по дебету відображається погашення заборгованості, та переведення частини довгострокової до поточної (яка буде погашена впродовж 12 місяців).
	Рахунок 55 «Інші довгострокові зобов'язання»	На даному субрахунку відображається інформація відстрочення відповідно до законодавства України заборгованості з податків, зборів. У кредиті цього рахунку представляється збільшення довгострокових зобов'язань, за дебетом — їх погашення, переведення до короткострокових.
	Рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	На даному субрахунку відображається інформація заборгованості постачальників за отримані активи: товари, роботи, послуги.
	Рахунок 64 «Розрахунки за податками і платежами»	На даному субрахунку відображається сума внесків підприємства до державного та місцевого бюджету. До них можуть входити податки з працівників підприємства, які включаються до доходу бюджету. У кредиті цього рахунку представляються нараховані платежі до бюджету, у дебеті - відшкодування з бюджету, списання.
	Рахунок 65 «Розрахунки за страхуванням»	На даному субрахунку відображаються дані стосовно розрахунків за відрахуванням на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Також може відображатися інформація про індивідуальне страхування персоналу підприємства, страхування майна. У дебеті цього рахунку представляється інформація про нараховані зобов'язання за страхуванням, одержані від органів страхування кошти, у дебеті сума погашення заборгованості та витрачання коштів страхування на підприємстві.
	Рахунок 66 «Розрахунки за виплатами працівникам»	На даному субрахунку відображаються дані про нараховану/виплачену зарплату працівникам в тому числі премії, разові матеріальні допомоги). Виплата заробітної плати може відбуватися як за допомогою банківських послуг (через поточні рахунки банку) так і через касу підприємства. У дебеті цього рахунку відображаються дані виплаченої зарплати працівникам, у кредиті – нарахування.
	Рахунок 67 «Розрахунки з учасниками»	На даному субрахунку відображаються дані розрахунків з учасниками і засновниками підприємства, які пов'язані з розподілом власного капіталу. До таких операцій можуть входити повернення часток, дивіденди).
	Рахунок 68 «Розрахунки за іншими операціями»	На даному субрахунку відображаються дані операцій, які не можуть відображатися на рахунках з 63«Розрахунки з постачальниками та підрядниками» та 67«Розрахунки з учасниками».

1	2	3
Первинні документи	Рахунок-фактура	Інформація про найменування товару який передається, кількість, одиниця виміру, сума у тому числі ПДВ, назву постачальника, номер розрахункового рахунку.
	Видаткова накладна	Інформація про суб'єкти між якими відбувається передача активу, сума, сума ПДВ, дата, відповідно до якого договору відбувається операція, наявність підписів та печаток (при необхідності), зазначеність відповідальних осіб за відпуск товарів, матеріалів, послуг.
	Податкова накладна	Інформація про найменування постачальника (який є платником ПДВ), дата оплати, сума оплати, ідентифікаційний номер суб'єктів приймання-передачі товару.
	Товарно-транспортна накладна	Інформація про назву номенклатури яка відвантажується, кількість, сума, ПДВ, інформація про вантажовідправника та у вантажоодержувача.
	Прибутковий касовий	Інформація за що отримано кошти (товар, роботи, послуга) та від кого (покупець, банк), сума ордеру, дата документу.
	Платіжне доручення	Інформація про суб'єкта якому надаються кошти, за які заслуги, відповідно до якого договору (який попередньо оформлений) перераховуються кошти, який термін перерахунку, сума, сторони підписання документу, особи які погодили (підписали) документ.
	Акт виконаних робіт (наданих)	Інформація про сторони між якими відбувається передача виконаних робіт (наданих послуг) дата виконання, надання послуг, сума робіт, сума ПДВ, послуг, особи які погодили (підписали) документ.
	Договір	Інформація про об'єкт та суб'єкт договору, умови поставки/надання товарів (впродовж кого періоду здійснюється), робіт послуг, умови оплати, реквізити оплати, додаткові прикінцеві умови які можуть розкривати особливості взаємодії між двома суб'єктами, посади та прізвища осіб, відповідальних за здійснення договору, інформація про особистий підпис або додаткові дані, що надають змогу ідентифікувати особу, яка брала участь у підписанні документа.
	Розрахунки бухгалтера, бухгалтерська довідка	Інформація про нестандартну операцію: назву документа (форми); дату складання; назву підприємства, від імені якого складено документ; зміст й обсяг господарської операції, одиницю виміру господарської операції; посади та прізвища осіб, відповідальних за здійснення господарської операції та правильність її оформлення; особистий підпис або інші дані, що надають змогу ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції.
	Видатковий касовий	Інформація про підставу для видачі коштів, на які потреби, дата, сума.

Баланс може вірно відображатися лише у випадку детального аналізу всіх статей фінансової звітності. Тому згідно з теоретичних та практичних знань, перевірку слід

розпочинати з підтвердження фактичних сум на рахунках бухгалтерського обліку-інвентаризації.

Вся сума дебіторської та кредиторської заборгованості відображається на визначених інструкцією 291 субрахунках. Завданням аудитора є простежити причини виникнення боргу, та ймовірність його повернення. Дебіторську та кредиторську заборгованість поділяють на види: поточна; неоплачена в термін; безнадійна (заборгованість яка не погашається більше трьох років).

Важливим завданням аудитора є аналіз договорів з контрагентами: перевіряються домовленості та правильність відображення сум у бухгалтерському обліку[31].

Також, основними завданням аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками можна виділити, по-перше, це — контроль за дотриманням чинного законодавства і перевірка наявності та правильності оформлення документів з поставки матеріальних цінностей (договорів, рахунків-фактур, актів звіряння розрахунків). По-друге, це — встановлення причин і строків виникнення заборгованості за розрахунками, визначення її реальності та шляхів її погашення; встановлення правильності здійснення розрахунків за даною заборгованістю та відображення їх в обліку. Наступним завданням аудиту є підтвердження повноти та своєчасності оприбуткування отриманих цінностей і обліку спожитих робіт, послуг. Також важливим є визначення правильності оцінки отриманих товарів при бартерних (товарообмінних) операціях.

Аудит розрахунків з постачальниками та підрядниками доцільно здійснювати в три етапи (рис. 1.13).



Рис. 1.13. Ефективна модель аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками[22,с.92]

При аудиті виконання договорів купівлі-продажу перевіряється повнота та своєчасність прийняття матеріальних цінностей та правильність визначення їх якості та залікової маси. Обов'язково потрібно переконатись, що на підприємстві адекватно використовуються ціни, надбавки та знижки, що відшкодування транспортно-заготівельних витрат здійснюється за діючими нормативами і тарифами. Важливим моментом є правильність оплати простою машин при очікуванні відвантаження продукції. Разом з цим, перевіряється своєчасність надання й повернення тари сторонами договору відповідно до його умов і встановлюється чи відбувається притягнення до матеріальної відповідальності сторін за порушення договірних зобов'язань.

Ключова увага необхідна при перевірці управлінського персоналу, фахівців обліково-економічної служби: чи достовірно здійснено запис що до кількості відвантажених товарів (перевірка здійснюється за допомогою порівняння товарно-транспортних накладних, подорожніх листів, квитанцій прийняття продукції).

Перевірка виконання договірних зобов'язань за номенклатурою, кількістю, цінами, тарифами, строками поставки, якістю товарів полягає в тому, що за кожним первинним документом (ТТН, рахунок-фактура) перевіряється повнота оприбуткування товарів, їх комплектність. Для цього дані первинних документів порівнюються із записами книг складського обліку, із відповідними бухгалтерськими рахунками і журналами. При цьому може бути виявлено неоприбуткування матеріальних цінностей, завищення вартості придбаних товарів, занесення на рахунки виробництва без попереднього їх відображення на рахунках, відповідних придбаних товарів; оприбуткування менш цінних матеріальних цінностей і приховування більш якісних. Для визначення таких фактів документальне дослідження розрахункових операцій доцільно проводити паралельно з інвентаризацією в момент надходження матеріальних цінностей, що є завданням внутрішнього аудиту, а також із зустрічним зіставленням розрахунків з постачальниками і опитуванням осіб, відповідальних за використання матеріальних цінностей або за їх прийняття.

Не меншої уваги потребує аналіз правильності застосування цін, націнок, знижок, надбавок та визначення податку на додану вартість, які виникають при взаєморозрахунках з постачальниками та підрядниками.

Наступним кроком, який виконує аудитор являється документальне підтвердження отриманих товарів, робіт, послуг. Цей крок представляє собою тестування первинних документів пов'язані із надходженням товарів від постачальників. До таких документів слід віднести товарно-транспортні накладні, залізничні накладні, коносамент (документ доставки морським шляхом), рахунки-фактури, вантажні митні декларації. [32, с.425].

Також не меншої уваги потребує перевірка правильності зіставлення та обліку довіреностей. Об'єктом перевірки являється порядок реєстрації виданих та повернутих довіреностей на отримання матеріальних цінностей. Аудитору слід звертати увагу на порядок відпуску матеріальних та нематеріальних активів покупцям за довіреністю; на правильність бухгалтерського обліку довіреностей; правильний запис у журналі [33, с. 376].

Останнім елементом аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками являється перевірка відображення в обліку даного виду розрахунків. На цьому етапі здійснюється зіставлення даних журналу 3 і відомостями аналітичного обліку (журналами, картками рахунків, оборотів по рахунках, книгою обліку придбання товарів, даними декларації з податку на додану вартість. Зіставляється інформація із цих

документів з інформацією отриманих у первинних документах (товарно транспортними накладними, рахунками-фактурами, вантажно-митними деклараціями).

Особлива увага звертається на правильність переносу сум, дотримання кількості, якості та термінів поставки.

При аудиті розрахунків з підрядниками перевіряється: включення об'єктів робіт і послуг в титульний список; забезпечення відповідними джерелами фінансування; наявність проектно-кошторисної документації на об'єкти будівництва; укладання договорів з підрядниками та умови розрахунків (за об'єктом в цілому, після завершення етапів); правильність застосування цін, розцінок, відображення обсягів виконаної роботи; достовірність представлених на оплату рахунків з доданими до них актами виконаних робіт. При встановленні фактів перевищення виконаних робіт, неправильного застосування цін, включення в розрахунок витрат, не передбачених кошторисом, необхідно провести контрольний замір виконаних обсягів будівельно-монтажних робіт.

Аудит операцій із придбання та передавання замовником підряднику обладнання та будівельних матеріалів здійснюється за даними рахунку 205 «Будівельні матеріали» [32, с. 53]. Перевіряється собівартість заготівельних матеріальних цінностей, відповідність їх кошторисним розцінкам, наявність понаднормативних запасів невстановленого і непереданого підряднику обладнання, забезпечення його цілісності і здійснення заходів щодо прискорення введення його в дію. Одночасно перевіряється, як забудовник контролює дотримання режиму економії у витрачанні будівельних матеріалів підрядником при виконанні будівельно-монтажних робіт.

Важливо, при перевірці актів приймання забудовником від підрядника виконаних етапів будівельно-монтажних робіт, об'єктів і споруд, при перевірці актів рівень дотримання правил прийому цих робіт, випадки завищення їх вартості. При вивченні актів контрольного заміру робіт зустрічній перевірці підлягають документи на виконані роботи, відображені в обліку забудовника та дані установи банку, який фінансує і кредитує забудовника. Випадки відмови банку від оплати виконаних робіт вивчаються із залученням підрядника, з'ясовуються причини, встановлюються відповідальні особи за порушення правил виконання та фінансування капітальних вкладень.

Обов'язково контролюється своєчасність і правильність розрахунків з підрядними організаціями за виконані роботи за аналітичним рахунком до рахунку 685 «Розрахунки з іншими кредиторами», керуючись нормативними документами про розрахунки та про штрафи за порушення правил здійснення розрахункових операцій (за завищення обсягів та вартості виконаних робіт, наданих послуг, поставлених товарів).

Аудитор при проведенні процедур розрахункових операцій з державою виконує наступні завдання, які представлені на рис. 1.14.

Важливою ціллю аудитора є аналітичний перерахунок нарахованих та сплачених податків і зборів. Для цього завдання аудитор вивчає та перевіряє правильність застосування ставок податків та зборів. Для аналітичного перерахунку базою для перевірки являється ставка податку помножена на базу нарахування. Важливим елементом перевірки аудитора є аналіз синтетичних рахунків на яких відображається нарахування та сплата податків та подальше їх відображення у фінансовій звітності.



Рис. 1.14. Завдання аудитора (сформовано автором на підставі [34, с.102])

Найточнішим сегментом є аудит оплати праці підприємства, адже для аналізу правильності відображення даних в обліку для спеціалістів потрібно, крім бухгалтерського обліку, знати велику кількість нормативних документів, які щороку вносять свої корективи. Базою, яка слугує для тестування нарахування та оплати праці являються дані клієнта, а саме:

- 1) штатний розпис (документ, в якому зазначається посада та оклад який нараховується працівнику за місяць роботи)
- 2) наказ про прийняття на роботу працівника.
- 3) особова картка (детальна інформація про працівника)
- 4) наказ про переведення на іншу роботу (між відділами, філіями компанії, підвищення в кар'єрній сходинці)
- 5) наказ про надання відпустки (розрахунок зарплати відбувається знаходженням середньої заробітної плати за останні 12 місяців помноженої на кількість днів відпустки);
- 6) наказ про припинення трудового договору (звільнення працівника)
- 7) табель обліку використання робочого часу (свідчить про кількість днів/годин, які відпрацював працівник.
- 8) розрахунково-платіжна відомість (документ в якому представляється інформація про суми нарахованої зарплати в розрізі видів нарахувань: основна заробітна плата, бонуси, лікарняні, відпускні)
- 9) наряди на виконання робіт;
- 10) маршрутні картки (свідчить про обсяг наданих послуг);
- 11) відомості аналітичного/синтетичного обліку за рахунком 66 «Розрахунки за виплатами працівникам»

Детальний перелік інформаційної бази, яка використовується при нарахуванні заробітної плати представлена на рис. 1.15.

Як видно з рис. 1.15 для проведення аудиту розрахункових операцій насамперед необхідно опрацювати установчі документи підприємства: угоди, трудові договори, накази (прийняття, звільнення) а потім переходити до тестування облікових регістрів: розрахунково-платіжні відомості, табеля обліку робочого часу, картки обліку.

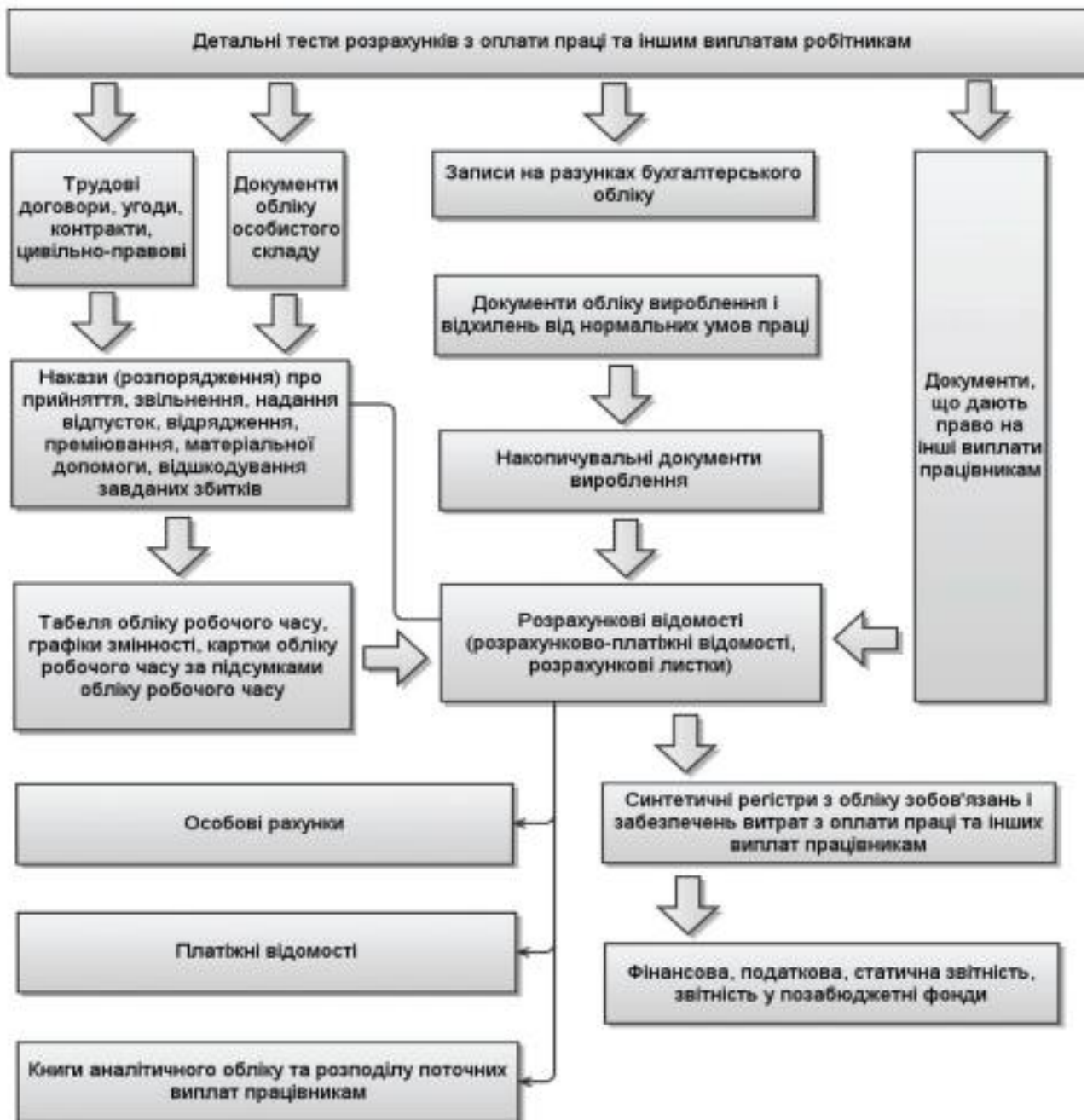


Рис.1.15. Інформаційна база для тестування розрахунків з оплати праці

Отже, узагальнивши завдання аудиту основних розрахункових операцій, які найбільш поширені на всіх підприємствах (розрахунки з покупцями та замовниками, постачальниками та підрядниками, розрахунки з працівниками та бюджетом) у магістерській роботі дійшли до думки: перед початком тестування операцій необхідно опрацювати нормативно-правову документацію яка слугуватиме джерелом знань для проведення аудиту. Наступним кроком, необхідно детально протестувати облікові регістри у яких відображаються операції пов'язані з розрахунковими операціями. Основними прикладами можуть слугувати: чи призначений бухгалтерський рахунок відповідає суті операцій, чи проведення відповідають та не суперечать концептуальній основі та нормативно-правовим актам. На основі бази, яка сформована за допомогою регістра бухгалтерського обліку, формується аудиторська вибірка для тестування первинних документів. Заключним етапом аудиту є перевірка правильності віднесення суми на статті фінансової звітності підприємства.

1.4. Нормативно-правове регулювання обліково-інформаційного і контрольного забезпечення розрахункових операцій

Питання побудови системи бухгалтерського обліку й фінансової звітності на підприємстві регулюються Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [36].

Станом на 31.12.2019 відбуваються динамічні процеси концептуальної трансформації і розвитку вітчизняної системи бухгалтерського обліку, тому необхідно ретельно перевіряти чинність документів.

За умовами Міжнародних стандартів фінансової звітності та Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», таких підсистем може бути дві:

- підприємства, організації та інші юридичні особи незалежно від форм власності, у тому числі й банки та інші фінансово-кредитні установи;
- суб'єкти підприємницької діяльності, яким відповідно до законодавства надано дозвіл на ведення спрощеного обліку доходів і витрат, ведуть бухгалтерський облік і подають фінансову звітність у порядку, встановленому законодавством про спрощену систему обліку і звітності.

Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» передбачено два види організаційного регулювання відносин в сфері ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності:

1. Регулювання бухгалтерського обліку і фінансової звітності державними органами.

2. Організація та ведення бухгалтерського обліку через затверджену систему внутрішніх регламентів суб'єкта господарювання [36].

Державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні спрямоване на розроблення і покращення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, які є обов'язковими для всіх підприємств, гарантують і захищають інтереси користувачів звітності і зацікавлених у співпраці суб'єктів господарювання.

У табл. 1.10 представлено узагальнений опис нормативно-правових актів з регулювання питань розрахункових операцій.

Таблиця 1.10

№ п	Назва нормативно-правового акту	Дата, номер, ким виданий	Коротка характеристика
1	2	3	4
1	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»	від 16.07.1999р. №996-14 (зі змінами і	Визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні [36].
2	Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»	21.12.2017 № 2258-VIII	Визначає правові засади здійснення аудиторської діяльності в Україні і спрямований на створення системи незалежного фінансового контролю з метою захисту інтересів користувачів фінансової та іншої економічної інформації [37].

1	2	3	4
3	Закон України «Про застосування реєстрів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та	від 06.07.1995р. № 265/95-вр (зі змінами і доповненнями)	Визначає правові засади застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг [38].
4	Закон України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні»	від 05.04.2001р. №2346-III (зі змінами і доповненнями)	Визначає загальні засади функціонування платіжних систем і систем розрахунків в Україні, поняття та загальний порядок проведення переказу коштів у межах України, встановлює відповідальність суб'єктів переказу, а також визначає загальний порядок здійснення нагляду за платіжними системами [39].
5	Податковий кодекс України	від 02.12.2010р. №2755-17 (зі змінами і доповненнями)	Регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, платників податків і зборів, їх права та обов'язки, відповідальність за порушення податкового законодавства[40].
6	Національне положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової	від 07.02.2013р. №73 (зі змінами і доповненнями)	Визначає мету, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів[41].
7	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»	від 25.10.1999р. №725/4018 (зі змінами і доповненнями)	Визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про дебіторську заборгованість та її розкриття у фінансовій звітності[11].
8	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»	від 11.02.2000р. № 85/4306 (зі змінами і доповненнями)	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про зобов'язання та її розкриття у фінансовій звітності[42].
9	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»	від 10.11.2003р. № 85/4306 (зі змінами і доповненнями)	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про виплати (у грошовій і не грошовій формах) за роботи, виконані працівниками, та її розкриття у фінансовій звітності[43].

Продовження таблиці 1.10

1	2	3	4
10	Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні національній валюті	21.01.2004 № 22 (зі змінами і доповненнями)	Встановлює загальні правила, види і стандарти розрахунків клієнтів банків та банків у грошовій одиниці України на території України, що здійснюються за участю банків [44].
11	Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку	від 24.05.1995 р. № 88 (зі змінами і доповненнями)	Встановлює порядок створення, прийняття і відображення у бухгалтерському обліку, а також зберігання первинних документів, облікових регістрів, бухгалтерської звітності підприємств-вами, їх об'єднаннями та госпрозрахунковими організаціями (крім банків) незалежно від форм власності, установ та організацій, основна діяльність яких фінансується за рахунок коштів бюджету [45].
12	Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій	від 30.11.1999 р. № 291 (зі змінами і доповненнями)	Встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення методом подвійного запису інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та факти фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій та інших юридичних осіб, незалежно від форм власності, організаційно-правових форм і видів діяльності, а також виділених на окремий баланс філій, відділень та інших відособлених підрозділів юридичних осіб, зокрема щодо розрахункових операцій визначено рахунки класів 3 «Кошти, розрахунки та інші активи», 5 «Довгострокові зобов'язання», 6 «Поточні зобов'язання» [46].
13	Міжнародні стандарти аудиту (МСА)	від 29.12.2015 р. №320/1 (зі змінами і доповненнями)	Міжнародні професійні стандарти для здійснення аудиторської діяльності (в тому числі аудиту розрахункових операцій) [47].
14	Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань	від 02.09.2014 № 879 (зі змінами і доповненнями)	Визначає порядок проведення інвентаризації активів і зобов'язань та оформлення її результатів, зокрема встановлено порядок організації й основні правила проведення інвентаризації дебіторської і кредиторської заборгованості [48].

Отже, можна стверджувати, що чинним законодавством створено необхідну нормативну базу, що регламентує основні засади формування розрахункових операцій, а також визначає порядок організації і ведення їх бухгалтерського обліку і розкриття інформації у фінансовій звітності. Своєчасний і правильний облік сприяє точності визначення сум і достовірному представленню інформації для аналізу і ухвалення економічних рішень.

Висновки за розділом 1

Таким чином, у першому розділі магістерської роботи в результаті аналізу теоретичних засад розрахункових операцій визначено суть розрахункових операцій (дебіторської та кредиторської заборгованості за думкою різних вчених), форми розрахунків між постачальниками та підрядниками та класифікацію розрахункових операцій за суб'єктами. Також у роботі визначено умови вибору постачальників та підрядників і перелік критерії їх відбору. Систематизовано переваги і обмеження формування дебіторської і кредиторської заборгованостей.

Визначено облікові реєстри, первинні документи та статті фінансової звітності у яких відображаються розрахункові операції або узагальнені дані впродовж кварталу, півріччя, дев'ять місяців, рік). Визначено та охарактеризовано показники для оцінки ефективності розрахункових операцій в динаміці.

Описано теоретичні засади контрольного забезпечення процедур аудиту розрахункових операцій. Визначено мету, завдання аудиту розрахункових операцій та план їх послідовного вирішення. Виокремлено форми організації праці в аудиторській діяльності: індивідуальна, колективна та ефективну модель аудиту розрахунків. Конкретизовано список документів які підлягають аудиту на кожному із етапів аудиту.

Визначено нормативно-правові акти, які призначені для регулювання питань розрахункових операцій

РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТУВАННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО І КОНТРОЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПрАТ «ВІННИЦЬКИЙ ОЛІЙНОЖИРОВИЙ КОМБІНАТ» І ЙОГО РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ

2.1. Діагностування діяльності ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» за 2018-2019 роки

2.1.1. Техніко-економічна характеристика ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» і аналіз його діяльності за 2018-2019 роки

Приватне акціонерне товариство «Вінницький олійножировий комбінат» (ПрАТ «Вінницький ОЖК») є одним з найбільших і найпотужніших підприємств з перероблення олійних культур і виробництва рослинних олій і жирів в Україні в умовах сьогодення.

Адреса (юридична та фактична, в тому числі місцезнаходження виробничих потужностей): 21034, м. Вінниця, шосе Немирівське, 26.

ПрАТ «Вінницький ОЖК» активно розвивається, збільшує потужності завдяки новим технологіям та створює робочі місця. Станом на 31.12.2019 рік на комбінаті працює 881 працівників, серед яких багато молоді.

ПрАТ «Вінницький ОЖК» засновано 12 березня 1996 р. шляхом зміни форми власності підприємства «Вінницький олійножировий комбінат» і перетворення суб'єкта орендного підприємства відповідно до рішення засновників у акціонерне товариство відкритого типу ВАТ «Вінницький олійножировий комбінат».

В 2017 р. підприємство зареєстроване як Приватне акціонерне товариство «Вінницький олійножировий комбінат».

Від 03.06.2010 року ПрАТ «Вінницький ОЖК» входить до складу промислової групи «Віойл» («Vioil»), яка об'єднує переробні потужності та елеватори.

ПрАТ «Вінницький ОЖК» є універсальним комбінатом з перероблення трьох видів олійних культур (ріпак, соняшник, соя) та здійснює глибоку переробку власної олії[49].

Обліково-аналітичне та контрольне забезпечення розрахункових операцій

Посада	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата	Розділ 2. Діагностування сучасного стану обліково-аналітичного і контрольного забезпечення ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» і його розрахункових операцій	Номер сторінки
Здобувач	Погреда І. І.		19.12.20		
Науковий керівник	Колос І. В.		21.12.20		
Завідувач кафедри	Чернелевський Л.М.		04.02.21		
					46

Реквізити та основоположна інформація, яка характеризує ПрАТ «Вінницький ОЖК» представлена у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Основоположна інформація ПрАТ «Вінницький ОЖК» (власна систематизація за даними [50])

Найменування	Інформація
Код ЄДРПОУ	00373758
Форма власності	Недержавна власність
Організаційно-правова форма	Акціонерне товариство
Розмір статутного капіталу	78 098 500,00 грн.

Види економічної діяльності, якими займається ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат», за даними Державної служби статистики України систематизовано в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Види економічної діяльності ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» (власна систематизація за даними [50])

Вид діяльності	Шифр за КВЕД	Назва
Основний вид діяльності	10.41	Виробництво олії та тваринних жирів[50]
	10.42	Виробництво маргарину і подібних харчових жирів[50]
	20.11	Виробництво промислових газів[50]
Інші види діяльності	46.11	Діяльність посередників в торгівлі сировиною, живими тваринами і напівфабрикатами[50]
	46.33	Оптова торгівля продуктами харчування: молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами[50]
	36.00	Забір, очищення та постачання води[50]

Для ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» притаманна лінійно-функціональна організаційна структура. Тобто комбінація лінійної та функціональної структур (Рис.2.1).

На комбінаті діє 45 підрозділів із них 5 підрозділи основні: олійно-екстракційний завод- в даному цеху відбувається переробка давальницької сировини (здебільшого соняшнику) на готову продукцію. З даного заводу продукція розливається у велико мірні ємності та передається на склад; олійно-екстракційний завод №2- в даному підрозділі відбувається виготовлення продукції з подальшою упаковкою в цеху фасування продукції. В цеху фасування продукція розливається у ємності різних розмірів від 0,5л до 5 л під торговою маркою («Vioil»). Гідрогенізаційний завод - діляниця гранулювання лушпиння. На даному участку вторинні відходи втрамбовуються, фасуються для подальшого продажу.

До складу ПрАТ «Вінницький ОЖК» входять:

- олійно-екстракційні заводи:
- 1) завод №1 – потужність на добу 1000 т. насіння соняшнику або 600 т. насіння ріпаку, або 355 т. соєвих бобів;

- 2) завод №2 - потужність переробки до 1300 т. насіння соняшнику або 1000т. насіння ріпаку, або 700 т. соєвих бобів;
- гідрогенізаційний завод - добова потужність виробництва 140 т. нерафінованих саломасів та 90 т. рафінованої дезодорованої олії;
- цех фасування продукції – добова потужність в пластикові пляшки - 30 т.;
- дільниця гранулювання лушпиння – добова потужність 220 т.;
- елеватор насіння - місткість 25000 т. насіння соняшнику;
- елеватор шроту місткістю 3300 т.;
- резервуари для зберігання олії - об'єм 12500 м3.
- котельня - потужність 30 т. пари на годину[49].

На підприємстві постійно проводиться модернізація виробництва, впровадження нових технологій.

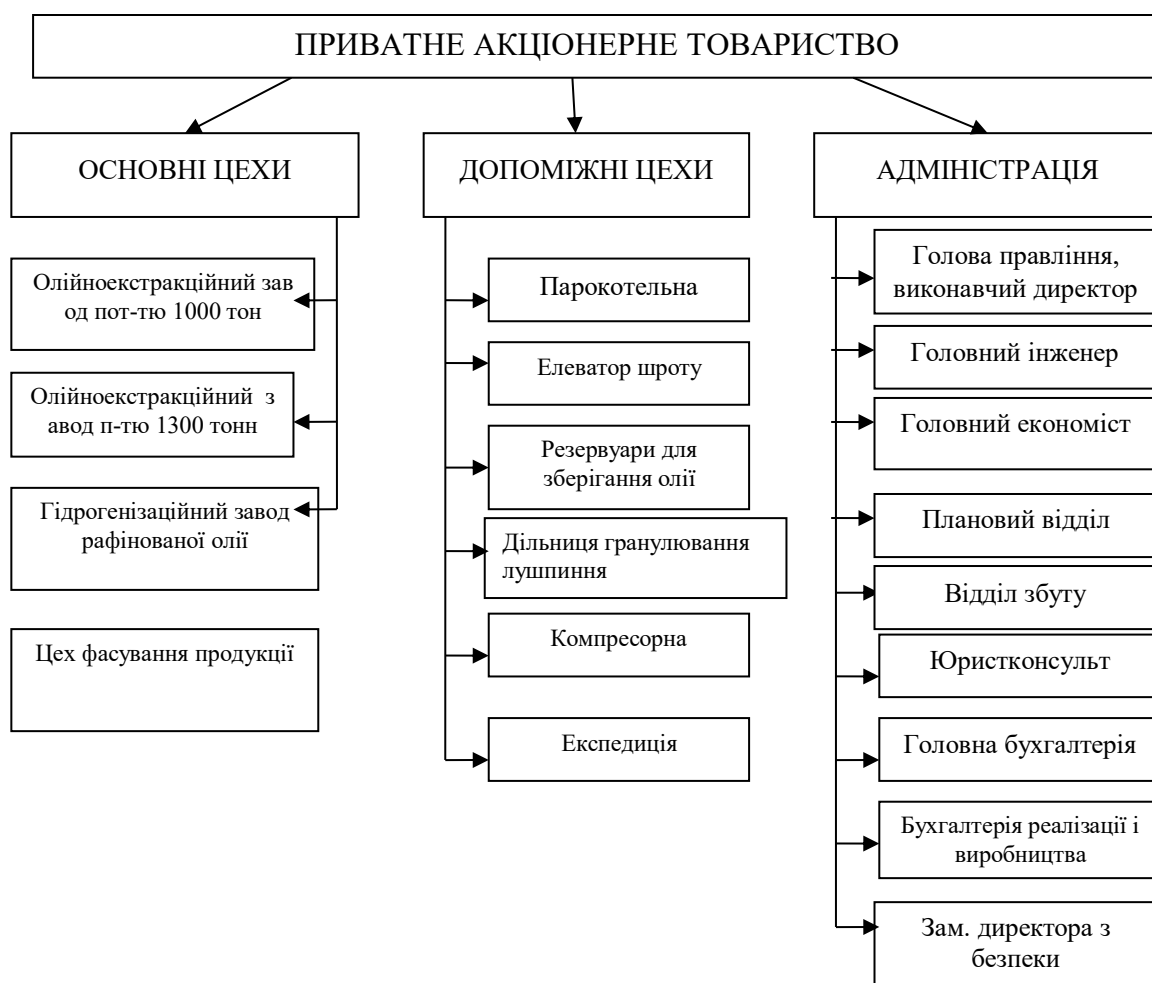


Рис.2.1. Загальна структура ПрАТ «Вінницький олійожирбомбінат»
(власна систематизація за даними [49])

Організаційна структура комбінату побудована за функціональним типом виходячи з цілей і завдань діяльності для виконання цих цілей. В організаційній структурі представлено структурні підрозділи і зв'язки між ними. Організаційну структуру затверджує і очолює Голова Правління. На даний момент головою правління є Чаленко Дмитро Андрійович (Рис.2.2).

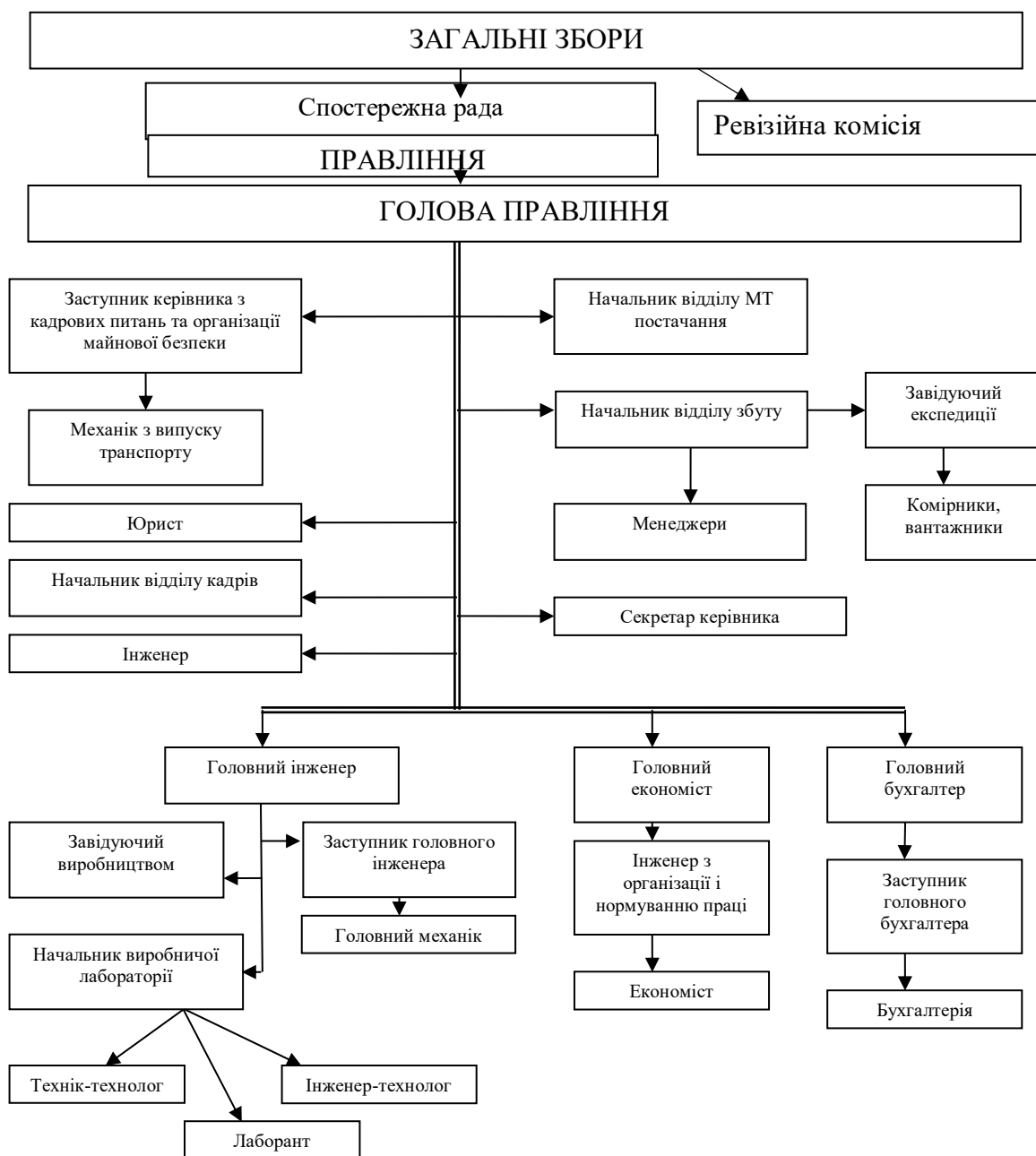


Рис. 2.2. Склад організаційно виробничої структури управління на ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» (власна систематизація за даними [51])
Згідно статуту підприємства, Управління Товариством здійснюють:

- Загальні збори акціонерів;
- Наглядова рада Товариства;
- Виконавчий орган -Директор;
- Ревізійна комісія Товариства.

Правління -виконавчий орган Акціонерного товариства «Вінницький ОЖК», що здійснює управління діяльності підприємства[52].

Ревізійна комісія є невід’ємною частиною ПрАТ «Вінницького ОЖК». Вона забезпечує контроль підприємства за допомогою перевірок. Обов’язками спостережної ради полягають контроль і регулювання діяльності як Правління, так і всіх ланок підприємства[53].

До органів управління ПрАТ «Вінницький ОЖК» відноситься правління на чолі з головою правління, наглядова рада та ревізійна комісія. Персональний склад органів управління ПрАТ «Вінницький ОЖК» систематизовано в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Інформація про органи управління на ПрАТ «Вінницькому олійножировому комбінаті» (власна систематизація за даними [52])

Орган управління	Структура	Персональний склад
Правління	Голова Правління Заступник голови Правління Заступник голови Правління з виробництва Заступник голови Правління по правовій роботі Член Правління Член Правління	Чаленко Дмитро Андрійович Нечаєв Олександр Павлович Музика Людмила Арсенівна Іщенко Дмитро Маркович Войтенко Валентин Володимирович Зоря Ірина Олександрівна
Наглядова рада	Голова Наглядової ради Член Наглядової ради Член Наглядової ради	Репнін Анатолій Юрійович Гончаренко Олег Володимирович Бугай Ольга Сергіївна
Ревізійна комісія	Голова Ревізійної комісії Член Ревізійної комісії Член Ревізійної комісії	Савчук Лариса Андріївна Чекашкін Микола Іванович Притула Олеся Володимирівна

Детальна характеристика керівництва ПрАТ «Вінницького ОЖК» систематизована у вигляді таблиці (табл.2.4).

Таблиця 2.4

Характеристика менеджерів вищої ланки ПрАТ «Вінницький ОЖК» (власна систематизація за даними [52])

Посада	Освіт а	Досвід роботи	Стаж роботи на п-ві	Особливі обов'язки і рівень відповідальності
1	2	3	4	5
Голова Правління Чаленко Д.А.	Вища економічна освіта	22	6 років	- підготовка пропозицій щодо напрямків діяльності, розробка проектів річного бюджету, бізнес-планів, програм фінансово-господарської діяльності Товариства; - розробка і затвердження поточних фінансово-господарських планів і оперативних завдань Товариства та забезпечення їх реалізації; - організація ведення бухгалтерського обліку та звітності Товариства. Складання та надання Наглядовій раді квартальних, річних звітів Товариства; - розробка організаційної структури, штатного розпису Товариства та затвердження посадових інструкцій та посадових окладів працівників Товариства.

Продовження таблиці 2.4

1	2	3	4	- 5
Заступник Голови Правління Нечаєв О.П.	Вища	26	6	- отримувати повну, достовірну та своєчасну інформацію про Товариство, необхідну для виконання своїх функцій; в межах визначених повноважень; - самостійно та у складі Правління вирішувати питання поточної діяльності Товариства; - вносити пропозиції, брати участь в обговоренні та голосувати з питань порядку денного на засіданні правління Товариства; - ініціювати скликання засідання Правління Товариства; - надавати у письмовій формі зауваження на рішення Правління Товариства;
Заступник Голови Правління з виробництва Музика Л.А.	Вища	33	8	- готувати пропозиції щодо напрямків діяльності Товариства, - розробляти проекти річного бюджету, бізнес-плану, програми фінансово-господарської діяльності Товариства; - розробляти поточні фінансово-господарські плани і оперативні завдання Товариства та забезпечувати їх реалізацію;
Заступник Голови Правління по правовій роботі Іщенко Д.М.	Вища	12	3	- дотримуватися встановлених у Товаристві правил та процедур щодо укладання правочинів, у вчиненні яких є заінтересованість (конфлікт інтересів); - дотримуватися всіх встановлених у Товаристві правил, пов'язаних із режимом обігу, безпеки та збереження інформації з обмеженим доступом; - не розголошувати конфіденційну та інсайдерську інформацію, яка стала відомою у зв'язку із виконанням функцій члена Правління, особам, які не мають доступу до такої інформації.
Члени Правління Войтенко В.В. Зоря І.О.	Вища	37 і 36 відпо- відно	7 і 9 відпо- відно	- контролювати підготовку і своєчасне надання матеріалів до засідання Правління; - завчасно готуватися до засідання Правління; своєчасно надавати Наглядовій раді, Ревізійній комісії, Правлінню, аудиторам Товариства повну і точну інформацію про діяльність та фінансовий стан Товариства; - укладати та виконувати колективний договір та приймати рішення щодо надання соціальних заходів для працівників

В табл.2.5 узагальнено дані щодо позиції ПрАТ «Вінницький ОЖК» у різних сегментах.

Таблиця 2.5

Частка ринку ПрАТ «Вінницький ОЖК» в 2019 році за обсягом виробництва продукції – витяг (власна систематизація і розрахунки за даними [54])

Найменування підприємства	Обсяг виробництва, тис. тон	Частка ринку, %
1	2	3
Ринок олії рафінованої соняшникової		
ПрАТ з П «Дніпропетровський ОЕЗ» (м. Дніпропетровськ)	125,53	16,1
ТОВ «Дельта-Вілмар СНД» (Одеська обл.)	106,21	13,6
ПрАТ «Полтавський ОЕЗ-Кернел Груп» (м. Полтава)	91,94	11,8
ПрАТ «Вінницький ОЖК» (м. Вінниця)	8,45	1,1
Всього в Україні	778,92	100
Виробництво соєвої олії		
ТОВ «Катеринопільський елеватор» (Черкаська обл.)	47,637	16,9
ТОВ АВО Глобинський консервний завод «Глобус» (Полтавська обл.)	44,073	15,7
ТОВ «Транспостач» (Кіровоградська обл.)	39,678	14,1
ТОВ «Елеватор Буд Інвест» (Хмельницька обл.)	36,094	12,8
ПрАТ «Вінницький ОЖК», (м.Вінниця)	17,409	6,2
Всього в Україні	281,312	100
Виробництво ріпакової олії		
ТОВ «Олсідз Блек Сі» (м.Южне, Одеської обл.)	35,123	24,3
ПП «Оліяр» (Львівська обл.)	30,488	21,1
ПрАТ «Вінницький ОЖК» (м. Вінниця)	29,190	20,2
ТОВ «Дельта Вілмар» (м. Южне, Одеської обл.)	17,443	12,0
Всього в Україні	144,467	100
Виробництво маргаринової продукції		
ТОВ «Щедро» ВП «ЗЖК» (м. Запоріжжя)	83,4	34,5
ТОВ «Дельта Вілмар» (м. Южне, Одеська обл.)	56,4	23,3
ТОВ «Щедро» ВП «ЛЖК» (м. Львів)	25,9	10,7
ПрАТ «Вінницький ОЖК» (м. Вінниця)	11,8	4,9
Всього в Україні	242,5	100

Отже, в результаті аналізу основних виробників продукції типових виробництву на ПрАТ «Вінницькому олійножировому комбінаті» найбільшими виробниками-конкурентами є:

- на ринку олії рафінованої соняшникової - ПрАТ з П «Дніпропетровський ОЕЗ» (м. Дніпропетровськ) який є абсолютним лідером з виготовлення даного продукту, також конкурентами які займають лідируючі позиції з виробництва олії соняшникової посідають ТОВ «Дельта-Вілмар СНД» (Одеська обл.) та ПрАТ «Полтавський ОЕЗ-Кернел Груп» (м. Полтава);
- на ринку соєвої олії – основну частку ринку виробництва посідають ТОВ «Катеринопільський елеватор» (Черкаська обл.), ТОВ АВО Глобинський консервний завод «Глобус» (Полтавська обл.), ТОВ «Транспостач» (Кіровоградська обл.) ;
- на ринку ріпакової олії - ПрАТ «Вінницький ОЖК» посів третє місце за обсягом виробництва продукції. Конкурентами які займають більшим обсяг виробництва

олії ріпакової слід виділити: ТОВ «Олсідз Блек Сі» (м. Южне, Одеської обл.), ПП «Оліяр» (Львівська обл.);

- на ринку маргаринової продукції – найбільшими конкурентами ПрАТ «Вінницького ОЖК» є: ТОВ «Щедро» ВП «ЗЖК» (м. Запоріжжя), ТОВ «Дельта Вілмар» (м. Южне, Одеська обл.), ТОВ «Щедро» ВП «ЛЖК» (м. Львів) .

- Частка Вінницького олійножирового комбінату на ринку серед українських виробників олії нерафінованої становить - 4,7%

Статутний капітал ПрАТ «Вінницький ОЖК» станом на 31.12.2019 року становить 78 098 500 (сімдесят вісім мільйонів дев'яносто вісім тисяч п'ятсот) гривень. В 2010 році випущено 312 394 000 (триста дванадцять мільйон триста дев'яносто чотири тисячі) простих іменних акцій номінальною вартістю 0,25 гривень одна акція (Суму статутного капіталу розділено між кількістю акцій). Форма існування акцій – бездокументарна Всі акції викуплено Товариством з обмеженою відповідальністю «Вінницька Промислова Компанія», власником якого і відповідно кінцевим бенефіціаром ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» є Пономарчук Віктор Євгенович [54]. Детальну інформацію про осіб, які володіють акціями ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» представлено у табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Інформація про осіб, що володіють 5 і більше відсотками акцій емітента
ПрАТ «Вінницький ОЖК» (власна систематизація [54])

Найменування юридичної особи	Ідентифікаційний код юридичної особи	Місцезнаходження	Кількість акцій (шт.)	Від загальної кількості акцій (у відсотках)	Кількість простих іменних акцій
ТОВ «Вінницька Промислова Компанія»	31473165	Місто Вінниця, вул. Немировське шосе, буд 26	276 213 173	88,418206	276 213 173
Прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи			Кількість акцій (шт.)	Від загальної кількості акцій (у відсотках)	Кількість простих іменних акцій
Усього			276213173	88,418206	276 213173

За підсумками 2019 року на ПрАТ «Вінницькому олійножировому комбінаті» перероблено більше 683 тис. тон олійного насіння. Основною олійною сировиною, що перероблялася, було насіння соняшнику – 525 053 тони, або 76,86% до загального обсягу переробки насіння олійних культур. Крім того, за 2019 рік перероблено 69 541 тон (10,2%) насіння ріпаку та 89 153 тони (13%) насіння сої. Детальну інформацію про обсяги виробництва та реалізації основних видів продукції на ПрАТ «Вінницький ОЖК» за 2019 рік представлено у табл. 2.7.

За підсумками 2019 року загальний показник використання потужності при виробництві олії нерафінованої становив 87,2 % (2018 рік - 84,1%).

Виробництво маргаринової продукції та саломасів - використання потужності за 2019 рік період склало - 42,3%.

Використання потужності при виробництві олії рафінованої дезодорованої становило 51,2%.

Основними споживачами маргаринової продукції та жирів спеціального призначення у 2019 році - кондитерська, молочна, харчо концентратна, консервна, хлібопекарська та інші галузі харчової промисловості .

Скорочення виробництва пояснюється зменшенням попиту на внутрішньому ринку, що обумовлено зменшенням споживання даної продукції населенням (через потужну антирекламу даної продукції), низькою платоспроможністю населення, скороченням використання маргаринової продукції підприємствами інших галузей харчової промисловості (головним чином, кондитерської та молочної).

Незважаючи на те, що у 2019 році, олія користується попитом у населення, в комбіната виникали труднощі з її реалізацією через перенасиченість внутрішнього ринку.

В результаті аналізу обсягів виробництва та реалізації основних видів продукції на ПрАТ «Вінницький ОЖК» за 2019 рік, ми отримали наступну інформацію. Найбільший обсяг виробництва продукції пов'язаний з наданням послуг з переробки давальницької сировини. Найбільший обсяг переробленої продукції займають послуги з переробки давальницького соняшнику обсяг якої за 2019 рік становить 490 916 т. Послуги з переробки давальницького ріпаку, сої становить 124 615 т та найбільшу питому вагу суми виробництва продукції за 2019 рік займає олія соняшникова нерафінована 301 858,8 тис. грн. Торгівля, громад харчування - 579 239,7 тис. грн, олія ріпакова нерафінована 270 815,5 тис. грн.

Якість діяльності підприємства розраховується за допомогою системи показників, що характеризують рівень виробництва і оцінюють результат роботи суб'єкта підприємницької діяльності. За допомогою техніко-економічних показників, які розраховуються за результатами діяльності підприємства звітного та попереднього року оцінюють організацію виробництва, технологічний рівень, продуктивність праці.

Таблиця 2.7

Інформація про обсяги виробництва та реалізації основних видів продукції на ПрАТ «Вінницький ОЖК» за 2019 рік (власна систематизація і розрахунки за даними [54])

№ з/п	Основні види продукції	Обсяг виробництва			Обсяг реалізованої продукції		
		Натуральна форма (фізична одиниця виміру)	Грошова форма (тис. грн)	Питома вага до всієї виготовленої продукції (%)	Натуральна форма (фізична одиниця виміру)	у грошовій формі (тис. грн)	Питома вага до всієї виготовленої продукції (%)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Олія ріпакова нерафінована	14 425 т	270 815,5	15	12 115 т	238 577,1	14
2	Олія соняшникова нерафінована	17 654 т	301 858,8	17	13 740 т	246 964,8	14
3	Шрот ріпаківий	19 369 т	83 270,8	5	19 347 т	93 662,8	5
4	Шрот соняшниковий	14 543 т	73 383,3	4	13 597 т	82 741,9	5
5	Послуга з переробки давальницького соняшнику	490 916 т	207 383,9	12	49 0916 т	234 816,1	13
6	Послуга з переробки давальницького ріпаку, сої	124 615 т	76 956,6	4	124 615 т	103 303,4	6
7	Інше	-	180 341,9	10	-	145 281,2	8
8	Торгівля, громад харчування	-	579 239,7	33	-	616 981,7	35

Результати розрахунку основних техніко-економічних показників
ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» за 2018-2019 рр. представлено в табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Показник	Одиниця виміру	2018 рік	2019 рік	Абсолютне відхилення	Темп зміни
1	2	3	4	5	6
Індекс цін	-	1,10	1,04	-0,06	94,81
1.Випуск продукції в діючих цінах	тис. грн.	1 820 580,50	1 773 250,50	-47 330,00	97,40
2.Випуск продукції в порівняльних цінах (р.1/р.0)	тис. грн.	1 998 997,39	1 845 953,77	-153 043,62	92,34
3.Чистий дохід	тис. грн.	2 541 681,00	1 762 329,00	-779 352,00	69,34
4.Чисельність персоналу	осіб	881	845	-36	95,91
5.Фонд оплати праці	тис. грн.	103 743,50	119 582,50	15 839,00	115,27
6.Продуктивність праці на 1 працюючого ПВП, (р.2/р.4)	тис. грн.	2 269,01	2 184,56	-84,45	96,28
7.Середньорічна оплата праці, (р.5/р.4)	тис. грн.	117,76	141,52	23,76	120,18
8.Середньорічна вартість основних засобів	тис. грн.	3 608 993,50	3 686 897,00	77 903,50	102,16
9. Капіталовіддача, (р.2/р.8)	грн./грн	0,55	0,50	-0,05	90,39
10.Середньорічні залишки обігових коштів	тис. грн.	860 520,00	540 576,00	-319 944,00	62,82
11.Коефіцієнт оборотності обігових коштів (р.3/р.10)		2,95	3,26	0,31	110,37
12.Середньорічна вартість активів	тис. грн.	4 647 210,00	4 219 390,50	-427 819,50	90,79
13.Власний капітал	тис. грн.	2 630 573,00	2 550 580,00	-79 993,00	96,96
14.Собівартість реалізованої продукції	тис. грн.	2 436 258,00	1 690 515,00	-745 743,00	69,39
15.Витрати на 1 грн. реалізованої продукції, (р.14/р.3*100)	Коп.	-95,85	-95,93	-0,07	100,08
16.Матеріальні витрати	тис. грн.	1 599 428,00	910 665,00	-688 763,00	56,94
17.Матеріаловіддача, (р.2/р.16)	грн./грн.	1,25	2,03	0,78	162,19
18.Операційні витрати	тис. грн.	2 056 068,00	1 397 138,00	-658 930,00	67,95
19.Валовий прибуток(збиток)	тис. грн.	105 423,00	71 814,00	-33 609,00	68,12
20.Прибуток(збиток) операційної діяльності	тис. грн.	-78 067,00	-119 610,00	-41 543,00	153,21
21.Чистий прибуток (збиток)	тис. грн.	-97 084,00	-78 653,00	18 431,00	81,02
22. Рентабельність загальна (активів), (р.21/р.12*100)	%	-2,09	-1,86	0,22	X

Розрахувавши техніко-економічні показники господарської діяльності ПрАТ «Вінницький ОЖК» можна зробити певні висновки, що випуск продукції у діючих цінах скоротився на 2,6%, а випуск продукції у порівняльних цінах – скоротився на -153 043,62 тис. грн. (7,66%). Такі зміни викликано значним зменшенням попиту на продукцію.

На обсяг випуску продукції в порівняльних цінах вплинули зміни таких факторних показників:

1. Зменшення матеріальних витрат на -688 763 тис. грн. (56,94%).
2. Зменшення собівартості реалізованої продукції на 745 743,00 (69,39%).

- Чистий дохід підприємства в 2019 році в порівнянні з 2018 роком зменшився на -779 352 тис. грн. (44%). Таке зниження роз'яснюється із зменшення обсягу випущеної продукції та збільшенням обсягу давальницької сировини, внаслідок чого підприємство отримує менші доходи від діяльності.

- Чисельність персоналу на ПрАТ «Вінницькому олійножировому комбінаті» у 2019 році в порівнянні з 2018 роком зменшилася на 36 осіб (4%) це роз'яснюється зі скороченням обсягу виробництва продукції на підприємстві. В той час, фонд оплати праці збільшився на 15 839 тис. грн. (15,27%) через врахування вимог чинного законодавства щодо збільшення суми мінімальної заробітної плати.

- Собівартість реалізованої продукції зменшилась на 745 743 тис. грн. (30,61%), у звітному 2019 році, порівняно з 2018 роком, за рахунок зміни екстенсивного фактору – чистий дохід від реалізації продукції зменшився на 779 352 тис. грн. (13,45%) і інтенсивного – витрати на 1 гривню реалізованої продукції збільшилися на 0,45 коп. (0,56%).

- Витрати на 1 грн. виробленої продукції зменшилися на -0,07 коп. Дане зменшення пов'язано з тим, що підприємство у 2019 році збільшило обсяг давальницької сировини (суттєве зменшення матеріальних витрат).

- Проаналізувавши операційні витрати підприємства, очевидно, що матеріальні витрати у 2019 році суттєво зменшилися порівняно з 2018 роком. В той час, витрати на амортизацію збільшилися. Це пов'язано з тим, що сума амортизації ОЗ розділяється на термін корисного використання ОЗ не враховуючи обсяг виробленої продукції впродовж року (метод нарахування амортизації- прямолінійний). Тому суттєве зменшення обсягу виробництва продукції не пов'язане з сумою амортизації.

- Середньорічна вартість основних засобів зменшилася на 77 903,50 тис. грн., що становить 2,16%. Віддача основних засобів зменшилась на 0,05 тис. На 1 грн. виробленої продукції (9,61%) за рахунок зменшенням обсягу виробництва продукції та збільшенням обсягу давальницької сировини, що зменшує загальну вартість переробки товару.

- Середньорічні залишки обігових коштів зменшилися на -319 944 тис. грн. (37,18%). Дане зменшення пов'язане зі зменшенням обсягу виробництва. Середньорічна вартість активів зменшилася на 427 819,50 тис. грн. (9,81%). На це зменшення вплинуло: збільшення суми накопиченої амортизації в 2019 роком порівняно з 2018 роком, відсутність модернізації основних засобів у 2019 року. Власний капітал у 2019 році

порівняно з 2018 роком зменшився на 79 993 тис. грн. (3,04%), що зумовлено збільшенням суми непокритого збитку.

- У 2019 році валовий прибуток зменшився на -33 609 тис. грн. це пов'язано із зменшенням суми доходу та збільшення вартості виробництва продукції. Не зважаючи на те, що підприємство отримує у 2019 році - валовий прибуток, чистий фінансовий результат підприємства – збиток. Це пов'язано із великою сумою непрямих витрат: адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати.

В результаті проведеного дослідження змін основних техніко-економічних показників діяльності ПрАТ «Вінницький ОЖК» за 2018-2019 роки можна зробити висновок про те, що основні результати фінансово-господарської діяльності підприємства зазнали негативних змін у звітному 2019 році. Показники ефективності використання виробничих ресурсів знизились, як наслідок – випуск продукції та дохід від реалізації також знизилися. Хоч і підприємство у звітному році зменшила суму збитку але дане зменшення не пов'язане із збільшенням сумою доходу а навпаки, його зменшенням. Отже, динаміка показників діяльності підприємства є більш негативна у 2019 році, що свідчить про нестабільність фінансового стану підприємства.

2.1.2. Оцінювання фінансового стану ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» на 01 січня 2020 року

Фінансовий стан підприємства –спроможність суб'єкта господарювання забезпечити достатній рівень фінансування господарської діяльності. Він визначається сукупністю показників: наявність, розміщення максимальне використання ресурсів підприємства.

Досить повним є визначення сутності поняття «фінансовий стан підприємства» у М. Я. Коробова. Він стверджує, що «фінансовий стан підприємства – це складна, інтегрована за багатьма показниками характеристика якості його діяльності. Фінансовий стан підприємства можна визначити як міру забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами і ступінь раціональності їх розміщення для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасних грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями»[55].

Стійкий фінансовий стан суб'єкта господарювання створюється у впродовж господарської діяльності. Оцінка фінансового стану здійснюється за допомогою сукупності показників, які різносторонньо характеризують фінансове становище підприємства.

Одним із критерієм для оцінки фінансового стану підприємства є те, всі користувачі цього дослідження отримали корисну для них інформацію (надійність підприємства). Враховуючи те, що у кожного з користувачів різні критерії економічної доцільності, тому показники оцінки фінансового стану повинні бути корисними до більшості користувачів.

Господарську діяльність підприємства забезпечують виробничі основна засоби та виробничі запаси. Інші оборотні активи (готова продукція, кошти в розрахунках і грошові кошти) є наслідком підприємницької діяльності і тому важливою ланкою в роботі підприємства є розрахунки. Для завершення їх потрібні час і грошові кошти. Тому завжди на певну звітну дату в балансі залишаються суми дебіторської заборгованості в складі оборотних активів і кредиторської заборгованості в складі поточних зобов'язань, які можуть змінювати реальну величину обігових коштів підприємства. Крім того, підприємство не може працювати без позикових коштів.

З позиції короткострокової перспективи фінансовий стан підприємства оцінюється показниками ліквідності та платоспроможності.

Аналіз ліквідності балансу полягає у порівнянні статей активу, що згруповані за ознакою ліквідності та розташовані у порядку її спадання, зі статтями пасиву, що згруповані за ознакою строковості та розміщені в порядку збільшення термінів погашення зобов'язань. Для визначення ліквідності балансу групи активів і пасивів зіставляють між собою [56].

Залежно від ступеня ліквідності активи підприємства розділяються на такі групи:

- А1 – високоліквідні – «грошові кошти і поточні фінансові інвестиції»;
- А2 – швидко ліквідні – уся дебіторська заборгованість, що буде погашена за умовами договорів;
- А3 – повільно ліквідні – запаси, поточні біологічні активи, інші оборотні активи, витрати майбутніх періодів;
- А4 – важко ліквідні необоротні активи та необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття.

Пасиви балансу групуються за терміновістю їхньої оплати:

- П1 – найтерміновіші – поточна кредиторська заборгованість;
- П2 – короткострокові – короткострокові кредити банків;
- П3 – довгострокові – довгострокові зобов'язання і забезпечення;
- П4 – постійні – зобов'язання перед власниками, формування власного капіталу та зобов'язання пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття[57].

Розглянемо показники ліквідності та платоспроможності ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату» на основі даних фінансової звітності за період 2017-2019 рр. у табл. 2.9 та 2.10.

Таблиця 2.9

Побудова балансу ліквідності активів ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату» за 2017-2019 рр. (власна систематизація і розрахунки за даними [54])

Ранжування активів балансу	Умовне позначення	Сума рядків балансу на 31.12.2017 року, тис. грн	Сума рядків балансу на 31.12.2018 року, тис. грн	Сума рядків балансу на 31.12.2019 року, тис. грн.	Характеристика
Високоліквідні	(A1)	23 414,00	50 105	43 393	Готівка й грошові кошти на рахунках в банках
Швидко ліквідні	(A2)	163 764,00	241 184	81 677	Дебіторська заборгованість, яка буде погашена за умовами договорів, Дебіторська заборгованість з бюджетом, в тому числі погоджена сума відшкодування ПДВ
Повільно ліквідні	(A3)	896 273,00	345 450	318 913	Виробничі запаси, готова продукція й товари, які можна продати або використати в погашення заборгованості, дебіторська заборгованість за виданими авансами, інша поточна дебіторська заборгованість, інші оборотні активи.
Важко ліквідні	(A4)	3 837 844,00	3 736 376	3 621 673	Необоротні активи, які передбачено використовувати більше одного року(або операційного циклу, якщо він перевищує рік), вексель, по якому відкрито судове провадження

Групування зобов'язань ПРАТ «Вінницький олійножировий комбінат» за строками їх погашення за 2017-2019 роки (власна систематизація і розрахунки за даними [54])

Групи	Умовне позначення	Сума рядків балансу на 31.12.2017, тис.грн	Сума рядків балансу на 31.12.2018, тис.грн	Сума рядків балансу на 31.12.2019, тис.грн	Характеристика
Найбільш термінові	П1	4 628	8 149	8 682	Поточні зобов'язання за розрахунками перед працівниками й державою, оплата яких визначається моментом виникнення заборгованості.
Короткострокові	П2	1 376 944	872 575	987 708	Поточні зобов'язання за розрахунками перед постачальниками, за наслідками здійснення господарських операцій, та строк погашення по яких не перевищує одного року, поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами, короткострокові кредити та позикові кошти, % за користування кредитами
Довгострокові	П3	813 338	861 828	518 686	Довгострокові зобов'язання з терміном погашення за період більше року.
Постійні	П4	2 726 385	2 630 573	2 550 580	Зобов'язання перед власниками з формування власного капіталу

Для визначення ліквідності балансу необхідно порівняти підсумки представлених груп активів і зобов'язань.

Баланс вважається абсолютно ліквідним, якщо виконуються наступні співвідношення:

$$A1 > P1, A2 > P2, A3 > P3, A4 > P4;$$

Отже, здійснено аналіз ліквідності балансу на ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» за 2019 рік. Дані представлені в тис. грн.

$A1 > P1$	$43\,393 > 8\,682$	- перша умова нерівності виконується
$A2 > P2$	$81\,677 < 987\,708$	- друга умова нерівності не виконується
$A3 > P3$	$318\,913 < 518\,686$	- третя умова нерівності не виконується
$A4 > P4$	$3\,621\,673 > 2\,550\,580$	- четверта умова нерівності не виконується

Поточна ліквідність ПрАТ «Вінницького ОЖК»:

$$\text{Бажане співвідношення} \quad A1 + A2 > P1 + P2;$$

За даними ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату», отримано наступну нерівність: $43\,393 + 81\,677 = 125\,070 < 8\,682 + 987\,708 = 996\,390$;

Поточна ліквідність свідчить про неплатоспроможність підприємства на найближчий проміжок часу до моменту, що розглядається.

Перспективна ліквідність підприємства:

$$\text{Бажане співвідношення} \quad A3 + A4 > P3 + P4;$$

$$318\,913 + 3\,621\,673 = 3\,940\,586 > 518\,686 + 2\,550\,580 = 3\,069\,266.$$

Перспективна ліквідність є прогнозом платоспроможності на ПрАТ «Вінницькому ОЖК» на підставі порівняння майбутніх надходжень і платежів.

Також, на основі даних таблиць 2.10, 2.11 здійснено аналіз ліквідності балансу ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» на 31.12.2018 рік. Дані представлені в тис. грн.

$A1 > P1$	$50\,105 > 8\,149$	- перша умова нерівності виконується;
$A2 > P2$	$241\,184 < 872\,575$	- друга умова нерівності не виконується;
$A3 > P3$	$345\,450 < 861\,828$	- третя умова нерівності не виконується;
$A4 > P4$	$3\,736\,376 > 2\,630\,573$	- четверта умова нерівності не виконується.

Бажане співвідношення поточної ліквідності ПрАТ «Вінницького ОЖК»:
 $A1 + A2 > P1 + P2$,

За даними ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату», отримано наступну нерівність: $50\,105 + 241\,184 = 191\,289 < 8\,149 + 872\,575 = 880\,724$;

Поточна ліквідність у 2018 році свідчить про платоспроможність підприємства погасити свої зобов'язання на найближчий проміжок часу до моменту, що розглядається.

Перспективна ліквідність підприємства:

Бажане співвідношення довгостроково ліквідних активів на ПрАТ «Вінницькому ОЖК»:
 $A3 + A4 > P3 + P4$;

$$345\,450 + 3\,736\,376 = 4\,081\,826 > 861\,828 + 2\,630\,573 = 3\,492\,401;$$

Отже, сума рядків балансу повільно ліквідних та важко ліквідних активів більша за довгострокові та постійні статті пасиву балансу.

На основі даних табл. 2.9, 2.10 здійснено аналіз ліквідності балансу ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» на 31.12.2017 рік. Дані представлені в тис. грн.

A1 > П1	23 414 > 4 628	- перша умова нерівності виконується;
A2 > П2	163 764 < 1 376 944	- друга умова нерівності не виконується;
A3 > П3	896 273 < 813 338	- третя умова нерівності не виконується;
A4 > П4	3 837 844 > 2 726 385	- четверта умова нерівності не виконується.

Бажане співвідношення поточної ліквідності ПрАТ «Вінницького ОЖК»:
 $A1 + A2 > П1 + П2$;

За даними ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату», отримано наступну нерівність: $23\,414 + 163\,764 = 166\,108 < 4\,628 + 1\,376\,944 = 1\,381\,572$;

Поточна ліквідність на 31.12.2017 рік свідчить про неплатоспроможність підприємства погасити свої зобов'язання на найближчий проміжок часу до моменту, що розглядається.

Перспективна ліквідність підприємства:

Бажане співвідношення довгостроково ліквідних активів на ПрАТ «Вінницькому ОЖК»:
 $A3 + A4 > П3 + П4$;

$$896\,273 + 3\,837\,844 = 4\,734\,117 > 813\,338 + 2\,726\,385 = 3\,539\,723.$$

Перспективна ліквідність є прогнозом платоспроможності на ПрАТ «Вінницькому ОЖК» на підставі порівняння майбутніх надходжень і платежів.

Результати діагностики ліквідності та платоспроможності виступають вагомим інструментом визначення становища підприємства на ринку товарів, капіталів та цінних паперів. Проведені розрахунки допомагають підприємству визначати негативні чинники впливу на фінансові результати та фінансовий стан в цілому. Основним завданням діагностики ліквідності та платоспроможності є: розподіл активів та пасивів на групи, залежно від рівня ліквідності та терміну повернення, відповідно, розрахунок та оцінка коефіцієнтів ліквідності; аналіз грошових надходжень та витрат; встановлення рівня платоспроможності підприємства. Ліквідність і платоспроможність є складовими оцінювання фінансового стану та визначення загрози банкрутства підприємства.

Крім абсолютних показників для оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства розраховуємо відносні показники, при цьому порівняння балансів ліквідності за кілька періодів надає інформацію про тенденції зміни фінансового стану підприємства. Періоди для порівняння: початок і кінець звітного року.

Для встановлення можливості підприємства покрити свої зобов'язання у короткостроковій перспективі визначають основні показники оцінки ліквідності (табл.2.11).

Таблиця 2.11

Показники оцінки ліквідності (власна систематизація за даними [34])

№ з/п	Назва показника	Рекомендоване значення	Характеристика
1	Коефіцієнт покриття (загальний коефіцієнт ліквідності)	$(A1 + A2 + A3) / (П1 + П2) > 2$	Показує, скільки гривень оборотних активів підприємства припадає на одну гривню поточних зобов'язань
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	$(A1 + A2) / (П1 + П2) > 1$	Показує, частку поточних зобов'язань, яка може бути погашена не тільки за рахунок грошей, але й за рахунок майбутніх фінансових надходжень
3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$A1 / (П1 + П2) > 0,05-0,10$	Характеризує негайну готовність підприємства погасити поточні зобов'язання і визначається як відношення суми грошових коштів підприємства до суми поточних зобов'язань. В окремих джерелах рекомендуються нормальні обмеження цього показника для підприємств реального сектора економіки на рівні 0,05-0,10.

Відповідно до розробленого в Україні Положення №323, орієнтоване значення коефіцієнта покриття наведено його теоретичне значення, яке має бути не меншим 2,0-2,5. Коефіцієнт покриття, що дорівнює 2 (або 2:1), свідчить про можливість підприємства погашати поточні зобов'язання.

Результати обрахунку коефіцієнтів, зазначених у табл.2.11, з використанням фактичних даних ПрАТ «Вінницького ОЖК» за 2018-2019 рр. значення, характеристика кожного показника представлена у табл. 2.12.

Таблиця 2.12

Показники оцінки ліквідності на ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»
(власна систематизація і розрахунки за даними [54])

№	Показник	Станом на	Розрахунок показника	Значення показника	Результат за рік
1	Коефіцієнт покриття (загальний коефіцієнт ліквідності)	31.12.2018	$(50105 + 241184 + 345460) / (8149 + 872575)$	0,72	зменшення
		31.12.2019	$(43393 + 81677 + 318913) / (9816 + 986574)$	0,44	
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	31.12.2018	$(50105 + 241184) / (8149 + 872575)$	0,33	зменшення
		31.12.2019	$(43393 + 81677) / (8682 + 987708)$	0,13	
3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	31.12.2018	$50105 / (8149 + 872575)$	0,06	зменшення
		31.12.2019	$43393 / (8682 + 987708)$	0,04	

Критичне значення коефіцієнта покриття ПрАТ «Вінницького ОЖК» на 31.12.2018 та на 31.12.2019 рік менші за «1», це свідчить що підприємство має неліквідний баланс, більше того, спостерігається зменшення показника в 2019 році і порівнянні з 2018 роком.

Орієнтовне найменше значення цього коефіцієнта швидкої ліквідності Положенні № 323, дорівнює «1», втім дані коефіцієнта швидкої ліквідності 31.12.2018 та 31.12.2019 року ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату» менші прийнятного рівня. Це свідчить, що підприємство не може розрахуватися з своїми поточними зобов'язаннями, окрім того, на 31.12.2019 в порівнянні з 31.12.2018 показник погіршився.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності на ПрАТ «Вінницькому олійножировому комбінаті» значно нижче прийнятного рівня, це свідчить що підприємство не може погасити свою моментну заборгованість (заборгованість перед персоналом, державою, тощо). При цьому значення показника 31.12.2019 в порівнянні з 31.12.2018 роком погіршився.

Також показниками які відображають фінансовий стан підприємства є коефіцієнт фінансової незалежності, коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт фінансового ризику, коефіцієнт мобільності, Коефіцієнт маневреності власного капіталу, коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами, коефіцієнт автономії джерел формування запасів.

1. Коефіцієнт автономії ((також цей показник ще називають коефіцієнт фінансової незалежності) або концентрації власного капіталу) розраховується за формулою 2.1:

$$K_{\text{авт}} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Валюта балансу}} \quad (2.1)$$

Нормативне значення цього показника $\geq 0,5$.

$$\text{Станом на 01.01.2019 р.: } K_{\text{автоном}} = \frac{2\,630\,573}{4\,373\,125} = 0,60;$$

$$\text{Станом на 31.12.2019 р.: } K_{\text{автоном}} = \frac{2\,550\,580}{4\,065\,656} = 0,63;$$

Коефіцієнт автономії характеризує незалежність ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату» від зовнішніх джерел фінансування його господарської діяльності. Показник зображає питому вагу власного капіталу в загальній сумі фінансування майна підприємства. Збільшення значення коефіцієнта характеризує тенденцію до зменшення залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування його активів. Якщо тенденція коефіцієнта направлена на збільшення коефіцієнта, це свідчить що підприємство стає більш фінансово стійке та незалежне від кредитів та займів. За фактичними даними ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» на початок 2019 року коефіцієнт становить 0,60, на кінець року – 0,63, даний коефіцієнт наближений до рекомендованого значення, що має бути більше 0,5. Вродовж року спостерігається позитивна тенденція у ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату» (збільшення показника), що характеризується покращенням фінансового стану підприємства.

Також коефіцієнтом, який дозволяє проаналізувати фінансову стійкість підприємства, є коефіцієнт фінансової залежності.

2. Коефіцієнт фінансової залежності розраховується за формулою 2.2:

$$\dots\dots\dots K_{\text{фін.зал.}} = \frac{\text{Валюта балансу}}{\text{Власний капітал}} \quad (2.2)$$

$$\text{Станом на 01.01.2019 р.: } K_{\text{фін зал}} = \frac{4\,373\,125}{2\,630\,573} = 1,66;$$

$$\text{Станом на 31.12.2019 р.: } K_{\text{фін зал}} = \frac{4\,065\,656}{2\,550\,58} = 1,59;$$

Рекомендоване значення цього показника ≥ 1 .

Зазначений показник, обернений до коефіцієнту автономії. Він показує, яка сума активів підприємства припадає на одну гривню його власних коштів.

На початок 2019 року у ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату» спостерігався більший коефіцієнт фінансової залежності порівняно з показником на кінець року 1,66 та 1,59 відповідно. Однак значення показників на 01.01.2019 та 31.12.2019 знаходиться в нормативних межах, тому фінансові ризики компанії знаходяться на прийнятному рівні на обидві дати.

3. Наступним показником для розуміння фінансового стану ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату» є коефіцієнт фінансового ризику, який розраховується за формулою 2.3:

$$K_{\text{фін.риз.}} = \frac{\text{Позиковий капітал}}{\text{Власний капітал}} \quad (2.3)$$

$$\text{Станом на 01.01.2019 р.: } K_{\text{фін риз}} = \frac{1\,742\,552}{2\,630\,573} = 0,66$$

$$\text{Станом на 31.12.2019 р.: } K_{\text{фін риз}} = \frac{1\,515\,076}{2\,550\,580} = 0,59$$

Рекомендоване значення цього показника ≤ 1 .

Цей коефіцієнт є узагальнюючим при аналізі фінансової стійкості підприємства. Якщо даний показник збільшується це свідчить про посилення залежності підприємства від позикових коштів і, відповідно, втраті фінансової стійкості. Даний показник показує, приміром, що на одну гривню, вкладену у власний капітал підприємства, припадає одна гривня позикових коштів, при значенні показника «1». На початок 2019 року та на кінець 2019 у ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату» значення показника менше «1» що є рекомендованим значенням показника, і свідчить що підприємство не використовує велику кількість позикових коштів та є фінансово стійким.

4. Коефіцієнт мобільності розраховується за формулою 2.4:

$$K_{\text{моб}} = \frac{\text{Мобільні (оборотні)активи}}{\text{Позаоборотні активи}} \dots\dots\dots (2.4)$$

$$\text{Станом на 01.01.2019 р : } K_{\text{моб}} = \frac{861\,828}{2\,630\,573} = 0,33;$$

$$\text{Станом на 31.12.2019 р.: } K_{\text{моб}} = \frac{518\,686}{2\,550\,580} = 0,20;$$

Рекомендоване співвідношення між цими видами активів 30% на 70%.

Значення даного показника характеризує, скільки оборотних коштів (у валюті, в нашому випадку у гривнях) припадає на одну одиницю валюти (гривню) необоротних активів. Тобто він відображає структуру майна підприємства. Структура майна підприємства або органічна будова його капіталу є одним із критеріїв, який визначає тип фінансової стійкості. Співвідношення між оборотним та основним капіталом варіюється залежно від секторальної належності та розмірів підприємства, виду його діяльності. На початок 2019 року коефіцієнт становить 0,33, на кінець 2019 року – 0,20. Значення показника на початок року знаходиться в межах норми. На кінець року показник став менше рекомендованого значення.

5. Коефіцієнт маневреності власного капіталу розраховується за формулою 2.5:

$$K_{\text{ман ВК}} = \frac{\text{Довгострокові зобов'язання} + \text{Власний капітал} - \text{Необоротні активи}}{\text{Власний капітал}} \quad (2.5)$$

$$\text{Станом на 01.01.2019 р.: } K_{\text{ман}} = \frac{861\,828 + 2\,630\,573 - 3\,735\,956}{2\,630\,573} = -0,09;$$

$$\text{Станом на 31.12.2019 р.: } K_{\text{ман}} = \frac{518\,686 + 2\,550\,580 - 3\,621\,673}{2\,550\,580} = -0,22;$$

Рекомендоване значення цього показника $\geq 0,1$.

Значення показника вказує, яка частка власного капіталу підприємства перебуває в мобільній формі. Враховуючи те, що на початок 2019 року коефіцієнт становить -0,09, а на кінець року -0,22, що менше нуля, це свідчить, що власний капітал і кошти, залучені на довгостроковій основі у ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату» спрямовані на фінансування необоротних засобів, тому для фінансування оборотних активів необхідно звертатися до позичкових джерел фінансування. Це веде до зниження фінансової стійкості.

6. Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами розраховується за формулою 2.6:

$$K_{\text{забез.ВСК}} = \frac{\text{Власні оборотні кошти}}{\text{Запаси}} \quad (2.6)$$

$$\text{Станом на 01.01.2019 р.: } K_{\text{забез.ВСК}} = \frac{2\,630\,573 - 3\,735\,956}{159\,290} = -6,94;$$

$$\text{Станом на 31.12.2019 р.: } K_{\text{забез.ВСК}} = \frac{2\,550\,580 - 3\,621\,673}{198\,350} = -5,40;$$

Рекомендоване значення цього показника ≥ 1 .

Вказаний коефіцієнт показує міру фінансової стійкості за відношенням до покриття власними оборотними коштами величини запасів підприємства. Чим більше значення

цього коефіцієнта, тим фінансово стійкішим є підприємство. На кожну гривню, яка вкладена в запаси, повинна приходиться одна гривня (або більше) власних оборотних коштів. За фактичними даними ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату» як на початок 2019 року коефіцієнт становить від'ємне значення (-6,94), так і на кінець 2019 року від'ємне значення (-5,40), що не є допустимим норми. Коефіцієнт нижчий нормативного свідчить про значну фінансову залежність підприємства від зовнішніх кредиторів. В умовах погіршення ринкової ситуації компанія, в такому випадку, не зможе продовжити свою діяльність. Негативне значення показника говорить про те, що весь власний капітал і довгострокові джерела спрямовані на фінансування необоротних активів і в компанії немає довгострокових коштів для формування власного оборотного капіталу.

7. Рентабельність активів розраховується за формулою 2.7

$$\text{Рентабельність}_{\text{активів}} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середня вартість активів}} * 100 \quad (2.7)$$

$$K_{\text{рент.активів}} = \frac{-97\,084}{\left(\frac{4\,373\,125 + 4\,065\,656}{2}\right)} * 100 = -1,86$$

Рентабельність активів - фінансовий коефіцієнт, що характеризує ефективність використання всіх активів підприємства. Даний коефіцієнт на ПрАТ «Вінницькому олійножировому комбінаті» становить від'ємне значення, а саме: -0,005. Враховуючи те, що фінансовий результат підприємства – збиток, рентабельність підприємства відсутня та недоречна для знаходження значення. Однак від'ємне значення показника вказує на втрачену можливість використання активів підприємства, що перебувають у його використанні згідно з балансом.

Таким чином, розглянуто систему показників оцінки фінансового стану, зазначено розрахунки і їх результати за даними фінансової і статистичної звітності ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату» за 2018-2019 роки.

Отже, в результаті аналізу фінансового стану підприємства, можна зробити висновки що підприємство є фінансово не стійким та не рентабельне але фінансово незалежне та мінімально ризикове.

2.2. Фактичний стан організації облікового забезпечення управління ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»

Бухгалтерія – структура, основними функціями якої є документальне оформлення всього виробничого процесу та відображення інформації в програмному забезпеченні яке підприємство обрало та затвердило в обліковій політиці для пришвидшення та покращення роботи. Бухгалтерія відповідно до своїх посадових інструкцій (це організаційно-правовий документ, в якому встановлюються основні завдання, обов'язки, права та відповідальність посадових осіб підприємства у процесі здійснення ними своєї діяльності) реалізує зазначені функції на ПрАТ «Вінницькому ОЖК».

При складанні посадової інструкції роботодавець повинен дотримуватися таких правил:

1) інструкцію має бути складено на підставі Довідника № 336, зокрема, кваліфікаційних характеристик професій конкретних працівників;

2) інструкція повинна складатися відповідно до вимог чинного законодавства та не суперечити їм.

Це означає, що до інструкції не можна включати умови, що обмежують права та соціальні гарантії працівника, надані йому трудовим законодавством. Якщо ж такі норми все-таки прямо чи опосередковано буде використано в інструкції, то вони вважатимуться недійсними;

3) інструкція повинна містити повний перелік завдань та обов'язків, повноважень, відповідальності.

Форма організації бухгалтерської служби на ПрАТ «Вінницькому олійножировому комбінаті» складається з бухгалтерії. Бухгалтерський підрозділ очолює головний бухгалтер, який призначається і звільняється з посади наказом генерального директора ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» за поданням директора жиркомбінату. Станом на 31.12.2019 рік посаду головного бухгалтера займає Зоря А.І. Детальна структура бухгалтерії та документи які складають відповідні бухгалтери ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату» представлена на рис. 2.3.



Рис. 2.3. Схема документообігу у відділі бухгалтерії ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»

Як видно з рис.2.3. на ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» працює 6 бухгалтерів під керівництвом головного бухгалтера.

Обов'язки бухгалтера-касира полягають в обліковому забезпеченні 30, 31, 33 рахунку. До типових операцій які виконує касир, слід віднести: видача заробітної плати, видача коштів підзвітним особам, переведення коштів на рахунок банку, оплата контрагентів за товар.

Посадовими обов'язками бухгалтерами з обліку заробітної плати слід віднести: постійний моніторинг нормативно-законодавчої бази, нарахування заробітної плати

(основна заробітна плата, премії, компенсації, відпускні, лікарняні) та утримань з неї (64, 65, 66 рахунки бухгалтерського обліку).

До обов'язків бухгалтера з обліку сировини і матеріалів слід віднести: облік і організація матеріалів, оприбуткування матеріалів, розрахунок фактичної собівартості матеріалів, прийом та контроль за первинною документацією на даній ділянці бухгалтерського обліку. Бухгалтер відбиває на рахунках бухгалтерського обліку операції з обліку матеріалів (20, 22, 26, 28 рахунки), складає калькуляції за собівартістю матеріалів потрачених на створення готової продукції з урахуванням всіх витрат, нараховує податки, що виникають на даній ділянці, надає керівникам, кредиторам, інвесторам, аудиторам потрібну інформацію, за яку бухгалтер відповідає. В його обов'язки також входить ведення та зберігання бази даних бухгалтерської інформації, він вводить зміни до нормативної інформації, які використовуються при обробці даних.

Бухгалтер з обліку торгівлі забезпечує бухгалтерський облік (представлення операцій у програмному забезпеченні 1 С та відповідні первинні документи), які обліковуються на рахунку 36, 37, 63, 68.

Основними задачами бухгалтера з виробництва є документальне забезпечення внутрішніх переміщень товарно-матеріальних цінностей.

Заступник головного бухгалтера готує звіти під керівництвом головного бухгалтера, здійснює контроль за бухгалтерами які відповідають за окремий участок.

Обов'язками головного бухгалтера на ПрАТ «Вінницькому олійножировому комбінаті» є затвердження звітів, участь в укладанні угод, договорів, підписання наказів щодо особливостей облікового забезпечення на підприємстві.

Раціональний розподіл обов'язків працівників можливе за допомогою графіку документообороту, через який проходить кожен первинний документ. За допомогою графіку визначається мінімальний термін знаходження первинних документів в певному підрозділі, а також посилюється контроль функцій бухгалтерського обліку. У ПрАТ «Вінницькому олійножировому комбінаті» графік документообороту затверджено директором, що значно пришвидшує рух документів на підприємстві.

При надходженні документів бухгалтер ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату» виконує ряд перевірок:

- за формою - здійснюється перевірка всіх реквізитів, відповідно до стандартів та відповідно до типових форм документа. Важливим критерієм виступає своєчасність складання документа);
- за змістом - здійснюється перевірка щодо правильного відображення господарської операції, відповідно до законодавства України та нормам бухгалтерського обліку);
- арифметична - здійснюється перевірка щодо вірно зазначених цін і тарифів, та суми зазначених позицій).

Всі документи, які провів відповідний бухгалтер проходять реєстрацію. Процес аналізу в бухгалтерії отриманих від виконавців первинних документів складається із трьох етапів: розцінки, групування та запису бухгалтерського проведення.

Розцінка - запис у відповідних графах документа ціни і суми: множення показників (натуральних або трудових) на ціну одиниці. Найбільш поширений такий документ

Зазначена операція притаманна для документів, яким оформлено рух матеріальних цінностей (вимоги-накладні, лімітно-забірні карти), тому що в момент їх складання записують тільки кількісні показники. Не підлягають розцінці документи, в яких проставлено ціну та суму.

Суть етапу групування документів являє собою об'єднання схожих за змістом первинних документів, за для підготовки зведених даних (за складами, цехами, замовленнями) і спрощення ведення первинного обліку. Ціллю цього етапу є покращення робочого процесу, який значно пришвидшить подальші реєстраційні операції.

Під бухгалтерським проведенням розуміється запис у первинних документах або згрупованих документах, які в подальшому будуть відображені в регістрах бухгалтерського обліку.

Отже, організація бухгалтерської служби на ПрАТ «Вінницькому олійножировому комбінаті» досконала та документально оформлена наказами та відповідними нормативними документами, що характеризує високий рівень організації бухгалтерії.

Щоб досягнути високо поставлених цілей підприємства необхідним є наявність формалізованої облікової політики, метою якої є:

- чітко сформовані правила фінансового обліку, щоб задовільнити потреби зацікавлених осіб;
- чітке надання інформації менеджерам і персоналу щоб обґрунтувати вірність управлінських рішень;
- чітке надання інформації про правила податкового обліку та відповідність нормам чинного законодавства, з метою зменшення штрафних санкцій;
- обліково-аналітичного забезпечення – задоволення потреб широкого кола зацікавлених сторін в достовірній інформації для збалансованого і комплексного аналізу розвитку і діяльності підприємства, його стану з урахуванням масштабу і специфіки бізнесу, ризиків та невизначеності[54].

Важливі аспекти облікової політики щодо ведення бухгалтерського обліку ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат», які затверджено згідно Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку, систематизовано і представлено у табл. 2.13

Таблиця 2.13

Характеристика облікової політики ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»
(власна систематизація за даними [54])

№ з/п	Елементи облікової політики	Пункт наказу підприємства	Сфера застосування
1	2	3	4
1	Бухгалтерський облік ведеться за принципами і методами передбаченими НПСБО.	Розділ 1, п.1	Організація бухгалтерського обліку
2	Діяльністю суб'єкта господарювання є виробництво олійножирових продуктів.	Розділ 2, п.1	Діяльність підприємства

1	2	3	4
3	Облікова політика та звіти які складає підприємство - повинні відповідати концептуальній основі фінансової звітності -	Розділ 3, п.1	Відповідність чинному законодавству
4	На основі регістрів бухгалтерського обліку формується фінансова звітність, яка складається з: Балансу (Звіту про фінансовий стан), Звіту про фінансові результати, Звіту про рух грошових коштів (за прямим методом), Звіту про власний капітал і Примітки до звітів.	Розділ 4, п.1	Фінансова звітність
5	Оплата праці штатним працівникам виплачується згідно окладів, відрядних	Розділ 5, п.1	Система оплати праці
6	ЄСВ нараховується згідно загальнодержавних і місцевих податків та обов'язкових платежів проводиться щомісячно.	Розділ 6, п.1	Система оподаткування
7	Межа суттєвості при складанні фінансової звітності – 1 тис. грн.	Розділ 7, п.1	Складання фінансової звітності
8	Амортизація основних засобів і нематеріальних активів нараховується прямолінійним методом.	Розділ 8, п.1	Нематеріальні активи
9	Запаси обліковуються на балансі за найменшими з двох оцінок: справедливої вартості, вартості реалізації	Розділ 9, п.1	Запаси
10	Активи вважаються основними засобами, якщо їх очікуваний термін корисного використання, більший одного року і їх вартість перевищує 6	Розділ 10, п.1	Основні засоби та малоцінні необоротні матеріальні активи
11	Малоцінними необоротними матеріальними активами є активи вартістю до 6 тис. грн.	Розділ 11, п.1	
12	Амортизація МНМА нараховується у розмірі 100% у першому місяці їх використання.	Розділ 12, п.1	
13	Витрати обліковуються відповідно до П(С)БО 16»Витрати».	Розділ 13, п.1	Витрати
14	Дохід визначається відповідно до П(С)СБО 15 «Дохід»	Розділ 14, п.1	Дохід
15	Поділ зобов'язань на: довгострокові; поточні; забезпечення; непередбачені зобов'язання; доходи майбутніх періодів.	Розділ 15, п.1	Зобов'язання
16	Дебіторська заборгованість обліковується за чистою реалізаційною вартістю. Для її визначення обчислюється величина резерву сумнівних боргів, який у свою чергу розраховуються із застосуванням коефіцієнта	Розділ 16, п.1	Дебіторська заборгованість
17	Контроль за виконанням наказу залишається за головою правління ПрАТ «Вінницький ОЖК»	Розділ 17, п.1	Заключні положення

Кожне підприємство, враховуючи свою специфіку діяльності, складає власний робочий план рахунків, в якому відкриває стільки субрахунків, скільки необхідно для повного відображення діяльності підприємства у бухгалтерському обліку.

Робочий план рахунків затверджений в обліковій політиці ПрАТ «Вінницькому ОЖК». Підприємство використовує наступні класи рахунків: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, та 9-тий клас рахунків бухгалтерського обліку.

Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності підприємство проводить інвентаризацію необоротних активів, запасів, грошових коштів, і зобов'язань.

ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»- веде свій облік в спеціалізованій програмі «1С: Бухгалтерія». За допомогою неї автоматично при запису проведення формується первинний документ із заповненими даними.

На основі даних бухгалтерського обліку ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» складає фінансову звітність, яку підписують директор і головний бухгалтер. Звітним періодом для складання фінансової звітності є календарний рік. Проміжна звітність складається щоквартально наростаючим підсумком з початку звітного року в складі звіту про фінансовий стан та звіту про прибутки та збитки. Звіт про фінансовий стан підприємства складається на кінець останнього дня кварталу (року).

В результаті опису вище зазначених принципів, з'ясовано особливості облікової політики ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»

Щодо податкового обліку підприємств, варто зазначити, що він відрізняється від бухгалтерського та потребує постійного перерахунку та контролю за нововведеннями, які впливають на фінансовий результат діяльності.

Різниці, які виникають між бухгалтерським та податковим обліком представляються на рахунках бухгалтерського обліку та у фінансовій звітності у складі відстрочених податкових активів та відстрочених податкових зобов'язаннях. Представниками таких різниць найчастіше виступає: нарахована амортизація, резерв дебіторської заборгованості.

Варто зазначити, що податковий облік є важливою частиною у діяльності обліку підприємства.

Податкова система України базується певних таких принципах [40, ст. 4, п. 4.1]:

- будь-яка особа повинна сплачувати, відповідно до законодавства, податки та збори.
- сплата штрафів у випадку порушення податкового законодавства;
- податки встановлюються відповідно до збалансованості витрат бюджету з його надходженнями;
- податки та збори встановлюються залежно від платоспроможності платників податків;
- податки та збори встановлюються таким чином, щоб не впливати на збільшення/зменшення конкурентоздатності платника податків;
- зміни в податках та зборах зазначаються за 6 місяців до їх введення в дію;
- податки та збори сплачуються у термін зручний для платників та бюджету;

Податкова система підприємства, відповідно до Податкового кодексу України, являється сукупністю загальнодержавних і місцевих податків і зборів, що повинні сплачуватися у встановленому порядку[40, ст.6, п.6.3].

Таблиця 2.14

Характеристика податків і зборів ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату» (власна систематизація за даними [54,50,40])

Назва податку /	Об'єкт оподаткування	Ставка оподаткува	Кінцевий термін оплати
1	2	3	4
Податок на прибуток	Прибуток який отриманий як результат діяльності підприємства на території України та за її межами, відповідно до стандартів бухгалтерського та податкового обліку.	18%	Впродовж 10 календарних днів, які настають за останнім днем відповідного граничного строку, передбаченого ПКУ для подання податкової декларації.
Плата за землю	Земля, що перебуває у власності або користуванні.	3% від нормативно грошової оцінки землі	Власники землі та землекористувачі сплачують плату за землю з дня виникнення права власності земельною ділянкою[54].
Податок на доход фізичних осіб	Дохід, який отримала фізична особа за місяць чи рік на території України.	18%	Сплата податку відбувається в момент виплати заробітної плати працівнику
Податок на додану вартість	Операції платників податку з: а) постачання товарів, місце постачання яких розташоване на митній території України; б) постачання послуг, місце постачання яких розташоване на митній території країни[54].	20%	Впродовж 10 календарних днів, які слідує за останнім днем граничного строку, передбаченого податковим кодексом України для подання
Туристичний збір	Сума коштів, що сплачується за проживання за вирахуванням податку на додану вартість.	0,5-1%	Виплата здійснюється щокварталу.
Екологічний податок	Обсяги та види забруднюючих речовин, які викидаються в атмосферне повітря.	Відповідно до обсягів викиду	Виплата здійснюється щокварталу.
Єдиний соціальний внесок	Сума нарахований кожній застрахованій особі заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову заробітну плату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати.	22% (для інвалідів 8,41%).	Сплачується щокварталу до 20-го числа місяця, що настає за звітним кварталом

Податок на нерухоме майно	Об'єктом оподаткування на нерухоме майно являється: 1) об'єкт житлової/ нежитлової нерухомості, який являється у спільній частковій власності кількох осіб; 2) об'єкт житлової/ нежитлової нерухомості який являється у спільній сумісній власності кількох осіб, но не поділений в натурі; 3) об'єкт житлової/ нежитлової нерухомості який являється у спільній сумісній власності кількох осіб і поділений між ними в натурі.	Множенням суми загальної площі нерухомості та розміру ставки податку, яка встановлюється рішенням місцевої ради.	Сплата здійснюється авансами щокварталу, в термін до 30 числа місяця, який слідує за звітним кварталом.
Військовий збір	Зарплата і суми винагород чи інших виплат, які нараховуються платнику відповідно до умов цивільно-правового договору. Також доходи від продажу об'єктів майнових/ немайнових прав, у т.ч. роялті, доходи від операцій з майном, доходи від надання майна в оренду чи суборенду (лізинг)	1,5%	Сплачується одночасно з виплатою доходу — якщо виплата здійснюється готівкою, знятою з рахунка в банку, або шляхом перерахування на банківський рахунок фізичної особи — протягом банківського дня, що настає за днем нарахування (виплати, надання) доходу, — якщо виплата здійснюється в натуральній формі або готівкою з каси податкового агента — не пізніше 30 календарних днів, що настають за місяцем нарахування доходу, — якщо дохід нараховано, але не виплачено.

В 2019 році ПрАТ «Вінницький ОЖК» сплатило в бюджети різних рівнів податків та обов'язкових зборів, передбачених законодавством України, крім митних платежів на загальну суму 61 055 тис. грн., що більше на 17,8 % ніж в минулому 2018 році (50 171 тис. грн.).

В тому числі:

- Податок на прибуток, в тому числі податок з доходів нерезидента, отриманих із джерел в Україні - 5 555 тис. грн. (2018рік - 269 тис. грн.);

- Плату за землю, в тому числі в оренді в сумі - 2 467 тис. грн. (2018 рік - 2 088 тис. грн.);
- Екологічний податок та збір за спеціальне використання природних ресурсів (вода) в сумі - 1 090 тис. грн. (2018 рік - 795 тис. грн.);
- Податок з доходів фізичних осіб в сумі - 23 275 тис. грн. (2018 рік - 18 585 тис. грн.);
- Єдиний соціальний внесок в Пенсійний фонд, в тому числі суми відшкодування пільгових пенсій, всього в сумі 26 133 тис. грн. (2018 рік - 22 067 тис. грн.);
- Військовий збір (1.5%) - 1 940 тис. грн. (2018 рік - 1 556 тис. грн.);
- Податок на нерухоме майно - 152 тис. грн. (2018 рік - 139 тис. грн.);
- Рентна плата за користування надрами, використання води, за користування радіочастотами - 363 тис. грн. (2018 рік - 291 тис. грн.)[32].

Таким чином, в результаті аналізу організації облікового забезпечення управління ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату», варто зауважити: документи та реєстри складені підприємством відповідно до чинного законодавства, податки сплачуються відповідно до переліку всіх необхідних для даної специфіки діяльності у повному обсязі та в зазначені терміни.

2.3 Контрольно-аналітичне забезпечення розрахункових операцій ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»

2.3.1. Фінансово-економічний аналіз розрахункових операцій в інформаційному середовищі MS Excel

Щоб здійснити аналіз рівня та динаміку загального обсягу, складу та структури дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства необхідно використати фактичні дані фінансової звітності.

Аналіз дебіторської заборгованості дозволяє оцінити можливу величину доходу, що у майбутньому ймовірно може бути отримана у вигляді штрафів, пені, неустойок від дебіторів, що прострочили оплату. У зв'язку з цим досліджується динаміка дебіторської заборгованості.

Також аналіз здійснюють в кредиторської заборгованості, що на думку багатьох вчених є більш ефективним ніж використання власного капіталу. Дане твердження роз'яснюється підвищенням відповідальності суб'єкта господарювання перед кредиторами за повернення боргу у встановлений термін. Макет аналізу структури і динаміки заборгованості за розрахунковими операціями (поточної дебіторської- 2 розділ активу балансу та поточної кредиторської заборгованості – 3 розділ пасиву балансу) представлено у (табл. 2.15).

Таблиця 2.15

Макет аналізу структури і динаміки заборгованості за розрахунковими операціями (власна розробка)

	Показники	На початок року		На кінець року		Відхилення	
		Сума, тис.грн.	Структ ура, %	Сума, тис.грн.	Структ ура, %	Абсолютне тис.грн.	Структ ура %
	A	B	C	D	E	F	G
Розрахункові операції за дебіторською заборгованістю (вибірково за ненульовими статтями)							
1	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари,	Ф.1, гр.3 р.1125	B1/B5 *100	Ф.1, гр.4 р.1125	D1/D5 *100	D1-B1	E1-C1
2	Дебіторська заборгованість за виданими авансами	Ф.1, гр.3 р.1130	B2/B5 *100	Ф.1, гр.4 р.1130	D2/D5 *100	D2-B2	E2-C2
3	Дебіторська заборгованість з бюджетом	Ф.1, гр.3 р.1135	B3/B5 *100	Ф.1, гр.4 р.1135	D3/D5 *100	D3-B3	E3-C3
4	Інша поточна дебіторська заборгованість	Ф.1, гр.3 р.1155	B4/B5 *100	Ф.1, р.1155	D4/D5 *100	D4-B4	E4-C4
5	Усього дебіторська заборгованість	Σ B1...B4	B5/B5 *100	Σ D1...D4	D5/D5 *100	D5-B5	E5-C5
Розрахункові операції за кредиторською заборгованістю (вибірково за ненульовими статтями)							
	A	B	C	D	E	F	G
6	Поточна заборгованість за товари, роботи, послуги	Ф.1, гр.3, р.1615	B1/B7 *100	Ф.1, гр.4, р.1615	D1/D7 *100	D1-B1	E1-C1
7	Поточна заборгованість за розрахунками з бюджетом	Ф.1, гр.3, р.1620	B2/B7 *100	Ф.1, гр.4, р.1620	D2/D7 *100	D2-B2	E2-C2
8	Поточна заборгованість за розрахунками зі страхування	Ф.1, гр.3, р.1625	B3/B7 *100	Ф.1, гр.4, р.1625	D3/D7 *100	D3-B3	E3-C3
9	Поточна заборгованість за розрахунками з оплати праці	Ф.1, гр.3, р.1630	B4/B7 *100	Ф.1, гр.4, р.1630	D4/D7 *100	D4-B4	E4-C4
10	Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	Ф.1, гр.3, р.1635	B5/B7 *100	Ф.1, гр.4, р.1635	D5/D7 *100	D5-B5	E5-C5
11	Інші поточні зобов'язання	Ф.1, гр.3, р.1690	B6/B7 *100	Ф.1, гр.4, р.1690	D6/D7 *100	D6-B6	E6-C6
12	Усього кредиторська заборгованість	Σ B1...B6	B5/B7 *100	Σ D1...D6	D5/D7 *100	D7-B7	E7-C7

Для зручності здійснення всіх розрахунків аналізу дебіторської та кредиторської заборгованостей та можливістю побудови діаграми для кращого наочного сприйняття інформації, прийнято рішення здійснити аналіз у програмі Microsoft Excel.

Щоб відкрити програму Microsoft Office потрібно зайти у меню «Пуск». Excel 2010:

Пуск => Усі програми => Microsoft Office => Microsoft Excel

Наступним кроком являється дослідження вікна програми Excel, складові частини яких представлені на (рис.2.4).

Файл, який створено в MS Excel, вважають робочою книгою. Вона представляє собою набір робочих аркушів, кожен із яких мають табличну структуру. Варто зазначити, що робочий лист складається з рядків (A,B,C...) та стовпців (1,2,3...).

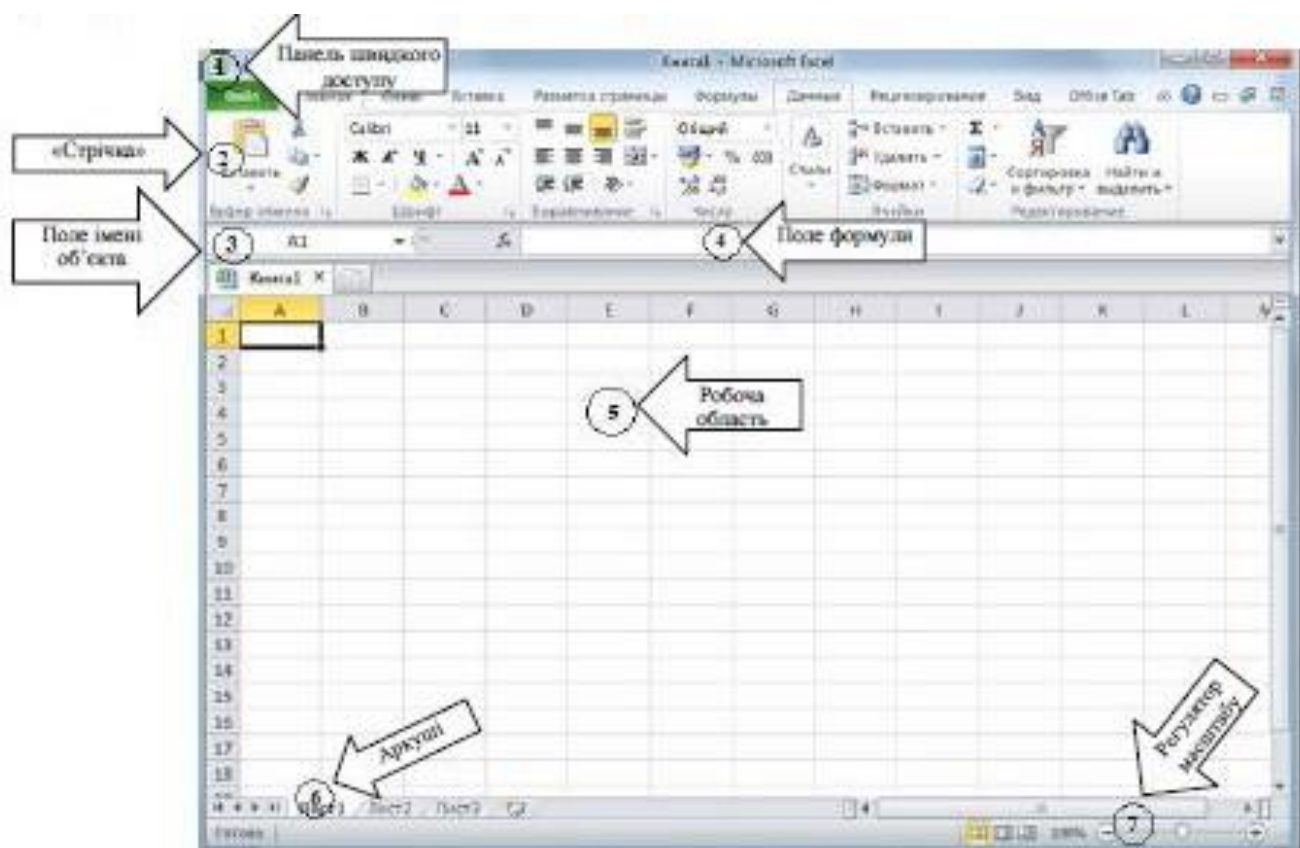


Рис.2.4. Інтерфейс програми Microsoft Excel

Аналіз дебіторської заборгованості дає оцінку можливої величини доходів, яку можна отримати у вигляді штрафів, пені, неустойок від дебіторів, які прострочили оплату. Для цього спочатку аналізується динаміка дебіторської заборгованості. Для аналізу структури дебіторської заборгованості ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» використано дані з фінансової звітності, зокрема із форми Балансу (Звіту про фінансовий стан) станом на 31.12.2018 р. і 31.12.2019 р. Враховуючи те, що сума довгострокової дебіторської заборгованості несуттєва, для аналізу структури взято суми поточної дебіторської заборгованості (в складі оборотних активів) фінансової звітності. Результати отриманих даних представлено на рис.2.5.

C9		X		fx	=СУММ(C5:C8)		
A	B	C	D	E	F	G	H
1	Аналіз структури дебіторської заборгованості ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» станом на 31 грудня 2018 і 2019 років (самостійно розраховано за даними звітності)						
2							
3			31.12.2018		31.12.2019	Відхилення	
4	№	Показники	Сума, тис.грн.	Структура, %	Сума, тис.грн.	Структура, %	Сума, тис.грн.
5	1	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	197 737		58 260		
6	2	Дебіторська заборгованість за	185 101		11 286		
7	3	Дебіторська заборгованість з бюджетом	43 447		23 417		
8	4	Інша поточна дебіторська заборгованість	511		109 152		
9	5	Усього дебіторська заборгованість	426 796		202 115		

Рис. 2.5. Дані для аналізу дебіторської заборгованості на ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» за 2018 -2019 роки

Всі розрахунки в Ексел виконуються за допомогою формул. Формулами вважається все, що починається із знаку «дорівнює» (=). Тому, для розрахунку необхідно здійснити такі дії: за допомогою миші виділити клітинку і поставити знак «дорівнює» (=). Результати проведених розрахунків представлено у рис.2.6.

D5				fx		=C5/\$C\$9		
A	B	C	D	E	F	G	H	
1	Аналіз структури дебіторської заборгованості ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» станом на 31 грудня 2018 і 2019 років (самостійно розраховано за даними звітності)							
2								
3			31.12.2018		31.12.2019		Відхилення	
4	№	Показники	Сума, тис.грн.	Структура у %	Сума, тис.грн.	Структура у %	Сума, тис.грн.	Структура у %
5	1	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари,	197 737	46,33%	58 260	28,83%	-139 477	62%
6	2	Дебіторська заборгованість за	185 101	43,37%	11 286	5,58%	-173 815	77%
7	3	Дебіторська заборгованість з бюджетом	43 447	10,18%	23 417	11,59%	-20 030	9%
8	4	Інша поточна дебіторська заборгованість	511	0,12%	109 152	54,00%	108 641	-48%
9	5	Усього дебіторська заборгованість	426 796	100,00%	202 115	100,00%	-224 681	100%

Рис. 2.6. Аналіз структури дебіторської заборгованості ПрАТ «Вінницький ОЖК» станом на 31 грудня 2018 і 2019 років (самостійно розраховано за даними звітності)

Аналіз даних про структуру дебіторської заборгованості ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату» свідчить про її зменшення у 2019 році на 224 681 тис. грн. Дане зменшення роз'яснюється зменшенням обсягу вироблених та проданих товарів. Особливу увагу в процесі аналізу дебіторської заборгованості приділяємо статті «Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги» та «Дебіторська заборгованість за виданими авансами», які є основними статтями які характеризують операційну діяльність підприємства. Питома вага дебіторської заборгованості показує, яка частина оборотних активів підприємства зосереджена в розрахунках.

Після всіх розрахунків на основі створених даних сформовано діаграму. Перейшовши на вкладку «Вставка», далі обрано «Круглова діаграма», зазначено дані, назву діаграми. Діаграму структури дебіторської заборгованості на ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» станом на 31.12.2018 р. та 31.12.2019 р. представлено на рис.2.7.

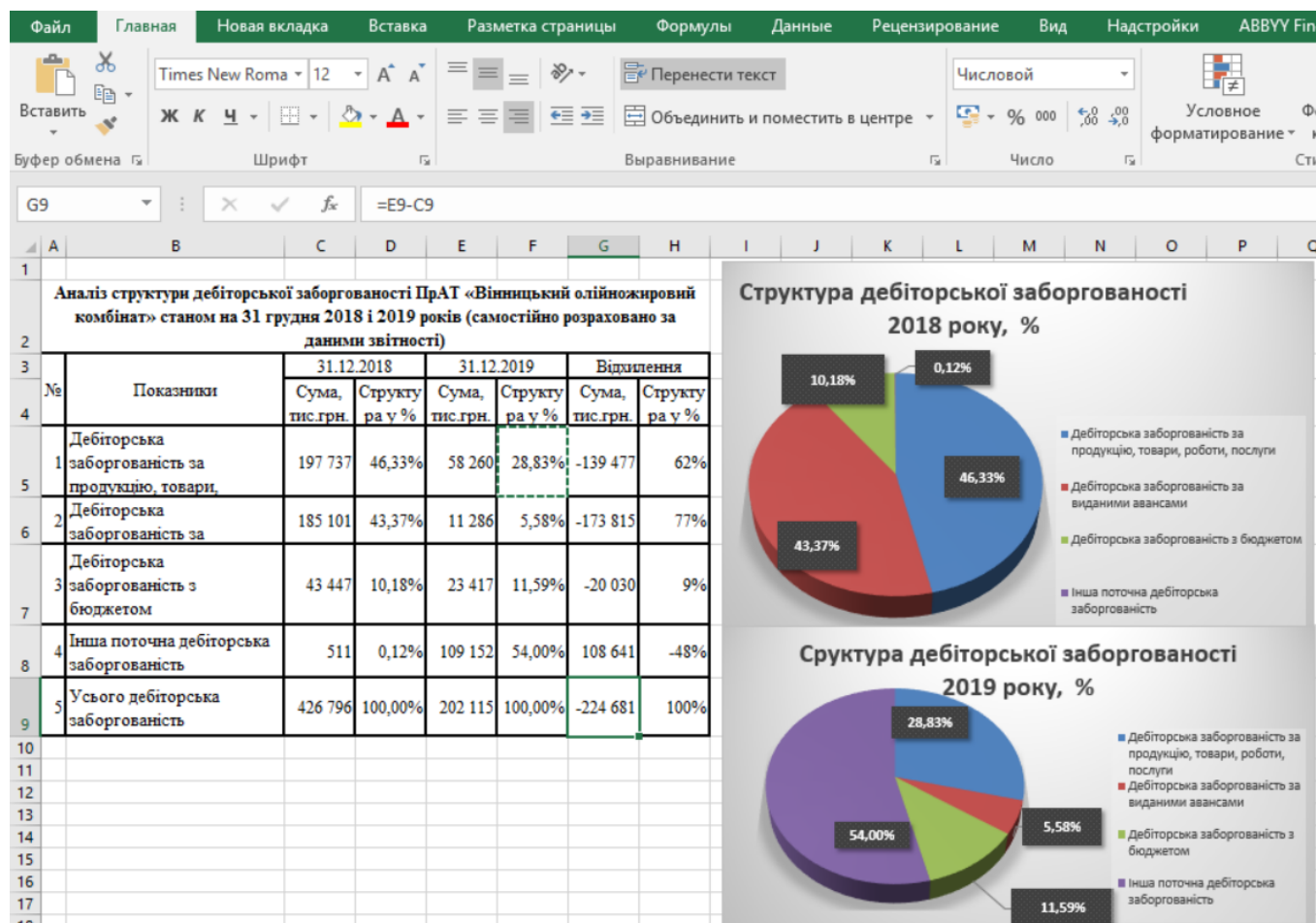


Рис. 2.7. Структура дебіторської заборгованості за 2018-2019 роки

Для аналізу структури кредиторської заборгованості ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату» використано дані з фінансової звітності, зокрема із форми Балансу (Звіту про фінансовий стан) станом на 31.12.2018 р. і 31.12.2019 р. Зазначені показники статей кредиторської заборгованості фактичних даних підприємства за 2018-2019 роки відповідно до макету який представлено в табл.2.15, наведено на рис.2.8.

Аналіз структури кредиторської заборгованості ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату» за 2018-2019 роки свідчить про зменшення загальної величини позикового капіталу на 89 051 тис. грн. На дане зменшення є результатом збільшення виробництва продукції на давальницькій сировині та загальне зменшення виробництва продукції через зменшення попиту на продукцію ПрАТ «Вінницького ОЖК». Особливу увагу в процесі аналізу кредиторської заборгованості приділяємо статті «Поточна заборгованість за товари, роботи, послуги», яка є основною статтею кредиторської заборгованості підприємства, адже ця стаття – результат операційної діяльності.

Аналогічним чином, як в аналізі дебіторської заборгованості, в результаті даних таблиці, які заповнені на рис. 2.9 сформовано кругову діаграму. Створення цієї діаграми відбувалося за допомогою наступної послідовності дій: вкладка «Вставка», далі обрано «Кругова діаграма», введено дані та зазначена назва діаграми. Зазначена діаграма структури кредиторської заборгованості на ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» станом на 31.12.2018р. та 31.12.2019р. представлена на рис.2.10.

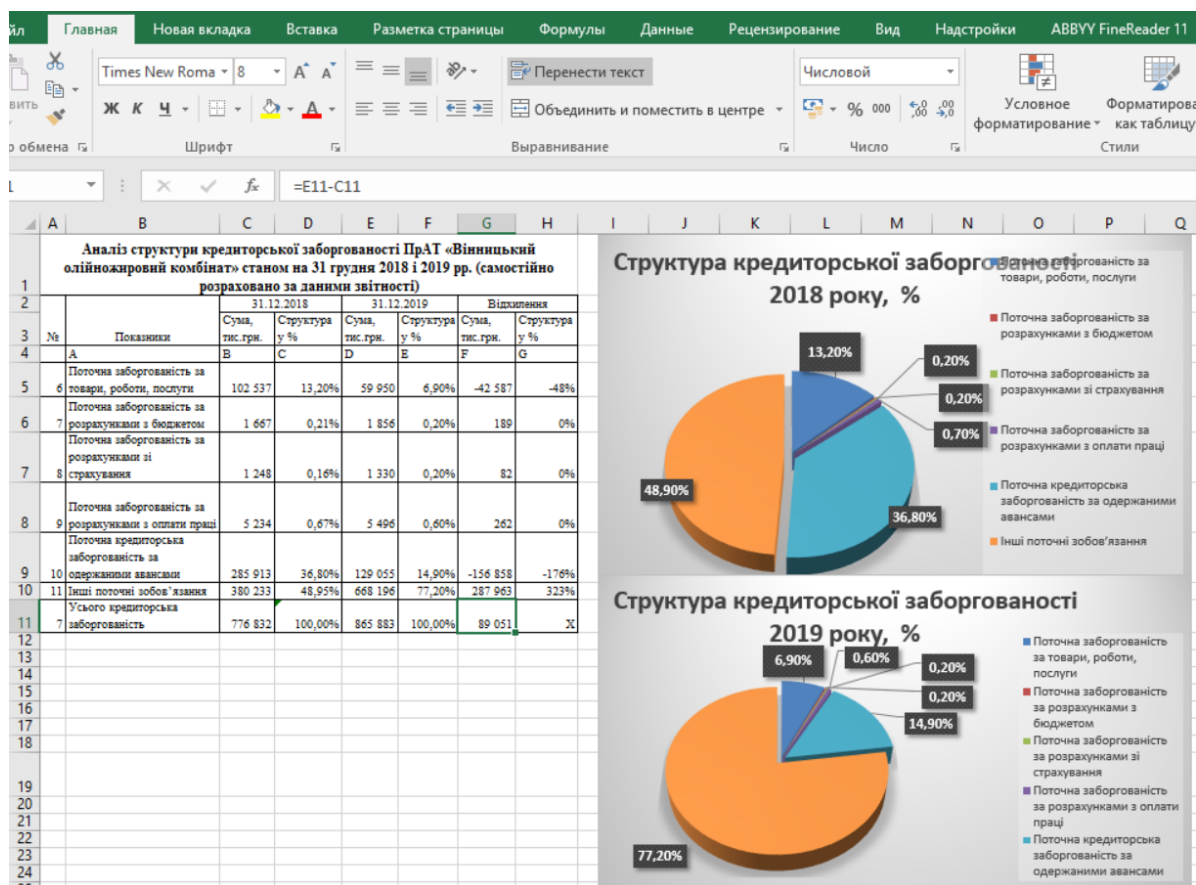


Рис. 2.10. Структура кредиторської заборгованості за 2018-2019 роки

Результатом дослідження, яке представлено вище є аналіз змін та тенденцій дебіторської та кредиторської заборгованості за 2018-2019 рік. Враховуючи той факт що, як збільшення, так і зменшення дебіторської і кредиторської заборгованості можуть призводити до негативних наслідків щодо фінансового стану підприємства, тому необхідно індивідуально простежити наслідки змін. Тому збільшення дебіторської заборгованості проти кредиторської, як варіант, може статися в результаті покращення взаємовідносин з клієнтами і як наслідок покупець більше буде звертатися за

необхідними йому активами. Збільшення дебіторської заборгованості порівняно з кредиторською, як варіант, може являтися наслідком неплатоспроможності покупців.

Коефіцієнти оцінки ефективності розрахункових операцій дають зрозуміти стан та динаміку функціонування підприємства.

Макет порівняльного аналізу дебіторської та кредиторської заборгованості згруповано та представлено у табл. 2.16.

Коефіцієнт дебіторської заборгованості показує наскільки ефективно компанія організувала роботу по збору оплати для своєї продукції. Зниження даного показника може сигналізувати про зростання числа неплатоспроможних клієнтів та інші проблеми збуту, але може бути пов'язаний і з переходом компанії до більш м'якої політики взаємин з клієнтами, спрямованої на розширення частки ринку. Чим нижче оборотність дебіторської заборгованості, тим вище будуть потреби компанії в оборотному капіталі для розширення обсягу збуту. Чим вище значення даного показника, тим швидше обертається дебіторська заборгованість, і тим менше оборотних коштів відволікається з обороту компанії на її покриття.

Як ми бачимо з табл. 2.17 коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості в 2019 році зменшилася в порівнянні з 2018 роком на 4,89. Дане зменшення роз'яснюється тим, що ефективність компанії організовувати свою роботу по збору оплати за свою продукції погіршилося.

Аналіз кредиторської заборгованості твердить, чим вищий коефіцієнт кредиторської заборгованості тим швидше компанія розраховується зі своїми постачальниками. Зниження оборотності може означати як проблеми з оплатою рахунків, так і більш ефективну організацію взаємовідносин з постачальниками, що забезпечує більш вигідний, відкладений графік платежів і використовує кредиторську заборгованість як джерело отримання дешевих фінансових ресурсів.

Для кредиторів кращий вищий коефіцієнт оборотності, в той час як для ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату» вигідніше низький коефіцієнт, що дозволяє мати залишок неоплаченої кредиторської заборгованості в якості безкоштовного джерела фінансування своєї поточної діяльності.

Збільшення коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості у 2019 році в порівнянні з 2018 роком на 6,83 свідчить про те, що компанія пришвидшила свої розрахунки з постачальниками.

У 2019 році кредиторська заборгованість перевищує дебіторську, це свідчить що компанія використовує кошти кредиторів в якості джерела фінансування своїх дебіторів, а інша частина грошей використовується фірмою для фінансування своїх інших операцій. Даний показник є позитивним для фінансового стану підприємства.

Таблиця 2.16

Макет порівняльного аналізу показників дебіторської та кредиторської заборгованості (власна систематизація)

№	Показник	Дебіторської заборгованості		Кредиторської заборгованості		Відхилення дебіторської заборгованості 2018-2019р.	Відхилення кредиторської заборгованості 2018-2019р.	Відхилення від ДЗ та КЗ станом на 31.12.2018 р.	Відхилення від ДЗ та КЗ станом на 31.12.2019 р.
		Станом на 31.12.2018р.	Станом на 31.12.2019р.	Станом на 31.12.2018р.	Станом на 31.12.2019р.				
	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Коефіцієнт оборотності	$\frac{p.2000}{p.1125 \text{ поч. року} + p.1125 \text{ кін. року}}$	$\frac{p.2000}{p.1125 \text{ поч. року} + p.1125 \text{ кін. року}}$	$\frac{p.2000}{p.1615 \text{ поч. року} + p.1615 \text{ кін. року}}$	$\frac{p.2000}{p.1615 \text{ поч. року} + p.1615 \text{ кін. року}}$	C1-B1	E1-D1	B1-D1	C1-E1
2	Період інкасації (погашення)	Гр.4 p.1125/одноден на виручка від реалізації	Гр.4 p.1125/одноден на виручка від реалізації	-	-	C2-B2	-	-	-
3	Частка дебіторської/кредиторської заборгованості в оборотних активах/поточних зобов'язаннях	$\frac{\text{Гр.4 p.1125}}{\text{Гр.4 p.1195}}$	$\frac{\text{Гр.4 p.1125}}{\text{Гр.4 p.1195}}$	$\frac{\text{Гр.4 p.1615}}{\text{Гр.4 p.1695}}$	$\frac{\text{Гр.4 p.1615}}{\text{Гр.4 p.1695}}$	C3-B3	E3-D3	B3-D3	C3-E3

Представлений у табл. 2.16 макет порівняльного аналізу розрахований за даними фінансової звітності ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату» за 2018-2019 рік у табл. 2.17.

Таблиця 2.17

Порівняльний аналіз показників дебіторської та кредиторської заборгованості на ПрАТ «Вінницькому олійножировому комбінаті» за 2018-2019 рік (власна систематизація та розрахунок за фактичними даними фінансової звітності)

Показник	Дебіторської заборгованості		Кредиторської заборгованості		Відхилення дебіторської заборгованості 2018-2019р.	Відхилення кредиторської заборгованості 2018-2019р.	Відхилення від ДЗ та КЗ станом на 31.12. 2018 р.	Відхилення від ДЗ та КЗ станом на 31.12. 2019 р.
	Станом на 31.12.2018р.	Станом на 31.12.2019р.	Станом на 31.12.2018р.	Станом на 31.12.2019р.				
Коефіцієнт оборотності	18,65	13,77	14,86	21,69	-4,89	6,83	3,79	-7,92
Період інкасації (погашення)	28,01	11,90	24,22	16,60	-16,11	-7,63	3,78	-4,69
Частка дебіторської/кредиторської заборгованості в оборотних активах/пасивах	0,31	0,13	0,12	0,06	-0,18	-0,06	0,19	0,07

Якщо порівняти зміни коефіцієнтів оборотності дебіторської та кредиторської заборгованостей, то можна побачити, що кредиторська заборгованість погашається більш швидко ніж кредиторська. Таким чином підприємство водночас із витрачанням коштів на погашення своєї заборгованості перед постачальниками потребує більше часу за для отримання коштів від своїх дебіторів (покупців).

Так, якщо за 2018 рік коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості був більшим за коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості на 3,79, то в 2019 році дане рівняння було вже не на користь підприємства і становило -7,92.

Для оптимізації рівня дебіторської заборгованості в систему мотивації продавців слід включити коефіцієнт, що залежить від надходження грошових коштів від покупців.

Головний бухгалтер здійснює аналіз рівня дебіторської заборгованості, використовуючи ряд коефіцієнтів, таких як середній період інкасації, період оборотності дебіторської заборгованості, розмір простроченої дебіторської заборгованості.

Надання дебіторської заборгованості впливає на виручку компанії, і це може бути відображено в управлінській звітності.

Якщо компанія може прогнозувати відсоток неповернення дебіторської заборгованості з достатнім ступенем точності, для достовірності управлінської звітності можуть бути створені резерви на покриття безнадійної дебіторської заборгованості.

Період інкасації (погашення) цей показник говорить про те, в середньому на який термін надається відстрочка покупцеві. Нормою відстрочки платежу є 60 днів. Тому варто вважати, що значення середнього періоду інкасації 45 днів для харчової промисловості є прийнятним. Показник на ПрАТ «Вінницькому олійножировому комбінаті» є нижчим за рівень норми, тому показник сигналізує про те, що управління дебіторською заборгованістю в компанії потребує оптимізації.

Період інкасації скоротився на 16 днів. Це може свідчити про те, що підприємство отримує оплату за свою продукцію в двічі швидше ніж в 2018 році та може використати їх в своїй діяльності.

Частка дебіторської заборгованості в оборотних активах зменшилася в 2019 році порівняно з 2018 роком більше ніж вдвічі. Це може бути наслідком скорочення періоду інкасації дебіторської заборгованості.

Частка кредиторської заборгованості в оборотних пасивах підприємства практично не змінилася. Так як розраховані показники відображають скорочення строку розрахунку підприємства за своєю кредиторською заборгованістю, та її частка в балансі не змінюється може свідчити про те що підприємство стало більше використовувати займані кошти.

2.3.2. Практичний аудит розрахункових операцій на ПрАТ «Вінницькому олійножировому комбінаті»

Сучасний стан розвитку та структурних перетворень національної економіки передбачає й вимагає трансформацію суспільних відносин. Це стосується безпосередньо й удосконалення порядку і методики здійснення аудиторської діяльності на основі застосування міжнародних стандартів аудит і з врахуванням досвіду країн Європейського Союзу з цього питання.

Аудит на сучасному етапі розвитку суспільства відіграє значну роль для будь-якого підприємства. Це зумовлено тим, що результат проведеної аудиторської перевірки дає змогу забезпечити формування на підприємстві інформації про факти господарської діяльності, адекватної реальному стану справ і заданій системі управління господарськими процесами. Недосконалість ведення бухгалтерського обліку розрахункових операцій, недбалість працівників, шахрайство, зловживання службовими повноваженнями є причинами порушення розрахункової та фінансової дисципліни, тому актуальності набуває своєчасне, регулярне проведення аудиторських перевірок розрахунків із постачальниками та підрядниками.

Своєчасний аудиторський контроль розрахункових операцій, зокрема розрахунків з покупцями, постачальниками та підрядниками забезпечує формування повної та достовірної інформації про стан розрахунків із кредиторами підприємства за одержані матеріальні цінності, виконані роботи та надані послуги, необхідної внутрішнім та зовнішнім користувачам фінансової звітності для управління та розвитку підприємства. Аудит також перевіряє та контролює відповідність усіх господарських дій підприємства законодавчо-нормативній базі України.

В результаті здійснення всіх запланованих процедур перевірки, виконується оцінка повноти і якості виконання всіх пунктів запланованої програми аудиту. На етапі заключних процедур необхідно провести систематизацію та аналітичний огляд результатів перевірки, з метою складення письмової інформації про клієнта та надати аудиторський висновок.

Суттєві відхилення виявленні у процесі аудиторської перевірки зазначаються у аудиторському звіті.

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Думка із застереженням

Незалежною аудиторською фірмою Товариством з обмеженою відповідальністю ТОВ «Аудитор ++» проведено аудит фінансової звітності загального призначення ПрАТ Вінницького олійножирового комбінату (далі по тексті - Підприємство) станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на вказану дату

На нашу думку, за винятком можливого впливу питань, описаних у розділі «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, фінансова звітність, що додається (у примітках), відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Компанії на 31 грудня 2019 р., та її фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку (далі - НП(С)БО)

та вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 року № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, виданих Радою з Міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості (РМСАНВ), видання 2016-2017 років (надалі - МСА).

Наша відповідальність відповідно до цих стандартів додатково викладена в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту.

Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази в процесі аудиту є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої (аудиторської) думки.

Основа для думки

В ході аудиту встановлено, що на балансі Компанії, на рахунку 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками», обліковується торговельна дебіторська заборгованість понад рік, за якою в управлінського персоналу є значні сумніви щодо її погашення. Станом на 31.12.2019 Компанія не створила резерв сумнівних боргів щодо такої дебіторської заборгованості на суму 7 250 тис. грн., що є відхиленням від вимог п. П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість».

Зазначені викривлення є суттєвими, проте не всеохоплюючими для фінансової звітності.

ТОВ «Аудитор ++»

М. Київ, вул. Антоновича 172

15.05.2020

АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ

про результати перевірки

розрахункових операцій, зокрема дебіторської та

кредиторської заборгованостей в

ПрАТ «Вінницький ОЖК» за період з

01.01.19 р. по 31.12.19 р.

м. Київ

25 травня 2019 рік

Нами було проведено аудиторську перевірку фінансової звітності підприємства ПрАТ «Вінницького ОЖК» за 2019 рік згідно з Міжнародними стандартами аудиту. Стандарти є нашими правилами щодо проведення аудиту, щоб одержати обґрунтовану впевненість у тому, що фінансові звіти не містять суттєвих викривлень, та договірні умови були виконані.

Ми (аудитори) вважаємо, що проведена нами аудиторська перевірка дає нам обґрунтовану підставу для висловлення нашої незалежної думки.

У відповідності до Міжнародних стандартів аудиту з використовувався принцип вибіркової перевірки первинних документів, метою планування було отримання підтверджень щодо відсутності у фінансовій звітності суттєвих помилок. Тести контролю виконувалися шляхом аналізу доказів (первинних документів за 2019 рік.

Відповідальністю аудитора являється висловлення незалежної думки щодо правильного відображення даних у фінансовій звітності на основі проведеного аудиту.

Врахувавши всю отриману від клієнта інформацією, та інформацію отриману в засобах масової інформації та від третіх осіб, ми вважаємо, що облік розрахункових операцій ведеться відповідно до чинного законодавства України.

Внаслідок проведеної перевірки на ПрАТ «Вінницькому ОЖК» було виявлено суттєві порушення, що призвели до модифікації фінансової думки: не створено резерв сумнівних боргів щодо окремої дебіторської заборгованості на суму 7 325 тис. грн.

Рекомендації:

Щоб унеможливити у майбутньому порушення в обліку розрахункових операцій, зокрема відображення дебіторської заборгованості за чистою реалізаційною вартістю необхідно посилити контроль за платежем.

Висновки за розділом 2

Проведені магістерські дослідження у другому розділі підтверджують виконання завдань щодо опису характеристики підприємства. Описано стан діяльності підприємства. Здійснено аналіз основних техніко-економічних показників діяльності ПрАТ «Вінницького ОЖК» та визначено що, більшість показників фінансово-господарської діяльності підприємства зазнали негативних змін у звітному 2019 році. Хоч підприємство зменшило суму збитку у 2019 році в порівнянні з 2018 роком це було пов'язано із зменшенням обсягу виробництва продукції. Тому динаміка показників діяльності підприємства є більш негативна у 2019 році, що свідчить про нестабільність фінансового стану підприємства.

Здійснено аналіз фінансового стану ПрАТ «Вінницького ОЖК». Охарактеризовано коефіцієнти, що найкраще виявляють причини погіршення або покращення фінансового стану суб'єкта господарювання, представлено розрахунки і їх описано результати дослідження за даними фінансової звітності підприємства 2017-2019 років.

Зазначено мету аналізу розрахункових операцій, визначено джерела інформаційного забезпечення, складено макети щодо аналізу структури дебіторської та кредиторської заборгованостей та здійснені розрахунки за даними з фінансової звітності (Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2017 р., 31.12.2018 р. і 31.12.2019 р.

Здійснено аналіз розрахункових операцій (дебіторської та кредиторської заборгованостей) в середовищі Microsoft Excel 2010. Побудовано кругові діаграми, які відображають структуру дебіторської та кредиторської заборгованостей ПрАТ «Вінницького ОЖК» за 2018-2019 роки.

У часи ринкової економіки постає необхідність постійного контролю стану розрахунків та спостереження та дотримання правильного співвідношення дебіторської і кредиторської заборгованості. Це пояснюється тим, що значне перевищення дебіторської заборгованості створює загрозу фінансовій стійкості та зумовлює необхідність залучення додаткових джерел фінансування або проведення рефінансування дебіторської заборгованості.

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО І КОНТРОЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ **ПрАТ «ВІННИЦЬКИЙ ОЛІЙНОЖИРОВИЙ КОМБІНАТ»**

3.1. Фінансовий облік розрахункових операцій і розкриття інформації у звітності

Всі дії, які відбуваються в результаті операційної, фінансової, інвестиційної діяльності підприємства відображаються у обліку за допомогою рахунків та проведення що представляють їх зміст.

Активними рахунками які призначені для відображення розрахункових операцій є рахунки 1-3 класу. Детальна характеристика кожних з них та відображення їх у фінансовій звітності (у Балансі за статтями) представлено у табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Узгодженість відображення інформації про дебіторську заборгованість за Балансом та за Планом рахунків (власна розробка за даними [58, 168с.])

Назва рядка	Код рядка	Рахунки бух. обл.	Стандарти	Пояснення щодо заповнення
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	сальдо Дт 181, 182, 183	П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» та П(С)БО 13 «Фінансові інструменти»	Стаття «Довгострокова дебіторська заборгованість» розкриває заборгованість фізичних та юридичних осіб, яка не виникає в ході нормального операційного циклу та буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу. Облік довгострокової дебіторської заборгованості ведеться з урахуванням
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	сальдо Дт 36, скориговане на резерв сумнівних боргів	Відображення показника за чистою реалізаційною вартістю, П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»	Стаття «Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги» розкриває заборгованість покупців або замовників за наданим продукцію, товари, роботи або послуги (крім заборгованості, яка забезпечена векселем, якщо така інформація наводиться в окремій статті), скоригована на резерв сумнівних боргів (нетто).

Обліково-аналітичне та контрольне забезпечення розрахункових операцій

Посада	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата	Розділ 3. Удосконалення обліково-аналітичного і контрольного забезпечення розрахункових операцій ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»	Номер сторінки
Здобувач	Погреда І. І.		20.01.2021		
Науковий керівник	Колос І. В.		21.01.2021		
Консультант з комп'ютеризації обліку	Чернелевський Л.М.		21.01.2021		
Консультант з управлінського обліку	Осадча Г.Г.		21.01.2021		
Консультант з комп'ютеризації аудиту	Беренда Н.І.		21.01.2021		
Завідувач кафедри	Чернелевський Л.М.		04.02.2021		91

Продовження таблиці 3.1

Назва рядка	Код рядка	Рахунки бух. обл.	Стандарти	Пояснення щодо заповнення
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	сальдо Дт 371.	Відображення показника за чистою реалізаційною вартістю, П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»	Стаття «Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами» розкриває суму авансів, наданих іншим підприємствам, у рахунок наступних платежів:
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	сальдо Дт 372, 374, 375, 376, 377, 63, 68, 65 та 66	Відображення показника за чистою реалізаційною вартістю, П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»	Стаття «Інша поточна дебіторська заборгованість» розкриває заборгованість дебіторів, яка не відображена в окремих статтях щодо розкриття інформації про дебіторську заборгованість, або яка не може бути включена до інших статей дебіторської заборгованості та яка відображається у складі оборот-них активів
Довгострокові кредити банків	1510	сальдо Кт 501, 502, 503, 504		Стаття «Довгострокові кредити банків» розкриває суму заборгованості підприємства перед банками за отримані від них позики, які не є поточними зобов'язаннями.
Інші довгострокові зобов'язання	1515	сальдо Кт 505 та 506, 51, 52, 53, 55		Стаття «Інші довгострокові зобов'язання» розкриває суму довгострокової заборгованості підприємства, яка не включена в інші статті, в яких розкривається інформація про довгострокові зобов'язання, зокрема, зобов'язання із залучення позикових коштів (крім кредитів банків), на які нараховуються відсотки
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи послуги	1615	сальдо Кт 63		Стаття «Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги» розкриває суму заборгованості постачальникам і підрядникам за матеріальні цінності, виконані роботи та отримані послуги (крім заборгованості, забезпеченої векселями, якщо вона наводиться в окремій статті)
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1620	сальдо Кт 641 та 642		Стаття «Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом» розкриває заборгованість підприємства за усіма видами платежів до бюджету (включаючи податки з працівників підприємства)
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	1625	сальдо Кт 65		У статті «Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування» в розкриває суму заборгованості за відрахуваннями на загально-обов'язкове державне соціальне страхування, страхування майна підприємства та індивідуальне страхування його працівників
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	1630	сальдо Кт 66		Стаття «Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці» розкриває заборгованість підприємства з оплати праці, включаючи депоновану заробітну плату.

У Примітках до річної фінансової звітності дебіторська заборгованість відображається за строками непогашення (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Розкриття інформації про дебіторську заборгованість у Примітках до річної фінансової звітності [59]

Найменування показника	Всього на кінець року	у т. ч. за строками непогашення		
		до 12 місяців	від 12 до 18 місяців	від 18 до 36 місяців
Стаття ф.з. (Дебіторська заборгованість за товари) код рядка -1125	4331,2	4331,2		
Стаття ф.з Інша поточна дебіторська заборгованість; код рядка -1155	1165,0	1165,0		

Оскільки, основними дебетовими рахунками, які забезпечують діяльність підприємства є розрахунки з покупцями та замовниками в магістерській роботі детально проаналізовано призначення та зміст рахунку (табл.3.3).

Таблиця 3.3

Рахунок 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» на ПрАТ «Вінницькому олійножировому комбінаті (власна систематизація за даними[60])

Назва	Призначен	Зміст запису в рахунку
36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» Субрахунки: 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями» 362 «Роз	Узагальнюється інформація про розрахунки з покупцями та замовниками за відвантаженою продукцію, товари, виконані роботи й послуги.	✓ по дебету – продажна вартість реалізованої продукції, товарів, виконаних робіт, наданих послуг (у тому числі на виконання бартерних контрактів), яка включає податок на додану вартість, акцизи та інші податки, збори (обов'язкові платежі), що підлягають перерахуванню до бюджетів та позабюджетних фондів та включені у вартість реалізації, ✓ по кредиту – сума платежів, які надійшли на рахунки підприємства в банківських установах, у касу, та інші види розрахунків сальдо – заборгованість покупців та замовників за одержані продукцію (роботи, послуги)

Також, у ПрАТ «Вінницького ОЖК» є кредиторська заборгованість. Список та види кредиторської заборгованості детально представлена у рис.3.2.

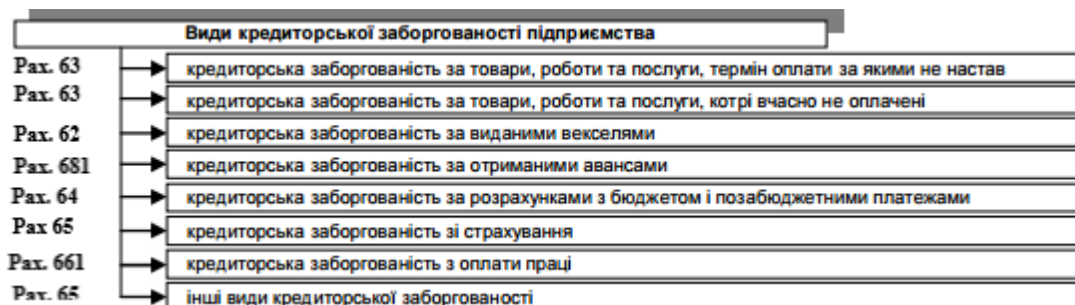


Рис.3.2. Узгодженість відображення інформації про кредиторську заборгованість за Планом рахунків у ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату»

У ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату» найбільшу питому вагу в обсязі всієї кредиторської заборгованості займає кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги. Детальна характеристика рахунку, його призначення та зміст представлена у табл. 3.4

Таблиця 3.4

Рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» на ПрАТ «Вінницькому олійножировому комбінаті» (власна систематизація за даними[61])

Назва	Призначенн	Зміст запису в рахунку
631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	узагальнення інформації про розрахунки з постачальниками та підрядниками за отриману	✓ по дебету зазначається погашення, списання заборгованості за одержані від постачальників та підрядників товарно-матеріальні цінності, прийняті роботи, послуги ✓ по кредиту зазначається заборгованість за одержані від постачальників та підрядників активи.
632 «Розрахунки з іноземними	продукцію, товари, виконані роботи й послуги,	✓ сальдо – відображається заборгованість перед постачальником та підрядником за одержані продукцію (роботи, послуги)

В межах магістерського аналізу та дослідження розрахункових операцій представлено приклади відображення об'єкта дослідження у фінансовому обліку.

У табл.3.5. змодельовано ситуацію розрахунку з покупцем за умови відстрочки платежу (перша подія –відвантаження продукції) сумою для розрахунку являється 1/12 сукупного доходу (рядок 2 000) відповідно до звіту про сукупний дохід. В результаті обрахунку 1/12 сума чистого доходу за 2019 рік становить $1\,762\,329 / 12 = 146\,861\,000$ в т.ч., ПДВ - 29 372 грн. Розглянуто фінансовий облік відображення операції безпосередньо реалізації продукції та наступні операції, які наслідують після реалізації (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Бухгалтерські проведення з обліку розрахунків з покупцями та замовниками за умови відстрочення платежу (за змодельованими даними)

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, тис.грн	Підстава
		Дебет	Кредит		
Розрахунок з покупцем за умови відстрочення платежу (післяплата)					
1	Реалізовано готову продукцію покупцю	361	701	176 233	Видаткова накладна
2	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ	701	641/ПДВ	29 372	Податкова накладна
3	Надійшли кошти від покупця за реалізовану продукцію.	311	361	176 233	Платіжне доручення

Також, у бухгалтерському обліку можуть виникати операції по розрахунках з покупцем за умови авансової оплати (передоплата). Сумою для обрахунку слугує 1/12 рядка 3015 Звіту про рух грошових коштів (за прямим методом). Числове значення 2019 року рівне $1/12 * 9\,332\,000 = 778\,000$ грн. ПДВ = 155 600 грн. Змодельоване проведення умови

представлено у табл. 3.6. В даній таблиці зазначено суть операції, типову кореспонденцію, умовні суми (1/12 від суми надходжень авансів від покупців) та документи, які є підставою для виникнення даної операції.

Таблиця 3.6

Бухгалтерські проведення з обліку розрахунків з покупцями та замовниками за умови передоплати (за змодельованими даними)

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн.	Первинний документ
		Дебе	Кредит		
1	Отримано передоплату від покупця на рахунок в банку за готову продукцію	311	681	933 600	Платіжне доручення
2	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ	643	641/ПДВ	155 600	Податкова накладна
3	Реалізовано готову продукцію покупцю	361	701	933 600	Видаткова накладна
4	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ	701	643	155 600	Податкова накладна
5	Зараховано сплачений аванс в оплату за готову продукцію	681	361	933 600	Розрахунок бухгалтера

В розрахунках з контрагентами досить часто поширені операції пов'язані із авансами виданими (перша подія оплата за товар в повному або частковому розмірі, друга – відвантаження продукції). Припустимо ПрАТ «Вінницьким олійножировим комбінатом» перераховано аванс за запаси, які необхідні для виробничого процесу. Сумою для модифікації ситуації виступає 1/12 рядка 3135 Звіту про рух грошових коштів (за прямим методом). Значення за даними 2019 року $13\,126\,000\text{ грн.}/12 = 1\,093\,000\text{ грн.}$ Сума ПДВ 218 600 грн. У табл.3.7. представлено дану ситуацію в обліку.

Таблиця 3.7

Бухгалтерські проведення з обліку розрахунків за виданими авансами (за змодельованими даними)

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн.	Первинний документ
		Дебет	Кред		
Облік розрахунків за виданими авансами					
1	Перераховано постачальнику аванс	371	311	1 311 600	Платіжне доручення
2	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	644	218 600	Податкова накладна
3	Проведено взаємозалік заборгованості з виданого раніше авансу	685	371	1 311 600	Розрахунок бухгалтера

В результаті аналізу представленого макету (табл. 3.7). видно, сумісним та наслідковим проведенням розрахунків з постачальниками та підрядниками є розрахунки з

бюджетом (податок, які сплачують всі платники ПДВ для обліку податкового зобов'язання та податкового кредиту).

Поширеним в обліку розрахунків на всіх підприємствах включаючи і ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» є проведення пов'язані із розрахунками з працівниками. У табл. 3.8 розглянуто типову кореспонденцію нарахованої заробітної плати у сумі 10 500 грн., відповідні утримання з неї до бюджету та нарахування ЄСВ.

Таблиця 3.8

Бухгалтерські проведення з обліку розрахунків з працівниками (за змодельованим даними)

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн.	Первинний документ
		Дебет	Кредит		
1	Нарахована заробітна плата директору	92	661	10500	Табель обліку роб. часу
2	Утримання із заробітною праці:				
	- ПДФО (18%)	661	641	1890	Розрахунок бухгалтера
	- Військовий збір (1,5%)	661	65	157,5	
3	Нараховано ЄСВ (22%)	92	651	2310	Розрахунок бухгалтера
4	Сплачено заробітну плату директору	661	311	8452,5	Платіжне доручення

Також розрахунки можуть проводитися не лише із дебіторами та кредиторами за надані/продані товари роботи послуги а також, розрахунки здійснюються із підзвітними особами, розрахунки з банком. У табл. 3.9. розглянуто змодельовані приклади типових кореспонденцій зазначених розрахунків з нетиповими дебіторами/кредиторами:

1) Розрахунок із підзвітною особою. Видано підзвітній особі 5 000 грн. на господарські потреби. Підзвітна особа використала лише 3000 грн. інші повернуто у касу.

2) Розрахунок з банком. Підприємство отримало в банку кредит на закупівлю товару в розмірі 150 000,00 грн. на два роки під 21 % річних. Згідно з кредитним договором проценти за користування кредитом нараховуються щороку в сумі 31 500,00 грн.

Таблиця 3.9

Бухгалтерські проведення з обліку розрахунків з підзвітними особами і банком
(за змодельованими даними)

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі і рахунки		Сума, грн.	Первинний документ
		Дебет	Кред		
1	2	3	4	5	6
Облік розрахунків з підзвітними особами					
1	Відображення суми авансу, виданого працівнику на господарські потреби	372	301	5000	Видатковий касовий ордер
2	Придбано підзвітною особою МПП	22	372	3000	Аванс. звіт
3	Відображення податкового кредиту з ПДВ	641	372	600	Податкова накладна

1	2	3	4	5	6
4	Повернуто залишок грошових коштів, які невикористані підзвітною особою в касу	301	372	1400	Прибутковий касовий ордер
Облік розрахунків з банком					
5	Розміщено кошти на депозитному рахунку в установі банку	313 (351)	311	5 000	Банківська виписка
6	Нараховано проценти за депозитом	373	719	500	Розрахунок відповідно
7	Повернено на поточний рахунок підприємства основну суму депозиту	311	313	5 000	Банківська виписка
8	Надійшли проценти, нараховані банком за депозитом, на поточний рахунок	311	373	500	Банківська виписка
9	Віднесено на фінансовий результат дохід у вигляді процентів за депозитом	719	791	500	Розрахунок бухгалтера

- 6311 «Заборгованість перед вітчизняними постачальниками, термін сплати якої ще не настав»;
- 6312 «Прострочена заборгованість перед вітчизняними постачальниками»;
- 6313 «Безнадійна заборгованість перед вітчизняними постачальниками»;
- 6321 «Заборгованість перед іноземними постачальниками, термін сплати якої ще не настав»;
- 6322 «Прострочена заборгованість перед іноземними постачальниками»;
- 6323 «Безнадійна заборгованість перед іноземними постачальниками».

Застосування в обліку запропонованих рахунків третього порядку сприятиме контролю за кредиторською заборгованістю, термінами її сплати, що дозволить коректно планувати потоки грошових коштів з врахуванням необхідності проведення розрахунків з постачальниками та підрядниками.

Для чіткого розуміння тенденцій змін в стані як дебіторської, так і кредиторської заборгованостей при прийнятті управлінських рішень щодо планування грошових потоків доцільно виконувати узагальнення й систематизацію сум за термінами погашення. В межах магістерського дослідження запропоновано форму аналітичної таблиці внутрішнього контролю кредиторської заборгованості перед постачальниками та підрядниками, яка може бути використана в системі управлінського обліку на підприємстві (табл. 3.10). В подальшому показники таблиці доцільно проаналізувати в розрізі інформації про заборгованість перед кожним постачальником за договорами, термінами погашення заборгованості як за терміном згідно договору, так і фактично. Це дозволить визначити за кожною операцією, здійсненою з постачальниками і підрядниками, дотримання встановлених у договорах термінів постачання товарно-матеріальних цінностей (виконання робіт) і своєчасність розрахунків з ними.

Таблиця 3.10

Форма аналітичної таблиці внутрішнього контролю кредиторської заборгованості перед постачальниками та підрядниками (Власна розробка за даними [8, с.96])

№ з/п	Кредиторська заборгованість перед постачальниками та підрядниками									
	Всього, тис. грн.	у т. ч. за термінами погашення, тис.грн.			з неї прострочена					
		до 3 місяців	від 3 до 6 місяців	від 6 до 12 місяців	термін прострочення			сума, тис. грн.	причини виникнення	вжиті заходи
					до 3 місяців	від 3 до 6 місяців	більше 6 місяців			
1	6520	1200	4320			4 міс.		1000	Відсутність коштів на рахунок	Взяття кредиту в банку
...										

З метою вдосконалення розрахунків з постачальниками доцільно ввести документ – «Реєстр документів до сплати» (табл. 3.11).

Таблиця 3.11

Форма реєстру документів до сплати (Власна розробка за даними [8,с.96])

№ з/п	Постачальник	Номер рахунку до сплати, дата	Термін оплати, дні	Сума оплати з ПДВ, грн.	Сальдо на кінець дня	Сальдо накопичувально за місяць	Дата оплати
	Назва ТМЦ	Сума рахунку з ПДВ, грн.					
1	Кредитор1	5163080, 08.05.2016	60	200000	200000	1520000	08.07.2019
	Кредитор2	1200000					
...							
Всього							

Запропонований формат документу є корисним для сприяння облікової роботи, адже містить інформацію про те, за що платить підприємство, якими повинні бути терміни оплати, та найголовнішою перевагою даного документа є наявність в ньому залишків за кожним рахунком на кінець дня, а також накопичувальної інформації на кінець місяця, що дозволить контролювати кредиторську заборгованість за конкретним постачальником або підрядником.

Для коректного розкриття інформації про суми кредиторської заборгованості перед постачальниками та підрядниками у фінансовій звітності доцільно запропонувати додаткову описувану статтю до Балансу (Звіту про фінансовий стан): рядок 1616 з назвою « у тому

числі прострочена кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги».

Таким чином, обґрунтовані пропозиції будуть сприяти вдосконаленню методики обліку та контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками, зменшенню суми кредиторської заборгованості і зміцненню фінансового стану підприємства

3.2. Застосування інформаційних систем і технологій з обліку розрахункових операцій

В сьогоднішній час бухгалтерський та податковий облік тісно пов'язаний з комп'ютерними програмами, які допомагають та спрощують життя бухгалтера. Жодне підприємство, на сьогодні, не може вестись без програми 1С, М.Е.Дос, Парус та їх аналогів.

Програма «1С» – основне призначення цієї програми це автоматизація бухгалтерського і податкового обліку, зокрема підготовка обов'язкової (регламентованої) звітності, в організаціях, що виконують різні види діяльності: оптову і роздрібну торгівлю, комісійну торгівлю, надання послуг, виробництво. Діяльність підприємства у програмі ведеться відповідно до чинного законодавства України [23, С.7].

Дана програма забезпечує рішення всіх задач, що стоять перед бухгалтерською службою підприємства. Формування проведення та автоматичне створення первинних документів, наприклад, виписку первинних документів, облік продажів і т.д.

Комп'ютерна програма «М.Е.Дос» - це програма для податкової звітності, вона являється справжньою системою електронного документообігу. В ній наявне все необхідне для звітності юридичних осіб платників єдиного податку, податку на додану вартість [44, С.256].

Бухгалтерський облік ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» проводить у програмі 1С, зокрема і облік нематеріальних активів.

Щоб провести облік нематеріальних активів – операції по темі диплому необхідно перш за все створити підприємство, настроїти облікову політику, ввести контрагентів (покупців, постачальників), ввести поточні рахунки з якого та на який відбувається перерахування коштів, прийняти на роботу працівників підприємства (зазначити ПІБ, посаду, посадові оклади), ввести початкові залишки на 31.12.2019 року. Після цього потрібно звести баланс для підтвердження сум відображених у балансі фінансової звітності. Лише після цього у 2020 році можна зробити операції з обліку розрахункових операцій: розрахунки з покупцями та з постачальниками.

Розглянемо кожну з операцій детальніше та проаналізуємо як проходить кожний етап.

Запуск програми: Пуск-Всі програми- 1С Підприємство

Створюємо організацію ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» (рис.3.3).

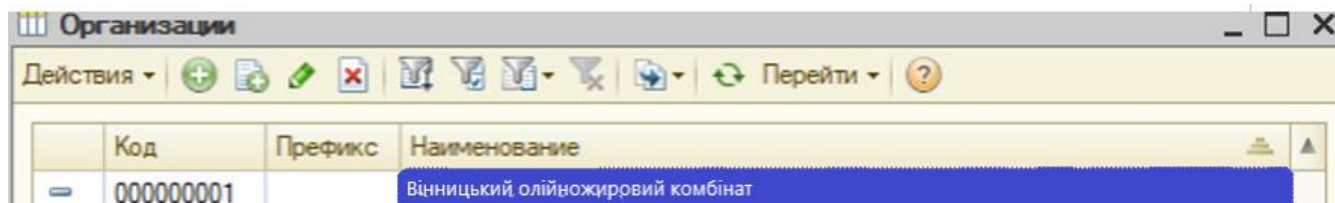


Рис. 3.3. Створення організації

Заповнюємо всі реквізити про підприємство. Назву, дату створення, форму власності, вид економічної діяльності, основний банківський рахунок, ПІБ директора та коди. Після заповнення інформації про підприємство нажимаємо на віконце «Записати» та нажимаємо «Ок» (рис.3.4).

Наименование: Вінницький олійножировий комбінат Код: 000000001

Юр. / физ. лицо: Юр. лицо Префикс:

Полное наименование: Вінницький олійножировий комбінат

Головная организация:

Осн. банковский счет: Райффайзен банк Аваль (Расчетный)

Счет для расч. с ФСС: Райффайзен банк Аваль (Расчетный)

Коды организации | Номера регистрации | Контактная информация | Прочее | Сво...

На дату: 12.06.1996 Код ЕДРПОУ: 00373758

ИНН: Номер свидетельства:

ОПФГ: Код ОПФГ:

Территория: Вінниця Код КОАТУУ: 0510100000

Форма собственности: ПрАТ Код КФВ:

Орган гос. управления: Код по СПОДУ:

Отрасль: Код по ЗКГНГ:

Вид экономической деят.: виробництво олії Код по КВЕД: 10.41

Название рабочего органа ФСС:

ФИО директора фонда: Чаленко Дмитро Андрійович

Класс проф. риска:

OK Записать Закрывать

Рис.3.4. Заповнення інформації про організацію

Наступним етапом є заповнення бази інформації підприємства: банки у яких є поточні рахунки у ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» (рис. 3.5). У цьому списку банків повинні бути всі поточні рахунки різних банків з якого здійснюються безготівкові операції.

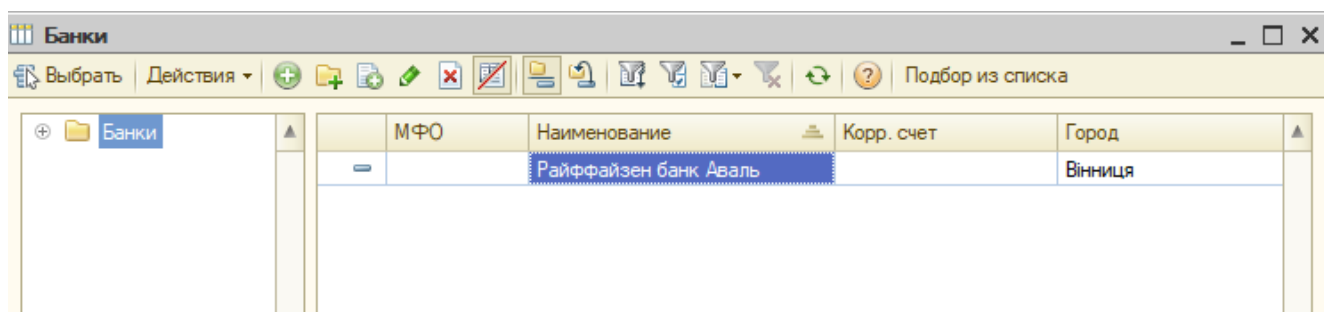


Рис.3.5 Банк в якому є поточний рахунок ПрАТ «Вінницький олійжировий комбінат»

Вписуємо поточний банківський рахунок. Зазначаємо вид банківського рахунку (розрахунковий) (рис.3.6). Зазначаємо реквізити банківського рахунку, та в якій валюті зберігаються кошти підприємства.

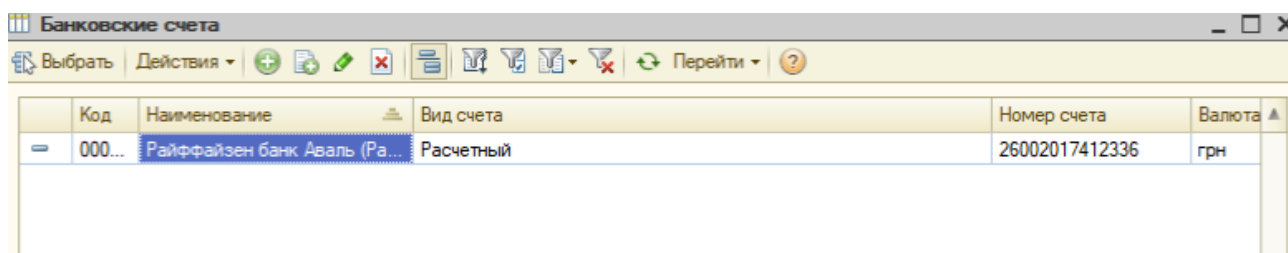


Рис.3.6.Заповнення інформації про поточний рахунок.

Створюємо 3 склади на яких будуть зберігатися всі активи підприємства. Основний склад, де зберігаються запчастини до основних засобів, та зберігання ще не введених основних засобів; склад сировини, де зберігається зерно соняшнику та інша номенклатура; склад готової продукції, де зберігається фасована готова продукція (рис.3.7).

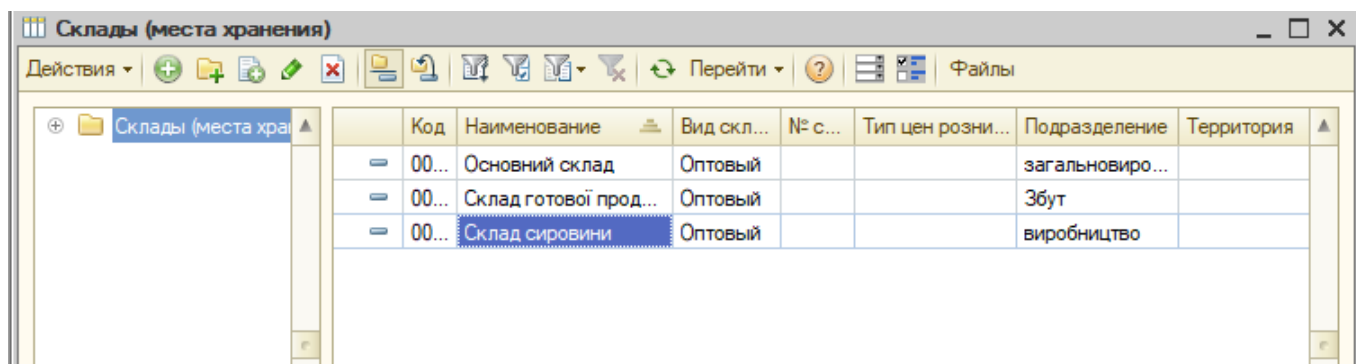


Рис.3.7. Склады (місця зберігання) активів підприємства

Розглянемо облік кадрів підприємства. **Кадри – Співробітники організації**

Відкривається вікно «Співробітники організації», у якому за допомогою кнопки «Додати групу» створюємо групи на які поділяються працівники (залежно від сфери в якій вони працюють). Створено 4 відділи. Адміністративний до якого входять: директор фінансовий відділ, відділ кадрів, відділ бухгалтерії. Виробничий: загальні робочі, робітники цеху, бригадири та ін. Загальновиробничий: керівники цеху, медпункт, пожежний відділ, обслуговуючий персонал, охорона. Відділ збуту: водії з розвезення продукції, продавці (рис. 3.8).

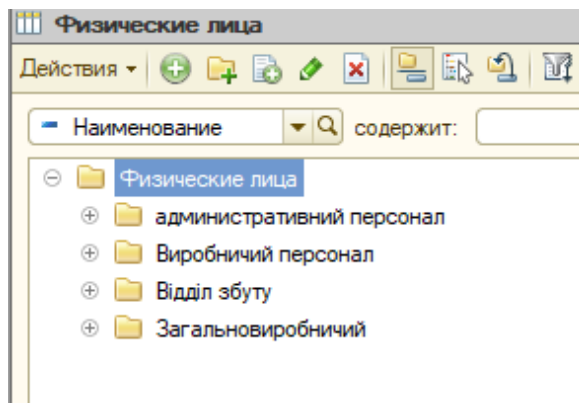


Рис.3.8. Групи співробітників організації

Добавляємо в кожний відділ працівників. Обираємо потрібну папку (відділ у якому працює співробітник) нажимаємо на віконце добавлення співробітників «Створити нового співробітника», нажимаємо кнопку «Провести» потім «Записати» та «Ок». Таким чином ми розмістимо працівників по відділах в яких вони працюють.

Наступним кроком є прийняття зазначених осіб на роботу.

Кадри-Прийом на роботу в організацію

Натискаємо кнопку «Додати» у вікні «Прийом на роботу в організацію» – «Новий», знову натискаємо «Додати»:

- у полі зору «Працівник» обираємо потрібного працівника;
- у полі зору «Підрозділ» обираємо потрібний підрозділ;
- у полі зору «Посада» також вибираємо потрібну посаду;

У таблиці «Нарахування» у колонці «Розмір» потрібно внести оклад. Цю операцію проводимо в одному документі для кожного співробітника.

Після введення необхідної інформації натискаємо кнопку «Провести» а потім «Ок»

Загалом прийнято на роботу 10 працівників які працюють у чотирьох відділах (рис. 3.9).

Приемы на работу в организации				
Дата	Номер	Организация	Перейти к связанной информации	
31.12.2018 0:00:00	00000000003	Вінницький олійножировий...	Чаленко Д.А.	
31.12.2018 0:00:00	00000000004	Вінницький олійножировий...	Сімчук О.В.	
31.12.2018 0:00:00	00000000001	Вінницький олійножировий...	Зоря І.О.	
31.12.2018 0:00:00	00000000005	Вінницький олійножировий...	Маленчук М.І.	
31.12.2018 0:00:00	00000000006	Вінницький олійножировий...	Чаленко Л.І.	
31.12.2018 0:00:00	00000000007	Вінницький олійножировий...	Кухарук І.І.	
31.12.2018 0:00:00	00000000002	Вінницький олійножировий...	Ласточкін П.О.	
31.12.2018 0:00:01	00000000008	Вінницький олійножировий...	Остапчук О.В.	
31.12.2018 0:00:02	00000000009	Вінницький олійножировий...	Михайлюк М.В.	
31.12.2018 0:00:03	00000000010	Вінницький олійножировий...	Сірик А.Б.	

Рис. 3.9. Прием на работу в организации ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»

У журналі «Документи обліку організації» як бачимо створений документ з проведеною позначкою.

Налаштовуємо облікову політику підприємства відповідно до наказу облікової політики. На основі цієї інформації проходять фундаментальні принципи ведення бухгалтерського обліку.

Підприємство-Облікова політика –Облікова політика організації

У основній вкладці «Загальна інформація» зазначаємо організацію до якої буде застосована облікова політика, дату з якого буде застосовуватися зазначена облікова політика та що підприємство є платником ПДВ. У закладці «Податок на прибуток» зазначаємо, що ставка податку на прибуток становить 18%. У вкладці «Запаси» зазначаємо метод списання запасів ФІФО. У вкладці розподіл витрат зазначимо метод нарахування амортизації– прямолінійний (рис.3.10).

Рис.3.10. Налаштування облікової політики на ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»

Якщо підприємство нове або підприємство у періоді переходить в іншу версію 1С, для продовження функціонування діяльності підприємства необхідно занести початкові залишки по кінець періоду.

Перед початком введення даних початкових залишків, потрібно встановити дату їх введення (рис.3.11). Як правило це остання дата перед введенням обліку в базі.



Рис. 3.11. Установка дати введення початкових залишків

Після того як всі налаштування встановлені починаємо вводити дані з балансу підприємства за 2019 рік розподіливши їх між субрахунками. Наприклад, візьмемо до прикладу найпоширеніші операції (які займають близько 90% питомої ваги від всіх операцій підприємства) код рядка балансу 1125 «Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги» віднесемо на дебет субрахунків 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями» та 362 «Розрахунки з іноземними покупцями» розподіливши всю суму між двома субрахунками (рис.3.12), код рядка балансу 1615 «Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи, послуги» віднесемо на кредит субрахунків 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками» та 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками» розподіливши всю суму між двома субрахунками (рис.3.14).

Розглянемо процес введення початкових залишків. Приміром, на рахунку 36 «Розрахунки з покупцями» ми обліковуємо дебіторську заборгованість в розрізі контрагентів та договорів. В цьому вікні ми натискаємо на віконце «Додати» та додаємо дебіторську заборгованість, яка обліковуються на даному рахунку. Додавши всю заборгованість контрагентів перед ПрАТ «Вінницьким ОЖК», яка є на балансі підприємства, у цьому вікні ми можемо простежити всю дебіторську заборгованість яка є на даному рахунку (рис. 3.12).

Організація: ПрАТ "Вінницький олійножировий комбінат"

Дата введення залишків: 31.12.2019 р.

Основні рахунки плану рахунків Забалансові рахунки плану рахунків

Ввести залишки по рахунку

Рахунок	Найменування	Сальдо Дт	Сальдо Кт
3	Кошти, розрахунки та інші активи	58 260 000	
36	Розрахунки з покупцями та замовниками		
361	Розрахунки з вітчизняними покупцями	32 561 000	
362	Розрахунки з іноземними покупцями	25 699 000	

Рис. 3.12. Введення початкових залишків даних по дебіторській заборгованості за товари, роботи, послуги

Розглянемо детальний процес введення початкових залишків. Приміром, на рахунку 36 «Розрахунки з покупцями» ми обліковуємо суму заборгованості грошових коштів від реалізації товарів, робіт, послуг (рис.3.13).

Введення залишків ДООО-000004 від 31.12.2019 (Взаєморозрахунки з контрагентами (рахунки 36, 371, 3771,...))

Провести та закрити Записати Провести Створити на підставі Дк Кв Режим введення залишків...

Номер: ДООО-000004 від: 31.12.2019 12:00:03 Організація: Добро

Додати

N	Вид заборгованості	Контрагент	Договір	Валюта	Рахунок	Документ розрахунків	Сума у валюті договору	Сума боргу	Сума (ПД)	Тип контрагента	Вид розрахунків
1	Дебіторська	ТОВ "Трейд+"	Основний	UAH	631	Документ розрахунків з контра...	176 233	176 233	176 233	Покупець	Розрахунки

Основний (Договір контрагента)

Головне Документи Рахунки розрахунків з контрагентами

Записати та закрити Записати

Організація: ПрАТ "Вінницький олійножировий комбінат"

Контрагент: ТОВ "Трейд+"

Група:

Найменування: Основний Код: 00-000046

для друку: Основний

Вид договору: З покупцями Номер: 12

Основні Податковий облік

Ведення взаєморозрахунків

За бух. облік: За документами розрахунків Валюта: UAH

За облік ПДВ: За документами розрахунків

Вид взаєморозрахунків:

Рис.3.13. Введення детальних даних початкових залишків даних по дебіторській заборгованості за товари, роботи, послуги

Натиснувши на кнопку «Додати» в нас відкривається вікно введення початкових залишків окремої дебіторської заборгованості яка обліковується на 361 субрахунок. В цьому вікні ми описуємо дебіторську заборгованість. У вікні про введення залишків ми нажимаємо на кнопку «...» та додаємо назву контрагента, назву договору. У вікні інформація про рахунок підприємства зазначаємо субрахунок на якому буде обліковуватися дана дебіторська заборгованість.

Контрагент це загальне поняття, в яке включені організації та фізичні особи, які є діловими партнерами організації (покупці, постачальники). Список контрагентів ведеться в довіднику Контрагенти (меню «Довідники» – «Купівлі та продажі» – «Контрагенти»). Для зручності роботи зі списком контрагентів у довіднику вони можуть бути об'єднані в групи і підгрупи, наприклад, «Постачальники», «комітента», «Покупці» тощо.

Для зберігання договорів взаєморозрахунків, укладених з контрагентами, призначений довідник «Договори контрагентів», підлеглий довіднику Контрагенти. Всі господарські операції з контрагентами оформляються з обов'язковим зазначенням договору.

Переглянути список вже оформлених договорів та оформити новий договір з контрагентом можна безпосередньо у формі елемента довідника Контрагенти за посиланням «Всі договори». У рамках одного договору з контрагентом можна вести взаєморозрахунки або за договором в цілому, або за розрахунковими документами – це задається у відповідному властивому договору. Крім того, у формі договору вказується вид

договору («з покупцем», «з постачальником» тощо) і використовуваний тип цін. Вид договору впливає на те, які господарські операції можна проводити за цим договором. Наприклад, операцію надходження товарів можна проводити тільки за договорами з виглядом «З постачальником», «З комітентом», «Бартерний».

Ведення взаєморозрахунків за документами розрахунку в рамках договору дозволяє користувачеві самостійно визначати, в рамках якої угоди здійснюється кожен платіж, продаж або купівля або інша зміна стану взаєморозрахунків. Інформація про документи розрахунку дозволяє контролювати своєчасність оплати і відвантаження, а також визначати суму 1-ї події з точністю до угоди.

Для договору можна вказати вид ведення взаєморозрахунків за цим договором у реквізиті Вид взаєморозрахунків. Це дозволяє об'єднувати договори різних контрагентів, призначивши їм один і той же вид взаєморозрахунків, наприклад: кредитні договори, договори з передоплатою, договори на поставку, довгострокові договори, разові договори і т.д. Дана ознака буде виступати в якості додаткової аналітики у звітах по взаєморозрахунках з контрагентами. Вид взаєморозрахунків вибирається з довідника «Види взаєморозрахунків».

Рахунки розрахунків з контрагентами можна не вибирати вручну при кожному заповненні документа. Після того як користувач заповнить в документі контрагента і договір, програма підставить найбільш підходящі рахунки по замовчуванню. При підстановці рахунків за замовчуванням конфігурація «Бухгалтерія будівельної організації» керується регістром відомостей Рахунки обліку розрахунків з контрагентами (доступний з Плану рахунків («Головне» – «Настройки» – «План рахунків»)) за посиланням Рахунки обліку розрахунків з контрагентами.

Кожен запис цього регістра містить такі відомості:

- організація;
- контрагент;
- договір;
- вид розрахунку за договором (у валюті регламентованого обліку – гривнях або в іноземній валюті);
- рахунки, які використовуються для розрахунків з контрагентом в різних ситуаціях: для розрахунків з постачальником, для розрахунків з покупцем, за авансами.
- ставка ПДВ і податкове призначення, які зазвичай зазначаються під час придбання у контрагента та під час продажу контрагенту.

Регістр відомостей «Рахунки розрахунків з контрагентами» дозволяє задавати рахунки обліку розрахунків для кожного контрагента або групи контрагентів, договори та виду розрахунків.

Аналогічним способом (як і в дебіторській заборгованості) здійснюється введення залишків кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги та всі інші субрахунки (рис.3.14).

Організація: ПрАТ "Вінницький олійножировий комбінат"

Дата введення залишків: 31.12.2019 р.

Основні рахунки плану рахунків Забалансові рахунки плану рахунків

Ввести залишки по рахунку

Рахунок	Найменування	Сальдо Дт	Сальдо Кт
6	Поточні зобов'язання		59 950 000
63	Розрахунки з поставальниками та підрядниками		59 950 000
631	Розрахунки з вітчизняними поставальниками		41 246 000
632	Розрахунки з іноземними поставальниками		18 704 000

Рис. 3.14. Введення початкових залишків даних по кредиторській заборгованості за товари, роботи, послуги

Провірити правильність заповнення початкових залишків можна через регламентовану звітність «Баланс». Знайти його можна перейшовши у закладку: **Звіти - Регламентована звітність - Регламентована звітність (вбудована)**.

Обираємо форму фінансової звітності, яку бажаємо сформувати (у нашому випадку Баланс). З'являється типова форма балансу. Заповнюємо одиницю виміру (тис. грн., без десяткових дробів) та нажимаємо «Заповнити». З'являється Баланс який повинен бути ідентичний Балансу наданому підприємством ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» (рис 3.15).

Регламентована й фінансова звітність

Довідник звітів Настройка

Види звітів

- Фінансова звітність
 - Форма № 1-Б. Звіт про ...
- Податкова звітність
 - Декларація про прибуток
 - Уточнюючий розрахунок
 - Декларація по ПДВ
 - Уточнюючий розрахунок
 - (не використовується з ...)
 - (не використовується з ...)
 - (не використовується з ...)
 - (не використовується з ...)
 - (не використовується з ...)
 - (не використовується з ...)

Бухгалтерський баланс

Журнал звітів Журнал вивантаження

Історія вивантаження

Найменування звіту	Період	Організація	Коментар
--------------------	--------	-------------	----------

Організація: Вінницький олійножировий к...

Період: Рік: 2019

за підсу... довільний

Сч Плут І кв **Квіт** Тр... II кв лип Се... III кв Ж... Ли... IV кв

Рис.3.15. Регламентована і фінансова звітність

Звітність зійшлася, тому переходимо до операцій по темі диплому, які будуть виконуватися у 2020 році.

Для відображення оприбуткування товарів створюється прибутковий пакет документів: рахунок від поставальника, прибуткова накладна поставальника та податкова накладна (якщо підприємство є платником ПДВ).

Щоб оприбуткувати товар переходимо на вкладку **Закупка-Рахунок на оплату поставальника**(рис.3.16).

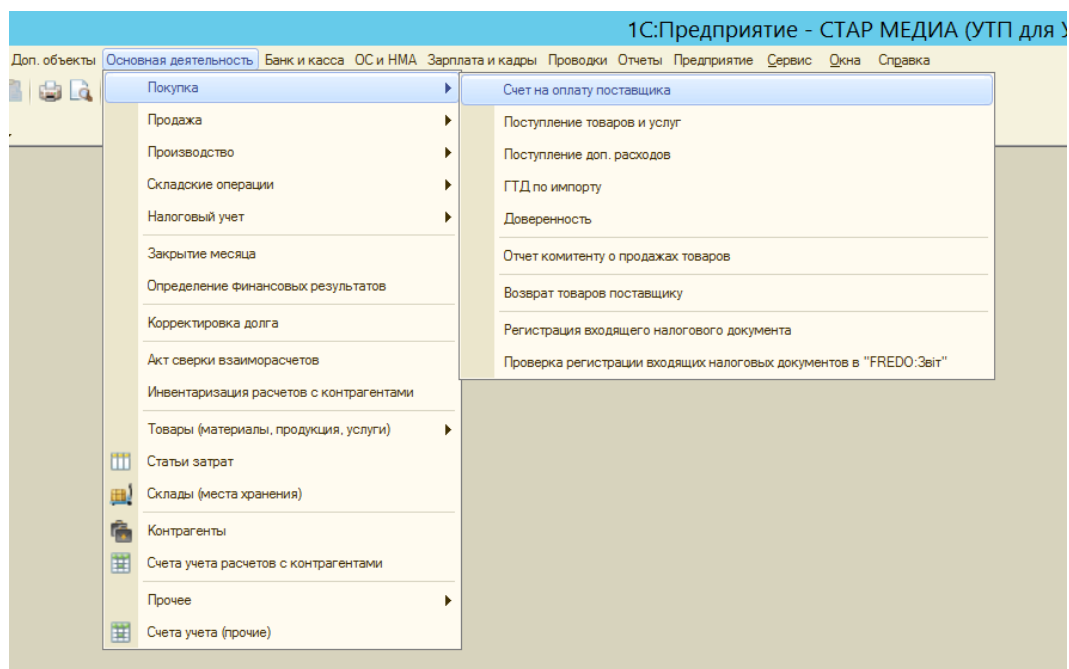


Рис.3.16 Шлях до відкриття вікна «Рахунок на оплату поставщика»

Натискаємо кнопку «Добавить». Вискакує вікно Формування рахунку на оплату поставщика (рис. 3.17).

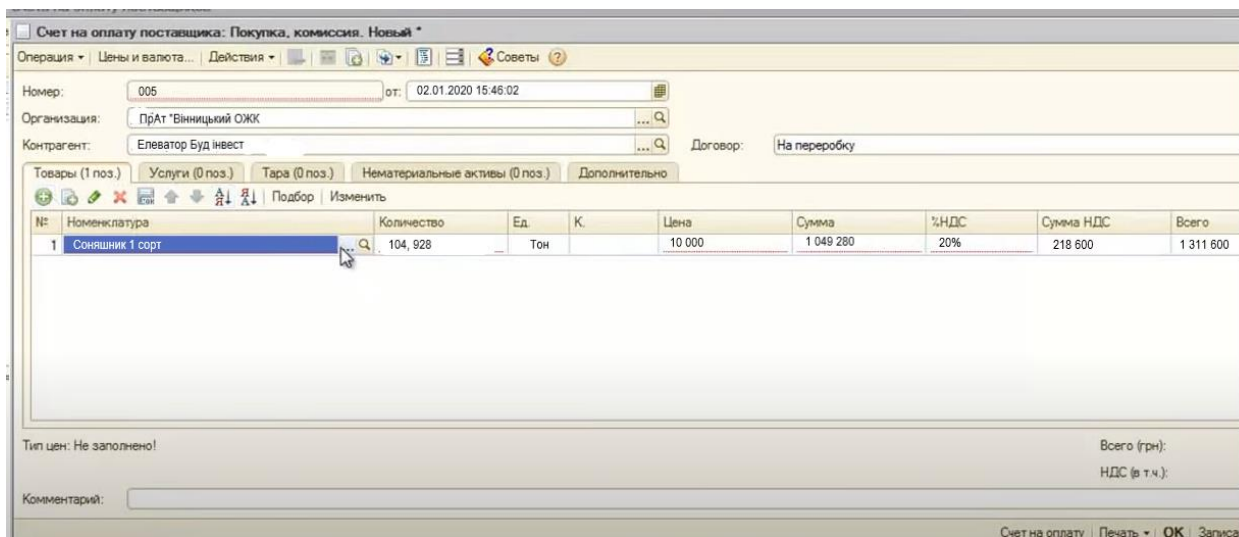


Рис.3.17.Формування рахунку на оплату

Заповнюємо всі необхідні поля:

- назва поставщика;
- договір.

В основному полі натискаємо на віконце «Добавить» вибираємо із переліку необхідну сировину яку закупає підприємство - «Соняшник 1 сорт». Зазначаємо одиницю виміру, кількість придбаних кілограмів, ціну, суму. Та перевіряємо дані які автоматично підтягнулися: сума ПДВ, загальна сума.

Після кінцевої перевірки нажимаємо на віконце **«Записати» -«Ок»**. Документ рахунок створений.

Наступним кроком є введення прибуткового документа. Створюється це на основі рахунку.

Нажимаємо на віконце **«Дія» - «Ввести на основі»-«Поступлення товарів та послуг»**.

У відкритому вікні дані всі заповнені. Адже ми формуємо на основі створеного документа. Друкована форма документа Рахунок на оплату постачальника приведена у дод. Й.

Також створюємо податкову накладну. Нажимаємо на віконце **«Дія» - «Ввести на основі»-«Реєстрація вхідного податкового документа»**. Звіряємо чи все вірно заповнено нажимаємо на віконце **«Записати» та «Ок»**.

Щоб відобразити факт продажу товарів або надання послуг, в програмі «1С» існує документ **«Реалізація товарів і послуг»**.

Розглянемо покрокову інструкцію прикладі, як створити і заповнити даний документ, а також розберемо, які бухгалтерські проводки він формує.

Відкриється вікно нового документа 1С Бухгалтерія. Приступимо до його заповнення (рис.3.18)

← → ☆ Реалізація товарів і послуг 0000-000006 від 02.02.2020 15:46 (Продаж, комісія) *

Провести і закрити Записати Провести Создать на основании Вивантаження Друк Еще ?

Номер: 0000-000006 від: 02.02.2020 15:46

Контрагент: ТОВ Трейд _опт Склад: Склад

Договір: №1 от 22.07.2018 Ціна не включає ПДВ, Тип цін: ціна продажу, Автоматичний роз...

Документ розрахунків: ... x

Товари (2) Зворотна тара Послуги Рахунки розрахунків Додатково

Добавить Заполнить Подбір Змінити Еще

	Номенклатура	Кількість	О...	Ціна б...	Сума б/...	Знижка	Сума...	%ПДВ	Сума ...	Всього	Раху...	Схема реал...
1	Соняшникова олія (1л)	1 880	л	25	47 000	139	46 861	20%	9 372,2	56 233	26	Товари
2	Олія Соняшникова (5л)	850	л	120	102 000	2 000	100 000	20%	20	120 000	26	Товари

Рис. 3.18. Формування реалізації товару

Обов'язкові поля для заповнення:

- контрагент;
- договір;
- склад;
- тип цін.

Тип цін задає, за якою ціною буде продаватися товар. Якщо тип цін зазначений в договорі контрагента, він встановиться автоматично (з встановлених раніше значень в

документах). Якщо тип цін не вказано і у відповідального за заповнення документа є права на редагування цін продажів, ціна під час оформлення табличній частині вказується вручну.

Після цього вам потрібно ретельно перевірити дані, які ви вводили у шапці і у табличній частині. Накладна в 1С повинна містити тільки правильні реквізити. Після цього натискаємо на кнопку «записати» - «друк», яка знаходиться у верхньому меню. Далі-формується видаткова накладна у друкованій формі (Додаток І).

Рис.3.19. Вікно для отримання журналу проведення

В результаті проведення документа, сформовано проводки по продажу готової продукції в 1С. Для цього натискаємо кнопку в верхній частині документа «Дт/Кт» (рис.3.19). Відкривається вікно зі сформованими проводками (рис.3.20).

Период	Дебет	Под. облік Дт	Кредит	Под. облік Кт	Сума
02.02.2020	901		26	Кіл.: 1 880	39 480
1	<...>	<...>	Соняшникова олія (1л)	Опод. ПДВ	Списані ТМЦ
	Собівартість реалізованих покупних за...				
	Склад				
02.02.2020	901		26	Кіл.: 850	80 750
2	<...>	<...>	Олія соняшникова (5л)	Опод. ПДВ	Списані ТМЦ
	Собівартість реалізованих покупних за...				
	Склад				
02.02.2020	361		701		56 233
3	ТОВ "Трейд" _опт		Дохід операційної діяльності (від реалізації товарів...	<...>	Реалізація товарів
	Реалізація товарів і послуг 0000-00000...				
	Склад				
02.02.2020	361		701		120 000
4	ТОВ "Трейд" _опт		Дохід операційної діяльності (від реалізації товарів...	<...>	Реалізація товарів
	Реалізація товарів і послуг 0000-00000...				
	Склад				
02.02.2020	701		6432		29 372

Рис.3.20. Журнал проведення сформованого документа

Сформувалися такі види проводок:

Дебет 901 Кредит 281 - відображення собівартості товарів;

Дебет 361 Кредит 701 - відображення виручки;

Дебет 701 Кредит 6432 - відображення податкового зобов'язання;

Останнім етапом проведених операцій є фінансовий результат діяльності підприємства за перший квартал 2020 року. Щоб здійснити дану операцію потрібно перейти у вкладку **Операції - Регламентовані операції - Визначення фінансових результатів**. У

даному вікні заповнюємо дату на яку визначаємо фінансовий результат та організацію якій визначаємо фінансовий результат. Після заповнення всіх полів нажимаємо на «Записати» та «Ок» (рис. 3.21).

Рис. 3.21. Визначення фінансових результатів

В процесі виконання комп'ютеризації за допомогою бухгалтерської програми 1С: Бухгалтерія було створено такі документи:

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 березня 2020 р.(Додаток Д);

Оборотно-сальдова відомість за 1 квартал 2020 р.(Додаток Е);

Аналіз рахунків за 1 квартал 2020 рік: (36, 63) (Додаток Є);

Картки рахунків за 1 квартал 2020 рік (36,63) (Додаток Ж);

Журнал проведення (Додаток З);

Прибуткова накладна (И).

Видаткова накладна (Додаток І);

Податкова накладна (Додаток Ї);

Рахунку на оплату постачальнику (Додаток Й);

Рахунок на оплату покупця (Додаток К).

Отже, після проведення відповідних операцій робимо висновок, програма 1 С - це універсальна програма яка здійснює бухгалтерське проведення та на основі введеної інформації автоматично формує первинний облік.

До переваг програми 1С можна віднести:

- гнучкість настройки програми при зміні законодавства;
- відкритість системи (можливість взаємодії з іншими програмами);
- можливість вирішення різнопланових задач;
- можливість використання програми різних за величиною підприємств.

3.3. Стратегічний управлінський облік розрахункових операцій

Процес виробництва – це складний, безперервний процес, який потребує значних капіталовкладень. Ефективність роботи підприємства безпосередньо залежить від наявності вільних обігових коштів, які повинні підтримувати його поточну діяльність. Будь-яка дебіторська заборгованість зменшує обсяг оборотних коштів підприємства, тому зменшення її розмірів сприяє зростанню його платоспроможності. У таких умовах особливо зростає роль детального аналізу дебіторської заборгованості, своєчасного її повернення та попередження виникнення безнадійних боргів, що є підґрунтям для прийняття ефективних управлінських рішень. Здійснивши глибокий аналіз дебіторської заборгованості, виходячи із наявної ситуації на ринку та специфіки діяльності окремого суб'єкта господарювання, можна з упевненістю стверджувати про те, як величина дебіторської заборгованості впливає на фінансову стійкість та на платоспроможність підприємства. Тому підприємствам необхідно здійснювати постійний аналіз за формуванням, рухом і стягненням дебіторської заборгованості, порівнювати її значення за попередні періоди в динаміці, проводити порівняльний аналіз кількісного та якісного складу й визначати основні принципи кредитної політики по відношенню до покупців та постачальників. Проблеми аналізу дебіторської заборгованості та методику здійснення аналізу дебіторської заборгованості деяких науковців відображено в табл.3.12. Незважаючи на проведені дослідження, методологічний інструментарій аналізу дебіторської заборгованості недосконалий і потребує подальшого розвитку.

О. Федорченко [62] у своїй роботі також вказала на переваги використання спеціалізованих програмних продуктів «IC: Бухгалтерія» і CRM-системи, які реалізовані на базі інформаційної підсистеми оптимізації бізнес-процесів управління підприємством «BSIntegrator», що дає змогу накопичувати та використовувати інформацію про клієнтів і партнерів. Вона наголошує на тому, що застосування якісного аналізу ABC- та XYZ-аналізів дає змогу поділити всю випущену продукцію на асортиментні групи товарів, за якими виникає дебіторська заборгованість. Кожен метод аналізу чи їх група (зокрема кількісні та якісні) повинні розглядатися взаємодоповнюючими, а не взаємовиключаючими.

О. Сарапіна [63] досліджувала існуючі методики аналізу дебіторської заборгованості та процесу управління нею на підприємстві. Вона наголошує на використанні методів управлінського обліку на практиці, а саме:

- ABC-аналізу, який дозволяє виділяти найбільш суттєві напрями діяльності; спрямувати ділову активність у сферу підвищеної економічної значущості та одночасно понижувати витрати в інших сферах за рахунок усунення зайвих функцій і видів робіт; підвищувати ефективність організаційних і управлінських рішень завдяки їхній цільовій орієнтації;

- XYZ-аналізу, що дозволяє класифікувати ресурси підприємства залежно від характеру їх використання та точності прогнозування змін у їх потребі. Основна ідея XYZ-аналізу полягає в групуванні об'єктів за однорідністю параметрів, що аналізуються (за коефіцієнтом варіації);

– EVA-аналізу, що забезпечує отримання кориснішої інформації щодо ефективності проведених у попередніх періодах операцій, ніж облікові засоби вимірювання ефективності діяльності підприємства, такі як прибуток, рентабельність капіталу тощо. Крім того, EVA-аналіз дозволяє вимірювати й управляти прибутком підприємства з погляду його власника.

Таблиця 3.12.

Стан висвітлення методологічного інструментарію аналізу дебіторської/
кредиторської заборгованості в науковій літературі
(власне опрацювання за даними джерел [64,65])

Автор	Методика здійснення аналізу дебіторської заборгованості	Виявлені недоліки
1	2	3
І.Власова	Ретроспективний аналіз рівня дебіторської заборгованості в динаміці. Досліджується її склад та структура. Оцінюється ефект у вартісному вираженні, отриманий від залучення коштів у дебіторську заборгованість, визначається середній період її інкасації та кількість оборотів за період.	Проблема розробки узгодженої кредитної політики підприємства та управлінням підприємства.
Е.Кантус	Аналіз взаємозалежності між структурою надходжень, строками й розміром дебіторської заборгованості та їх прибутковістю. Запропонувала три рівні, за якими приймаються рішення щодо управління дебіторською заборгованістю з метою забезпечення максимального повернення коштів на прийнятному рівні ризику.	Корпоративна модель, за допомогою якої приймається оптимальне рішення щодо ведення дебіторської політики на підприємстві, по відношенню до бізнес-партнерів не враховує чинник дисконту.
О.Кияшко	Поєднує традиційний економічний аналіз основних показників та інструменти обліку в системі управління підприємством. Виявляє нереалізовані вигоди підприємства, зміцнює його фінансовий стан, збільшує стійкість та ефективність контролю за грошовими надходженнями в погашенні дебіторської заборгованості.	Загальна модель проведення аналізу дебіторської заборгованості не передбачає галузевої специфіки.
М.Нашкерська	Аналіз простроченої та безнадійної дебіторської заборгованості за термінами давності. Оцінка розрахунково-платіжної дисципліни, середнього рівня інвестування фінансових ресурсів у дебіторську заборгованість.	Не знайдено шляхи збалансування кредитної політики підприємства та інкасації дебіторської заборгованості.

1	2	3
С.Пілецька	Кореляційно-регресійний аналіз, за результатами якого запропонована інтегрована модель для визначення стадії розгортання кризового процесу на підприємстві за джерелом, що дозволяє своєчасно розробляти антикризові заходи.	Не проаналізовано показники адекватності розрахованих моделей.
А.Полторак О.Потапенко	Багатофакторний регресійний аналіз підприємств-лідерів АПК України з метою виявлення факторів впливу на обсяги валового прибутку в розрахунку на 1 гектар с/г угідь у землекористуванні, що дає можливість планувати обсяги валового прибутку задля визначення резервів його збільшення.	Кореляційна матриця вказує на середній зв'язок лише з трьома факторами (1, 2, 6), побудова моделі за 9 екзогенними зміними недоречна. Недотримані вимоги щодо кількості спостережень у багатофакторній моделі, сім
Л.Стригуль	Кореляційно-регресійний аналіз та коефіцієнтний метод фінансового аналізу. Визначено показники оцінки інвестиційної привабливості підприємства машинобудування. Проведено ранжування 90 підприємств за рівнем привабливості.	Відсутність аналізу моделі на мульти колінеарність і автокореляцію.
О.Федоренко	Кількісний аналіз дебіторської заборгованості. Аналіз динаміки та стану дебіторської заборгованості. Якісний аналіз дебіторської заборгованості. Рейтингова оцінка складових дебіторської заборгованості.	Проблема вивчення довгострокової дебіторської заборгованості, яка не відображається в балансі підприємства за дисконтованою вартістю.

Отже, як ми бачимо з табл. 3.12. науковці виділили та пропагували різні методики здійснення аналізу дебіторської/кредиторської заборгованості. В дипломній роботі детально проаналізуємо аналіз дебіторської/кредиторської заборгованості ПрАТ «Вінницький олійножирового комбінату» за методом ABC- та XYZ-аналізу.

У 21 сторіччі економіка України та світу вимагає від суб'єктів господарювання ефективного управління активами та зобов'язаннями. Тому з'являються спеціальні відділи які акцентують всі свої зусилля на дослідження та розробку стратегій до правильних управлінських рішень. Аналізують платоспроможність, ліквідність підприємства розраховуючи співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості.

Для всіх підприємств, включаючи і ПрАТ «Вінницький ОЖК» широко поширеними розрахунками є розрахункові операції:

- з постачальниками – за одержані товари, послуги,
- з покупцями – за продаж готової продукції або напівфабрикатів,
- з працівниками – виплата заробітної плати, виплата фінансової допомоги;

- з бюджетом –перерахування коштів державі в результаті економічно вигідної діяльності підприємства за рік (прибуток),
- з банками – оплата за банківські послуги, отримання/погашення кредитів.
- з іншими юридичними і фізичними особами – за отримання товарів, послуг.

Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості в розрізі контрагентів за різними ознаками дозволить виявити недосліджені резерви підвищення ефективності управління. Покращення фінансових потоків неможливе без удосконалення ефективності управління оборотними коштами, що впливає прибутковість та рентабельність підприємства. Кожен оберт грошових коштів забезпечує підприємству певну суму прибутку, що зазначається із використанням показника рентабельності. Тому кількість обортів інвестованого капіталу прямо пропорційний сумі прибутку підприємства за період.

АВС-аналіз, XYZ-аналіз та їх інтегроване використання – аналіз, який забезпечує поліпшення фінансового результату діяльності суб'єкта господарювання, направляє політику підприємства на управління дебіторською і кредиторською заборгованістю з максимальним економічним приростом для підприємства:

Результатом АВС аналізу є згрупування боржників за ступенем впливу на загальний рівень дебіторської заборгованості підприємства – кредитора: а) група А – контрагенти, сума часток з накопичувальним підсумком яких становить перші 50% від загальної величини дебіторської заборгованості; б) група В – контрагенти, сума часток з накопичувальним підсумком яких становить від 50% до 80 % від загальної величини дебіторської заборгованості; в) група С – контрагенти, сума часток з накопичувальним підсумком яких становить від 80 % до 100 % від загальної величини дебіторської заборгованості.

Головною умовою дослідження АВС-аналізу є поділ дебіторської заборгованості в розрізі суб'єктів діяльності за часткою в обсязі реалізації з відстрочкою платежу, а кредиторів – за часткою в обсязі товарного кредиту в нашому випадку на три групи, а саме А, В и С. Таке ранжування допомагає згрупувати дебіторів/кредиторів, та прослідкувати рівень контролю на кожній із груп. Алгоритм виконання АВС-аналізу дебіторської/кредиторської заборгованості за активи та зобов'язання представлено на рис. 3.22.

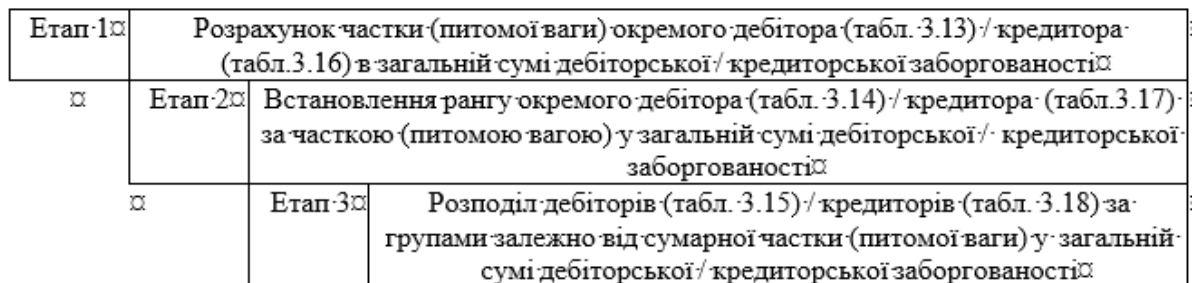


Рис. 3.22. Алгоритм здійснення АВС-аналізу дебіторської і кредиторської заборгованості (власне опрацювання на підставі [66, с. 39; 41, с. 254-255])

Перший етап АВС-аналізу дебіторської заборгованості виконано розрахунок питомої ваги (суми заборгованості кожного дебітора) станом на 31 грудня 2019 р. у загальній сумі

заборгованості (табл.3.13). Для магістерського дослідження використано дані Балансу (Звіту про фінансовий стан) ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» на 31.12.19р.

Таблиця 3.13

Поділ дебіторів за групами залежно від питомої ваги у загальній сумі заборгованості (метод АВС) - Етап 1 (власні розрахунки за фактичними даними ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» на 31.12.2019 р. і змодельованим розподілом суми за окремим дебітором)[Власна розробка]

Назва покупця	Сума дебіторської заборгованості, тис. грн.	Частка в загальній сумі дебіторської заборгованості (%)
Дебітор 1*	1 495	3%
Дебітор 2*	15 156	26%
Дебітор 3*	4 764	8%
Дебітор 4*	14 545	25%
Дебітор 5*	7 352	13%
Дебітор 6*	5 145	9%
Дебітор 7*	1 453	2%
Дебітор 8*	2 532	4%
Дебітор 9*	1 453	2%
Інші дебітори	4 365	7%
Разом	58 260	100%

*Враховуючи те, що список покупців – підприємницька таємниця, взято умовні позначення (Дебітор 1, Дебітор 2).

Другий етап АВС-аналізу дебіторської заборгованості являє собою розподіл всіх визначених дебіторів на першому етапі, відповідно до частки боргу в загальній сумі дебіторської заборгованості. Деталі результату представлено в табл.3.14.

Таблиця 3.14

Поділ дебіторів за групами залежно від питомої ваги у загальній сумі заборгованості (метод АВС) - Етап 2 (власні розрахунки за фактичними даними ПрАТ «Вінницький ОЖК» на 31.12.2019 р. і змодельованим розподілом суми за окремим дебітором) [Власна розробка]

Назва покупця	Сума дебіторської заборгованості, тис. грн.	Частка в загальній сумі дебіторської заборгованості, %
1	2	3
Дебітор 2*	15 156	26%
Дебітор 4*	14 545	25%
Дебітор 5*	7 352	13%
Дебітор 6*	5 145	9%
Дебітор 3*	4 764	8%
Інші дебітори	4 365	7%

1	2	3
Дебітор 8*	2 532	4%
Дебітор 1*	1 495	3%
Дебітор 9*	1 453	2%
Дебітор 7*	1 453	2%
Разом	58 260	100%

Третій етап АВС-аналізу дебіторської заборгованості - ранжування суб'єктів за групами : група А (сумарна частка до 80%), група В (сумарна частка від 80% до 95%), група С (сумарна частка від 95% до 100%) (табл.3.15).

Таблиця 3.15

Поділ за групами залежно від питомої ваги у загальній сумі дебіторської заборгованості (метод АВС)- Етап 3 (власні розрахунки за фактичними даними ПрАТ «Вінницького ОЖК» на 31.12.2019 р. і змодельованим розподілом суми за окремим дебітором) [Власна розробка]

Назва покупця	Сума дебіторської заборгованості, тис. грн.	Частка в загальній сумі дебіторської заборгованості (%)	Сумарна частка в загальній сумі деб. заборг. (%)	Група	Розподіл за групами
1	2	3	4	5	6
Дебітор 2*	15 156	26%	26%	А	група А (сумарна частка до 80%)
Дебітор 4*	14 545	25%	51%	А	
Дебітор 5*	7 352	13%	62%	А	
Дебітор 6*	5 145	9%	72%	А	
Дебітор 3*	4 764	8%	81%	В	група В (сумарна частка від 80 до 95%)
Інші дебітори	4 365	7%	88%	В	
Дебітор 8*	2 532	4%	92%	В	
Дебітор 1*	1 495	3%	95%	С	група С (сумарна частка від 95%)
Дебітор 9*	1 453	2%	98%	С	
Дебітор 7*	1 453	2%	100%	С	
Разом	58 260	100%	0%	х	Х

За результатами АВС-аналізу дебіторської заборгованості (табл. 3.15) можна зробити висновок про те, що основними дебіторами (Група А) ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» є Дебітор 2, Дебітор 4, Дебітор 5, Дебітор 6, оскільки займають найбільшу частку у загальній сумі дебіторської заборгованості і сумарну частку до 72%. До групи В віднесено дебітори, сумарна частка якої становить 92%: Дебітор 3, Інші Дебітори, Дебітор 8. До групи С віднесено дебітори до якої входить 3 Дебітори із усіх представлених. Це свідчить про те, що ПРАТ «Вінницький олійножировий комбінат» має небагато дебіторів і основна частка припадає на основних закордонних покупців.

АВС-аналіз – метод, за допомогою якого можна детально дослідити заборгованість та знайти шляхи покращення показників для збільшення рівня ефективності процесів, які відбуваються на підприємстві, та головним чинником являється ідентифікація резервів зниження витрат діяльності

За допомогою XYZ аналізу можна виявити тенденції зміни кредитних відносин господарюючого суб'єкта з окремими контрагентами. Результатом цього аналізу є розподіл кредиторів за трьома групами, в основі якого лежить значення коефіцієнта варіації[3]: а) група Х – контрагенти, непогашення кредиторської заборгованості якої не перевищує 15 днів, б) група Y – контрагенти, непогашення кредиторської заборгованості якої перевищує 15 днів але не більше 30 днів; в) група Z - контрагенти, непогашення кредиторської заборгованості якої перевищує 30 днів

** Список кредиторів у ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» невідомий, тому проаналізуємо кредиторську заборгованість на умовних позначеннях: Кредитор 1, Кредитор 2, тощо.

Аналогічно як і в аналізі дебіторської заборгованості за допомогою АВС-аналізу, на першому етапі XYZ-аналізу кредиторської заборгованості встановлено період непогашення зобов'язання перед окремими кредиторами (табл.3.16).

Таблиця 3.16

Поділ кредиторів за групами в залежності від терміну заборгованості (метод XYZ) - Етап 1 (власні розрахунки за фактичними даними ПрАТ «Вінницький ОЖК» на 31.12.2019 р. і змодельованим розподілом терміну погашення за окремим кредитором) [Власна розробка]

Найменування кредитора	Сума кредиторської заборгованості (грн).	Термін погашення заборгованості (в днях)
1	2	3
Кредитор 1**	8 813,66	3
Кредитор 2**	101,48	10
Кредитор 3**	129,17	13
Кредитор 4**	561,38	58
Кредитор 5**	6 680,42	1
Кредитор 6**	6 624,30	20
Кредитор 7**	864,25	22
Кредитор 8**	6 012,80	25
Кредитор 9**	1 448,60	27
Кредитор 10**	1 786,18	2
Кредитор 11**	1 061,52	18
Кредитор 12**	378,42	28
Кредитор 13**	12 862,51	36
Кредитор 14**	1 116,41	43
Кредитор 15**	11 508,90	23
Всього	59 950,00	X

Другий етап XYZ-аналіз. Цей етап являє собою поділ кредиторів на певні групи (табл. 24): група Х (мінімальний термін непогашення зобов'язання 0-15 днів), група Y (середній термін непогашення зобов'язання 16-30 днів), група Z (максимальний термін непогашення зобов'язання перевищує 30 днів) (табл. 3.17).

Таблиця 3.17

Поділ кредиторів за групами залежно від терміну заборгованості (метод XYZ) - Етап 2 (власні розрахунки за фактичними даними ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат», на 31.12.2019 р. і змодельованим розподілом терміну погашення за окремим кредитором)
[Власна розробка]

Найменування кредитора	Сума кредиторської заборгованості (грн).	Термін погашення заборгованості (в днях)	Розподіл за групами
1	2	3	4
Кредитор 5**	6 680,42	1	Група Х (мінімальний термін 0-15 днів)
Кредитор 10**	1 786,18	2	
Кредитор 1**	8 813,66	3	
Кредитор 2**	101,48	10	
Кредитор 3**	129,17	13	
Кредитор 11**	1 061,52	18	Група Y (середній термін 16-30 днів)
Кредитор 6**	6 624,30	20	
Кредитор 7**	864,25	22	
Кредитор 15**	11 508,90	23	
Кредитор 8**	6 012,80	25	
Кредитор 9**	1 448,60	27	
Кредитор 12**	378,42	28	
Кредитор 13**	12 862,51	36	Група Z (максимальний термін більше 30 днів)
Кредитор 14**	1 116,41	43	
Кредитор 4**	561,38	58	
Всього	59 950,00	X	

За результатами XYZ-аналізу кредиторської заборгованості (табл. 3.17) можна стверджувати, що саме група Х – це кредитори ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат», що мають найменший термін погашення боргу, а саме: Кредитор 5**, Кредитор 10**, Кредитор 1** і Кредитор 2**. У групу Y входить найбільша кількість контрагентів – 7 кредиторів, період оплати такої заборгованості в них знаходиться в межах від 18 до 28 днів. У групу Z – входить 3 кредитори, термін оплати якої не менше 30 днів (від 36 до 58 днів).

Поєднавши результати ABC і XYZ [7] аналізу, отримаємо матрицю розмірністю 3x3, по вертикалі якої вказуються групи А, В, С, а по горизонталі – групи Х, Y, Z, що відображена на рис.3.23.

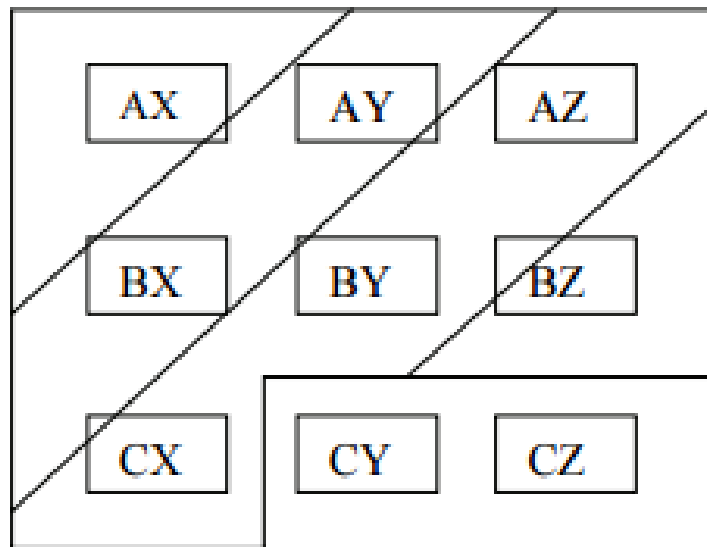


Рисунок 3.23 – Розподіл дебіторів господарюючого суб'єкта за групами, сформованим на підставі результатів ABC і XYZ аналізу

Характеристика кожної групи дебіторів та кредиторів яка виникла в результаті аналізу наведена в таблиці 3.18.

Таблиця 3.18

Характеристика груп дебіторів сформованих за результатами ABC та XYZ аналізу

Назва групи	Характеристика групи
1	2
AX	Висока частка боргових зобов'язань контрагента в структурі дебіторської заборгованості господарюючого суб'єкта, високий ступінь стабільності кредитних відносин боржника з підприємством – кредитором
AY	Висока частка боргових зобов'язань контрагента в структурі дебіторської заборгованості господарюючого суб'єкта, середня ступінь стабільності кредитних відносин боржника з підприємством – кредитором
AZ	Висока частка боргових зобов'язань контрагента в структурі дебіторської заборгованості господарюючого суб'єкта, низька ступінь стабільності кредитних відносин боржника з підприємством – кредитором
BX	Середня частка боргових зобов'язань контрагента в структурі дебіторської заборгованості господарюючого суб'єкта, високий ступінь стабільності кредитних відносин боржника з підприємством – кредитором

1	2
BY	Середня частка боргових зобов'язань контрагента в структурі дебіторської заборгованості господарюючого суб'єкта, середня ступінь стабільності кредитних відносин боржника з підприємством – кредитором
BZ	Середня частка боргових зобов'язань контрагента в структурі дебіторської заборгованості господарюючого суб'єкта, низька ступінь стабільності кредитних відносин боржника з підприємством – кредитором
CX	Низька частка боргових зобов'язань контрагента в структурі дебіторської заборгованості господарюючого суб'єкта, високий ступінь стабільності кредитних відносин боржника з підприємством – кредитором
CY	Низька частка боргових зобов'язань контрагента в структурі дебіторської заборгованості господарюючого суб'єкта, середня ступінь стабільності кредитних відносин боржника з підприємством – кредитором
CZ	Низька частка боргових зобов'язань контрагента в структурі дебіторської заборгованості господарюючого суб'єкта, низька ступінь стабільності кредитних відносин боржника з підприємством – кредитором

Охарактеризувавши групи дебіторів, можна зробити висновок, що найбільше значення для раціонального господарюючого суб'єкта мають такі групи: AX, AY, AZ, BX, BY і CX (заштрихована область на рисунку 3.3. При цьому в кожній з них знаходяться контрагенти з різним рівнем надійності. Враховуючи зазначені обставини, доцільно сформулювати наступні портфелі якості дебіторської заборгованості:

1. «Портфель хорошої якості» – в цей портфель включається термінова заборгованість контрагентів, що відносяться до однієї з шести груп (AX, AY, AZ, BX, BY або CX) з присвоєним рейтингом кредитоспроможності не нижче третього рівня;

2. «Портфель середньої якості» – в цей портфель включається термінова заборгованість контрагентів, що відносяться до однієї з шести груп (AX, AY, AZ, BX, BY або CX) з присвоєним рейтингом кредитоспроможності з четвертого по восьмий рівень;

3. «Портфель сумнівної якості» – в цей портфель включається прострочена заборгованість контрагентів, що відносяться до однієї з шести груп (AX, AY, AZ, BX, BY або CX);

4. «Портфель іншої термінової заборгованості» – в цей портфель включається термінова заборгованість контрагентів, що відносяться до однієї з трьох груп (BZ, CY або CZ) з присвоєним рейтингом кредитоспроможності не нижче восьмого рівня;

5. «Портфель іншої простроченої заборгованості» – в цей портфель включається прострочена заборгованість контрагентів, що відносяться до однієї з трьох груп (BZ, CY або CZ).

Очевидно, що у двох з п'яти портфелів («Портфель сумнівної якості » і «Портфель іншої простроченої заборгованості») реалізувався кредитний ризик. У цьому випадку господарюючому суб'єкту доцільно застосовувати стратегію стягнення. У трьох портфелях,

що залишилися («Портфель хорошої якості», «Портфель середньої якості» і «Портфель іншої термінової заборгованості») кредитний ризик ще не реалізувався. Отже, для кожного з цих портфелів господарюючий суб'єкт використовує запропоновані стратегії управління ризиком (стратегію збереження ризику, стратегію зниження ризику і стратегію передачі ризику). необхідно відзначити, що залежно від сформованих обставин і поставлених завдань управління для одного і того ж портфеля може бути реалізовано декілька стратегій.

Приклад даної реалізації представлено на рис. 3.24.



Рис.3.24. Здійснення стратегій управління кредитним ризиком залежно від типу портфеля якості дебіторської заборгованості

Отже, заключним етапом управління ризиками виникнення дебіторської заборгованості є контроль і оцінка отриманих результатів. Слід зазначити, що контрольні процедури у сфері управління ризиками – частина підсистеми внутрішнього контролю. У свою чергу, результати управління ризиками оцінюються на підставі показників, що є частиною підсистеми стимулювання. Таким чином, запропонована схема управління ризиками з використанням ABC та XYZ аналізу, пов'язаними з виникненням і динамікою дебіторської заборгованості, дозволить господарюючому суб'єкту знизити ймовірність реалізації ризиків, в першу чергу, кредитного ризику, тим самим мінімізувати витрати, що виникають у разі стягнення простроченої дебіторської заборгованості, і уникнути упущеної вигоди, викликані утворенням безнадійної дебіторської заборгованості.

Отже, застосовуючи якісний метод ABC та XYZ-аналізу, проведено групування послуг та товарів, за якими виникає дебіторська заборгованість ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» відповідно до основних клієнтів. Представлено матрицю об'єднаних результатів ABC- та XYZ-аналізу, де узагальнено результати об'єднань критеріїв.

3.4. Удосконалення контрольних процедур в ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» і застосування управлінських інформаційних систем аудиту розрахункових операцій

Одна з найпоширеніших інформаційно-експертних систем серед українських аудиторських фірм є програма «Турбо Аудит». Її суть полягає у формуванні рекомендацій аудиторській групі (що повинен виконувати фахівець). Пакет прикладних програм включає всі процедури, які необхідні для проведення аудиту починаючи із запиту документів, які

запрошуються у клієнта, реєстрів бухгалтерського обліку до завершальних документів - складання висновку. Орієнтована програма «Турбо Аудит» на максимальне полегшення праці аудиторів. Вона допомагає аудитору дотримуватися методології проведення аудиту (правил та стандартів аудиторської діяльності).

Програма «Турбо Аудит» орієнтовно поділяє всі процедури на 4 основних етапи:

1 етап – підготовчий. Аудитор попередньо аналізує чи зможе провести аудит, узгоджує умови проведення аудиту з клієнтом, узгоджує попередні деталі перевірки та умови її проведення, укладання договору.

2 етап – планування аудиту. На цьому етапі здійснюються процедури, метою яких є оцінка рівня розуміння особливостей діяльності клієнта, визначення певних тенденцій, попередній аналіз статей фінансової звітності, складання плану та робочої програми аудиту.

3 етап – збір аудиторських доказів. Цей етап представляє собою визначення рівня ризику та суттєвості які необхідні при виборі документів та суми відхилень знайденими аудитором.

4 етап – заключний. На даному етапі формуються результати аудиторської перевірки. Формування аудиторського звіту та аудиторського висновку.

Основними завданнями які здійснюються на підготовчому етапі є дослідження сфери діяльності підприємства-клієнта (ПрАТ «Вінницького ОЖК») та узгодження вимог і строків проведення аудиторської перевірки та визначення можливості проведення аудиту з погляду професійної компетентності та незалежності аудитора, реальності завдань, обсягів і строків перевірки.

Прийняття пропозиції від клієнта стосовно проведення аудиту здійснюється на основі листа-згоди. В ІС «Турбо Аудит» формується лист- згода здійснюється за допомогою «Листа-зобов'язання на проведення аудиту».

Після отримання листа-пропозиції від підприємства на проведення перевірки, аудитор здійснює попередній збір та аналіз інформації про підприємство-клієнта (ПрАТ «Вінницького ОЖК»). До такої інформації слід віднести: організаційна структура, вид діяльності, рік початку функціонування, пов'язані сторони, інформацію знайдену у засобах масової інформації. Сайтами, які можуть слугувати інформаційним джерелом для детального аналізу підприємства є: юконтрол[50], опендатабот[67], вкурсі про [68], Smida [69], i.factor [70], stockworld [71], Clarity Project[72].

У системі «Турбо Аудит» відображення основних видів робіт на підготовчого етапу здійснюється із застосуванням наступних документів:

- анкети;
- протоколу зустрічі;
- листа-зобов'язання;
- листа-замовлення (Додаток М);
- листа-згоди (Додаток Н);
- договору на проведення аудиту (Додаток Л);
- додатку до договору(за необхідності).

Перед прийманням в роботу нового клієнта або клієнта, який проходив аудит у попередньому році, потрібно заповнити анкети незалежності

Для підтвердження залишків та оборотів на рахунках аудиторська фірма може направляти до контрагентів клієнта листи-запити на підтвердження. В «Турбо Аудит» цей пункт також передбачений.

Збір інформації на підготовчому етапі здійснюється на основі опитувальників (письмових, усних), які є базою для подальшого аудиту, зокрема визначення аудиторського ризику та визначення слабких та сильних сегментів обліку та контролю підприємства

Відповідь аудиторської компанії на прийняття в роботу клієнта який звернувся із проханням провести аудит надсилається шляхом листа-згоди

В програмі «Турбо Аудит» створення листа-згоди здійснюється на підставі «Листа-зобов'язання на проведення аудиту».

Перед укладанням договору на надання послуг аудиту проводиться попередня зустріч між замовником та виконавцем. Результати цієї зустрічі описуються у спеціальному документі «Протокол зустрічі».

У разі узгодження умов на зустрічі складається договір про надання аудиторських послуг.

У разі якщо клієнт бажає отримати додаткові послуги до аудиту або змінити терміни отримання аудиторського звіту може формуватися додатковий документ - «Додаток до договору».

Після укладання угоди на проведення аудиту розпочинається безпосередньо етап перевірки. На етапі планування одними із найважливіших процедур являється розрахунок аудиторського ризику, на основі ризику визначається рівень суттєвості та складається план і програма аудиту.

Під час планування в програмному забезпеченні «Турбо Аудит» необхідно сформулювати інформаційну базу, заповнивши фактичні дані фінансової звітності клієнта за звітний період.

В «Турбо Аудит» аудиторський ризик визначається на основі трифакторної мультиплікативної моделі:

$$ПАР = ВР * РК * РН,$$

де ПАР – припустимий аудиторський ризик;

ВР – властивий ризик;

РК – ризик контролю;

РН – ризик не виявлення помилок.

В програмі «Турбо Аудит» властивий ризик оцінюється на основі бланку «Оцінка невід'ємного ризику», який являє собою перелік питань, на які необхідно дати відповіді балами від 0 до 10 шляхом оцінки ступеня ризикованості кожного фактору. У відповідній колонці ставиться один бал, що відповідає якісній оцінці ризику за шкалою: низький, середній або високий.

Проставлені бали сумуються та діляться на кількість запитань. Середнє значення і є показником рівня властивого ризику підприємства[73].

Для оцінки ризику контролю в ІС «Турбо Аудит» використовується бланк-тест «Ризик системи ВК та БО». Він являє собою перелік питань і можливих відповідей, які обирає аудитор. Кожній відповіді системою присвоєно відповідний бал (табл.3.19)

Таблиця 3.19

Тест внутрішнього контролю розрахункових операцій ПрАТ «Вінницький ОЖК» (сформовано самостійно)

№ п/п	Зміст	Варіанти відповіді		Оцінка (від 0 до 10)
		Так	Ні	
1	2	3	4	5
1	Рівень компетентності персоналу (освіта, досвід, сертифікати)	+		8
2	Документально сформовані за підписані відповідними особами права та обов'язки персоналу	+		8
3	Наявність посадових інструкцій які розділяють та регламентують обов'язки та права кожного працівника	+		8
4	Дотримання необхідних процедур, які необхідні для здійснення господарських операцій	+		8
5	Якість контролю за документацією підприємства	+		8
6	Наявність створеного та затвердженого графіку документообороту		-	0
7	Своєчасність введення операцій в програмне забезпечення та складання первинних документів	+		10
8	Відповідність нормам якості складання договорів контрагентами на купівлю-продаж активів	+		8
9	Рівень внутрішнього контролю на підприємстві в цілому	+		9
	Разом	X	X	66

За результатами тестування встановлено вище середнього рівня якості системи внутрішнього контролю ПрАТ «Вінницький ОЖК» - 7 балів ($66/9 = 7,33$). Під час здійснення оцінки контролю піднімаються питання стосовно правильності застосування відповідних рахунків бухгалтерського обліку, які призначених для обліку розрахункових операцій, правильне і вчасне відображення в облікових регістрах операцій, рівень досвіду та кваліфікації бухгалтерії.

Ризик контролю невиявлення помилок в програмі «Турбо Аудит» виконується аналогічно попереднім розрахункам. за допомогою бланку-тесту «Оцінка ризику невиявлення помилок та перекручень бухгалтерської звітності».

В результаті оцінки ризиків: властивого ризику, ризику контролю та ризику невиявлення помилок в програмі ІС «Турбо Аудит» виконується розрахунок загального аудиторського ризику.

В результаті отримання результатів аудиторського ризику, який є прийнятним для аудиторської групи, партнер з аудиту разом із головним аудитором визначають чи є необхідність вносити зміни до плану, програми тощо.

Аудиторський ризик невід’ємно пов’язаний із суттєвістю. За для визначення рівня суттєвості в ІС «Турбо Аудит» створено документ «Визначення загального рівня суттєвості»[73].

Відповідно до даних фінансової звітності (дані балансу на 31.12.2019 року та дані звіту про фінансові результати за 2019 рік) та специфіки діяльності підприємства розрахунок рівня суттєвості відбувся за допомогою наступних показників: виручка, сума балансу та сума загальних витрат. Враховуючи те, що підприємство збиткове, показник чистого збитку не є доречним показником.

Враховуючи специфіку діяльності підприємства та фінансові показники прийнято рішення що показник який найбільш точно розкриває діяльність підприємства та є основою для розрахунку суттєвості: Виручка.

Тому планова суттєвість ПрАТ «Вінницького ОЖК» на 31.12.2019 р. розрахована на основі показника.

- 0,25 % від виручки основного виду діяльності (код рядка ф.з.2000);

Відповідно до даних фінансової звітності за 2019 рік плановий рівень суттєвості рівний: $((0,25\% * 1\,762\,329) = 4\,406 \text{ тис. грн.})$

Також, для аудиторських процедур визначають робочий рівень суттєвості. У разі знаходження викривлень сума яких перевищує робочий рівень суттєвості, у аудиторському звіті пишеться модифікація фінансової звітності.

На робочий рівень суттєвості впливає ризик. Якщо рівень ризику визначений як низький рівень - суттєвості залишається незмінним від планового. Якщо середній - 80% від суми планового рівня суттєвості. У разі високого рівня ризику робочий рівень суттєвості визначається як 60% від суми планового рівня суттєвості.

У ПрАТ «Вінницького ОЖК» рівень суттєвості, який попередньо розрахований (Дод. 12), визначений як середній.

Отже, робочий рівень суттєвості підприємства становить:

$$4\,406 \text{ тис. грн} * 80\% = 3\,525 \text{ тис. грн.}$$

Тривіальна помилка = $5\% * \text{плановий рівень суттєвості} = 4\,406 * 5\% = 220 \text{ тис. грн.}$

Для детального розподілення часу для виконання кожної із процедур необхідно виділити завдання аудиту та детальний об’єкт для тестування у ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату».

В результаті аналізу бізнес процесів які характерні для підприємства, оцінки ризику та визначення рівня суттєвості аудитор складає стратегію тестів контролю та формує план і програму аудиту. Допоміжними документами слугують бланки «Загальний план аудиту», «Загальна програма аудиту». Наступним етапом який слідує після цього – безпосереднє проведення аудиту.

Основними суттєвими статтями для аудиту ПрАТ «Вінницького ОЖК» визначено розрахунки з постачальниками та покупцями, які займають близько 90% всіх розрахункових операцій. Також статтями які потребують уваги являються розрахунки з бюджетом, розрахунки з оплати праці.

На основі визначених суттєвих статей складається програма аудиту. Вона включає в себе завдання, які необхідно виконати аудитору, процедури (тестування підприємства в цілому або окремих ділянок) з метою отримання достатніх і прийнятних доказів. Аудитор при аудиті кожного проекту може коригувати кількість процедур, доповнювати та уточнювати.

Програмою аудиту вважають— документ, який має список завдань характерний для тестування окремого замовлення аудиторських послуг у певній послідовності їх виконання для отримання аудиторських доказів у відповідності до мети перевірки. Орієнтован програма аудиту розрахункових операцій представлена в табл. 3.20.

Таблиця 3.20

Детальна програма аудиту ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»

№	Перелік аудиторських процедур	Виконавець	Термін виконання
1	2	3	4
1	Аналіз діяльності ПрАТ «Вінницького олійножирового комбінату»	Погреда І.І.	02.03.2020
2	Здійснити аналіз чесності ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»	Погреда І.І.	02.03.2020
3	Здійснити аналіз незалежності аудиторської фірми до ПрАТ «Вінницький ОЖК»	Погреда І.І.	02.03.2020
4	Признаення аудиторської групи для аудиту ПрАТ «Вінницький ОЖК»	Погреда І.І.	02.03.2020
5	Підтвердження незалежності члена аудиторської групи по відношенню до ПрАТ «Вінницького ОЖК» з	Погреда І.І.	02.03.2020
7	Попередній розрахунок суттєвості ПрАТ «Вінницького ОЖК»	Погреда І.І.	02.03.2020
8	Здійснення тестування внутрішнього контролю щодо розрахункових операцій на підприємстві	Погреда І.І.	03.03.2020
9	Проведення аналізу ризиків шахрайства ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»	Погреда І.І.	03.03.2020
10	Проведення аналізу облікової політики ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»	Погреда І.І.	03.03.2020
11	Проведення оцінки аудиторського ризику у ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»	Погреда І.І.	03.03.2020
12	Аналітичний та синтетичний контроль за правильністю та повнотою відображення операцій з постачальниками та підрядниками. . Тестування підтверджуючих документів	Погреда І.І.	04.03.2020
13	Аналітичний та синтетичний контроль за правильністю та повнотою відображення операцій з оплати праці та соціального страхування, оформлення та наявності підтверджуючих документів	Погреда І.І.	04.03.2020

1	2	3	4
14	Аналітичний та синтетичний контроль за правильністю та повнотою відображення операцій з нарахування та сплати податків. Тестування підтверджуючих документів	Погреда І.І.	04.03.2020
15	Аналітичний та синтетичний контроль за правильністю та повнотою відображення операцій з покупцями та замовниками. Тестування первинних документів та інших підтверджуючих документів.	Погреда І.І.	05.03.2020
16	Аналітичний та синтетичний контроль за правильністю та повнотою відображення операцій з дебіторами. Тестування первинних документів та інших підтверджуючих документів.	Погреда І.І.	05.03.2020
17	Контроль за правильністю відображення операцій з іншими поточними зобов'язаннями, оформлення та наявність підтверджуючих документів	Погреда І.І.	06.03.2020
18	Зіставлення даних загальної ОСВ за період (2019 рік) та детальних регістрів бухгалтерського обліку (картка/ ОСВ в розрізі детальної аналітики 36,37,38,63,64,66 рахунків)	Погреда І.І.	06.03.2020
19	Порівняння сум, які відображені у фінансовій звітності наданої клієнтом та регістрами бухгалтерського обліку з програмного забезпечення аудированої компанії	Погреда І.І.	06.03.2020
20	Завершення формування робочих документів, складання аудиторського звіту та висновку	Погреда І.І.	09.03.2020

В результаті процедури аналізу облікової політики ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» аудиторська група отримує інформацію про принципи обліку розрахункових операцій.

Відповідно до Міжнародних Стандартів Аудиту аудитор повинен одержати достатні аудиторські докази, щоб зробити обґрунтовані висновки та на їх основі сформулювати думку про повноту і достовірність фінансової звітності. На етапі збору аудиторських доказів програма «Турбо Аудит» пропонує процедури за розділами, які власне і становлять методику аудиту (табл.3.21).

Таблиця 3.21

Перелік контрольних процедур та методів контролю які здійснюються для аудиту розрахункових операцій

№	Перелік контрольних процедур	Метод контролю
1	2	3
1	Контроль дотримання строків та порядку проведення інвентаризації розрахунків з дебіторами	Документальна перевірка

1	2	3
2	Контроль результатів проведення інвентаризації дебіторської заборгованості	Зустрічна перевірка, аналітична перевірка
3	Контроль обґрунтованості списання дебіторської заборгованості	Вибірка, аналітична перевірка, економічна оцінка
4	Визначення дебіторів і складання їх переліку	Документальна перевірка
5	Контроль призначення найбільших сум платежів, проведених бюджетною установою	Документальна перевірка
6	Контроль наявності дебіторської заборгованості, за якими минув термін позовної давності та причини х виникнення	Аналітична перевірка, оцінка, розрахунок, документальна перевірка
7	Контроль достовірності дебіторської заборгованості за наявними на об'єкт контролю документами; результати зустрічних звірок з питань підтвердження заборгованості	Зіставлення, аналітична перевірка
8	Контроль за наявністю актів звірки та відповідність їх даним обліку.	Зіставлення, аналітична перевірка
9	Контроль відповідності сплаченої вартості товарів, робіт, послуг, умовам укладених договорів; відповідність кількості та асортименту отриманих товарів, робіт та послуг умовам договорів	Аналітична перевірка, оцінка, рахунок, розрахунок, документальна перевірка
10	Контроль повноти і своєчасності оплати рахунків на основі реєстрів обліку	Вибірка, аналітична перевірка, економічна оцінка
11	Контроль правильності визначення розміру дебіторської заборгованості, що повинна бути виплачена підприємству	Оцінка, порівняння, зустрічна перевірка, аналітична перевірка
12	Котроль дотримання законодавства при списанні з обліку сум заборгованостей	Документальна перевірка, оцінка
13	Контроль правильності відображення дебіторської заборгованості у Балансі	Зустрічна перевірка, аналітична перевірка
14	Перелік виявлених помилок і порушень при контролі дебіторської заборгованості	Аналітична перевірка, оцінка, документальна перевірка

В результаті проведення аудиторських процедур виявлено три викривлення:

- неправильне оформлення первинних документів: відсутність підписів та печаток на типових формах;
- в ході аудиту встановлено, що на балансі Компанії, на рахунку 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками», обліковується торговельна дебіторська заборгованість понад рік, за якою в управлінського персоналу є значні сумніви щодо її погашення. Станом на 31.12.2019 Компанія не створила резерв сумнівних боргів щодо такої дебіторської заборгованості на суму 7 250 тис. грн;
- невірне визначення податкового зобов'язання та податкового кредиту з ПДВ.

В результаті проведення аудиторських процедур складається список про достатність аудиторських доказів для підтвердження фінансової звітності підприємства у незалежному аудиторському звіті

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Думка із застереженням

Незалежною аудиторською фірмою Товариством з обмеженою відповідальністю ТОВ «Аудитор ++» проведено аудит фінансової звітності загального призначення ПрАТ Вінницького олійножирового комбінату (далі по тексту - Підприємство) станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився на вказану дату

На нашу думку, за винятком можливого впливу питань, описаних у розділі «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, фінансова звітність, що додається (у примітках), відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Компанії на 31 грудня 2019 р., та її фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку (далі - НП(С)БО) та вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 року № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, виданих Радою з Міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості (РМСАНВ), видання 2016-2017 років (надалі - МСА).

Наша відповідальність відповідно до цих стандартів додатково викладена в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту.

Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази в процесі аудиту є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої (аудиторської) думки.

Основа для думки

В ході аудиту встановлено, що на балансі Компанії, на рахунку 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками», обліковується торговельна дебіторська заборгованість понад рік, за якою в управлінського персоналу є значні сумніви щодо її погашення. Станом на 31.12.2019 Компанія не створила резерв сумнівних боргів щодо такої дебіторської заборгованості на суму 7 250 тис. грн., що є відхиленням від вимог п. П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість».

Зазначені викривлення є суттєвими, проте не всеохоплюючими для фінансової звітності.

ТОВ «Аудитор ++»

М. Київ, вул Антоновича 172

15.05.2020

Висновки за розділом 3

Отже, у даному розділі магістерського дослідження відповідно до поставлених завдань зазначено основні бухгалтерські проведення розрахункових операцій які здійснюються на ПрАТ «Вінницькому ОЖК» зокрема: розрахунки з постачальниками та покупцями; розрахунки з оплати праці, розрахунки з оплати праці.

Так як, основними розрахунковими операціями, які займають близько 90% від генеральної сукупності займають розрахунки з постачальниками та покупцями, практичне застосування інформаційних систем і технологій (ІС) з обліку розрахункових операцій акцентовано саме на цих операціях.

Розкрито джерела аудиторських доказів, визначено схему послідовності перевірки розрахункових операцій, зокрема дебіторської та кредиторської заборгованості, адже ці операції є найбільш поширеними у діяльності кожного підприємства, що можна простежити і за даними ПрАТ «Вінницького ОЖК».

В результаті опрацювання практичного аудиту розрахункових операцій, а саме застосування прикладної програми інформаційної системи «Турбо Аудит», за даними підприємства ПрАТ «Вінницького ОЖК» за 2019 р. здійснено комплекс процедур з підготовки до перевірки (сформовано анкети, листи згоди, договори в яких зазначені умови та терміни надання послуг. Також, у даному розділі складався плану аудиту відповідно до визначеної теми, оцінено рівень аудиторського ризику в результаті аналізу інформації про рівні контролю та на основі нього розраховано рівень суттєвості (плановий, робочий та тривіальну помилку), сформовано перелік контрольних процедур, які необхідні для проведення аудиту розрахункових операцій, оформлено результати перевірки (визначено виявлених розбіжностей, сформовано незалежну аудиторську думку та написано звіт про аудит розрахункових операцій. Програма «Турбо Аудит» як у магістерській роботі так і в кваліфікованим аудиторам допомагає вирішити проблему організації методології: перелік всіх необхідних процедур для аудиту підприємства в цілому або ж окремих ділянок.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Відповідно до вибраної теми (аналіз і аудит розрахункових операцій) та завдань, які розглядалися у магістерській роботі, на основі даних ПрАТ «Вінницький ОЖК» можна зробити ряд висновків.

ПрАТ «Вінницький ОЖК» - виробниче підприємство. У 2019 році воно займає одну з лідируючих позицій. ПрАТ «Вінницький ОЖК» - одне з найбільших підприємств міста Вінниця. Середньорічна чисельність працюючих становить 845 людини. Впродовж останніх років діяльності підприємство постійно удосконалює свої технології, проводить реконструкцію та технічну модернізацію обладнання комбінату з поступовим збільшенням потужності.

Діяльність ПрАТ «Вінницького ОЖК» пов'язана з активним громадським життям Вінниччини та України в цілому. Підприємство здійснює багаточисленні благодійні акції.

Вінницький олійножировий комбінат постійно утверджується на щорічних конкурсах, де займає призові місця. Дана діяльність допомагає підприємству підтверджувати високу якість продукції на незалежному оцінюванні. Крім призових місць, підприємство неодноразово ставало переможцем конкурсу «Краща торгова марка Поділля» суддями якого є все населення Вінниччини. Даний факт свідчить що продукція користується попитом та носить високу репутацію серед споживачів. Але не зважаючи на те що підприємство постійно покращує свою якість та репутацію, збільшує кількість висококваліфікованих професіоналів підприємство з року в рік отримує від'ємний фінансовий результат: збиток. Це пов'язано з багатьма факторами: як зовнішніми так і внутрішніми. Висока конкурентність на ринку, спадання попиту на продукцію в результаті зuboжіння населення, виплата раніше отриманих кредитів.

Цехи працюють у три зміни, забезпечуючи безперервне виробництво усіх видів продукції, основою сировиною є соняшник, ріпак.

ПрАТ «Вінницький ОЖК» здійснює облік діяльності, складає фінансову та податкову звітність яка відповідає державному законодавству України.

Підприємство веде свою бухгалтерію у відповідності до облікової політики. Облікова політика відповідає нормативним актам та законодавству України.

ПрАТ «Вінницький ОЖК» правильно відображає активи, зобов'язання та капіталу, нарахування і відповідність доходів та витрат підприємства.

Обліково-аналітичне та контрольне забезпечення розрахункових операцій

Посада	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата	ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	Номер сторінки
Здобувач	Погреда І. І.		25.01.21		
Науковий керівник	Колос І. В.		26.01.21		
Завідувач кафедри	Чернелевський Л.М.		04.02.21		132

Щороку на підприємстві проводиться планова інвентаризація щоб забезпечити ефективне використання активів підприємства і унеможливити їх нецільове використання. Проводить її комісія відповідно до облікової політики підприємства.

Всі дії та рішення бухгалтерії ґрунтовані на обліковій політиці підприємства.

Робочий план рахунків ПрАТ «Вінницького ОЖК» відповідає Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку. За допомогою нього облік наявності та руху дебіторської і кредиторської заборгованостей відбувається чітко.

Представлено визначення різних науковців «дебіторської заборгованості» і «кредиторської заборгованості».

Здійснено АВС-аналіз, XYZ-аналіз та їх інтегроване використання в управлінні дебіторською і кредиторською заборгованістю за для покращення результатів діяльності підприємства.

У фінансовій звітності дебіторська та кредиторська заборгованості знаходять своє відображення у: «Балансі (Звіт про фінансовий стан)», «Звіту про рух грошових коштів» (за прямим методом), «Примітках до річної фінансової звітності».

Проведено аналіз основних техніко-економічних показників підприємства та визначено: більшість всіх показників впродовж 2019 року зазнало негативних змін.

Розглянуто аналіз розрахункових операцій за фактичними даними 2017-2019 років ПрАТ «Вінницького ОЖК». Проаналізовано зміни показників впродовж 3 періодів.

Проведено аудиторську перевірку розрахункових операцій ПрАТ «Вінницького ОЖК», зокрема розрахунків з постачальниками та підрядниками, що є важливим елементом у системі господарського контролю. Адже своєчасний аудит забезпечує формування повної та достовірної інформації про стан розрахунків з постачальниками та підрядникам і за одержані матеріальні цінності, виконані роботи та надані послуги, необхідної внутрішнім та зовнішнім користувачам фінансової звітності для управління та розвитку підприємства. Ефективна модель аудиту, яка запропонована у магістерській роботі умовно розділяється на 4 основних етапи. Першим етапом являється прийняття клієнта. На цьому етапі здійснюється аналіз діяльності клієнта, його репутація на зовнішньому ринку. Другим етапом попередні аналітичні процедури фінансової звітності, визначення рівня ризику та суттєвості відповідно до фактичних даних підприємства. Також на цьому етапі складається план детальної перевірки та підтвердження аудиторської групи про їх незалежність до клієнта. Третій етап – збір аудиторських доказів. Здійснюється аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості ПрАТ «Вінницького ОЖК»: перевіряються правильність відображення сум, періоду в якому відбувалася операція, аналітичні процедури (визначення резерву сумнівних боргів). Четвертим етапом являється аналіз збору аудиторських доказів.

В підсумку можна зауважити, розрахункові операції – найпоширеніші операції на всіх підприємствах, зокрема і на ПрАТ «Вінницькому ОЖК». Тому правильність відображення цих операцій, високий рівень контролю критично важливий для унеможливлення виникнення помилок в майбутньому.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Розрахункові операції підприємств.- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://pidru4niki.com/84809/finansi/rozrahunkovi_operatsiyi_pidpriyemstv
2. Облік і фінанси АПК: бухгалтерський портал.- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://magazine.faaaf.org.ua/rozrahunki-silskogospodarskih-pidpriemstv-z-pokupcyami-i-naselennyam-optimalni-formi-oblikovi-aspekti.html>
3. Пасенко Н.С. Форми безготівкових розрахунків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.vobu.com.ua/ukr/crib_categories/question/55
4. Банківські операції: підручник / [А.М. Мороз, М.І. Савлук, М.Ф. Пуховкіна та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Мороза – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: КНЕУ, 2002. – 476 с.
5. Супрун В. Розрахунки готівкою / В. Супрун // Дебет – Кредит: Школа бухгалтера. – 2006. – № 1. - С. 10.
6. Кокиза Г.Ю. Деякі аспекти обліку та внутрішнього контролю розрахунків з постачальниками [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.vtei.com.ua/doc/22.pdf>
7. Сопко В. В. Бухгалтерський облік: Навч. посібник / Київський національний економічний ун-т.— К.: КНЕУ, 2015. — 578с
8. Шляхи вдосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками / Я. М. Демченко, В. М. Прохорова // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. - 2014. - Вип. 1. - С. 96-108. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2014_1_11
9. Переведення боргу як спосіб погасити кредиторську заборгованість.- [Електронний ресурс].-Режим доступу: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-nalogi-i-otchetnost-10-perevod-dolga-kak-sposob-pogasit-kreditorskuyu-zadolzhennost>
10. Теоретичні та практичні аспекти обліку і аналізу дебіторської заборгованості у сфері інформації та телекомунікацій / О. П. Колісник, І. О. Замота // Modern economics. - 2019. - № 15. - С. 108-113. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/modecon_2019_15_17
11. Аспекти теорії та методології обліку Дебіторської заборгованості .-Збірник наукових праць.-Науковий журнал.-№15.-2019 [Електронний доступ].-Режим доступу: http://www.xktei.km.ua/files/Zbirnuk_XKTEI_15.pdf
12. Організаційно-методичні проблеми обліку дебіторської заборгованості в системі управління підприємством.-Ефективна Економіка.- [Електронний доступ].-Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3453>
13. Особливості управління кредиторською заборгованістю на підприємствах.- [Електронний доступ].-Режим доступу: <https://cdn.hneu.edu.ua/rozvitok19/thesis03-20.html>
14. Аналітичне забезпечення заборгованості підприємства в умовах антикризового управління.- УФМ.- [Електронний доступ]: <http://repository.vsau.org/getfile.php/22187.pdf>

15. Сопко В., Завгородній В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: Підручник. — К.: КНЕУ, 2000. — 260 с.
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» [Електронний ресурс]: затверджений наказом Міністерства фінансів України №237 від 08.10.1999 (із змінами та доповненнями). - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [Електронний ресурс]: затверджений наказом Міністерства фінансів України від №290 29.11.1999 (із змінами та доповненнями). - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.
18. Значення дебіторської та кредиторської заборгованостей в умовах ринкових відносин.- Серія Економіка. Випуск 2 (43) .-[Електронний ресурс].-Режим доступу:http://www.visnyk-ekon-old.uzhnu.edu.ua/images/pubs/43/43_42.pdf
19. Томчук О.Ф. Аналітичне забезпечення управління кредиторською заборгованістю підприємства // Науковий вісник ЛНУВМБТ ім. С.З. Гжицького. 2016. Т. 18, вип. 2. С. 160-164
20. Кредиторська заборгованість підприємства: оцінка та механізми управління.- Економіка харчової промисловості.- Том 10, Випуск 4/2018.- <http://oaji.net/articles/2019/3396-1555230539.pdf>
21. Організація і методика аудиту - Кулаковська Л. П. - Форми і системи заробітної плати Електронний ресурс.- Режим доступу: <https://ukrtextbook.com/organizaciya-i-metodika-audit-kulakovska-l-p/organizaciya-i-metodika-audit-kulakovska-l-p-formi-i-sistemi-zarobitno%D1%97-plati.html>
22. Ефективна модель аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками підприємства.- Економіка та держава № 12/2014.-С.92-95
23. Выявление и оценка рисков существенного искажения посредством изучения организации и ее окружения (МСА 315 (пересмотренный)) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.audit-it.ru/terms/audit/msa_315.html
24. Внутрішній контроль і аудит в управлінні.- [Електронний ресурс].-Режим доступу: http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/2142/1/ТЕКСТ-KONTROL-AUDIT-END_%281%29.pdf
25. Організація праці персоналу та її оплата.-Навчальні матеріали онлайн.-[Електронний ресурс].-Режим доступу: https://pidru4niki.com/12980108/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/organizatsiya_pratsi_personalu_oplata
26. Міжнародний стандарт аудиту 330 «Аудиторські процедури по оціненим ризикам» .-[Електронний ресурс].-Режим доступу: https://stud.com.ua/67132/audit_ta_buhoblik/mizhnarodniy_standart_auditu_auditorski_protseduri_otsinenim_rizikam
27. Вибіркова перевірка в аудиті.-[Електронний ресурс].-Режим доступу: <https://buklib.net/books/31480/>

28. Організація і методика аудиту для студентів заочної форми навчання напряму підготовки Електронний ресурс.- Режим доступу: <https://www.nmu.org.ua/upload/iblock/38b/38b95600d2a44fab71670a2402213cb7.Pdf>
29. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88 (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>
30. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
31. Навчальний посібник/ аудит: методика і організація / Харків ХНУМГ ім. О. М. Бекетова 2017 Електронний ресурс.- Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/141489401.pdf>
32. Утенкова К.О. Аудит: навч. посіб. / К.О. Утенкова. — К: Алерта, 2011. — 408 с.
33. Майданевич П. М. Аудит: навч. посіб. / П. М. Майданевич, О. І. Волошина. — Сімферополь: ПП «Підприємство Фенікс», 2008. — 700 с
34. Матвієнко Т.О. Програма аудиту зобов'язань за податками та зборами // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010 – №12 (115) – с.99 – 104.
35. Петрик Е. Аудит расчетов по оплате труда и другим выплатам работникам : требования к организации и методике / Е. Петрик // Бухгалтерский учет и аудит. — 2006. — № 12. — С. 47–54
36. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 року № 996-XIV.- Електронний ресурс.- Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
37. ЗАКОН УКРАЇНИ «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність».- Електронний ресурс.- Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
38. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг: Закон України від 06.07.1995 р. №265/95-вр, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/265/95-вр>. – Назва з титул. екрану.
39. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001р. №2346-14 (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2346-14> – Назва з титул. екрану.
40. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI : за станом на 10.09.2017 р. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. – Назва з титул. екрану.
41. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від

07.02.2013р. № 73 (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

42. Про затвердження Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №11 «Зобов'язання»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.01.2000р. №20 (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>

43. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»: Наказ Міністерства фінансів України від 10.11.2003р. № 85/4306 (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03>

44. Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Наказ Міністерства фінансів України від 29.03.2004р. № 377/8976 (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>

45. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88 (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>

46. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88 (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>

47. Міжнародні стандарти аудиту (МСА) від 29.12.2015 р. №320/1 (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.apu.com.ua/msa>

48. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879 (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>

49. Приватне акціонерне товариство «Вінницький олійножировий комбінат».- Офіційний сайт.-Електронний ресурс.-Режим доступу: <http://vmzhk.vioil.com/>

50. Вінницький олійножировий комбінат,-Офіційний сайт You control .- Електронний ресурс.- Режим доступу:https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/00373758/

51. Пояснювальна записка Управлінням рентабельністю підприємств харчової промисловості в умовах економічної кризи (на прикладі публічного акціонерного товариства «Вінницький олійножировий комбінат») ».- Електронний ресурс.-Режим доступу: <http://inmad.vntu.edu.ua/portal/static/9DAE74E1-BC44-4899-9552-5390E0E24205.pdf>

52. Положення про правління ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат».- Електронний ресурс.-Режим доступу: <http://vmzhk.vioil.com/static.vmzhk.vioil.com/pdf/pppr2012.pdf>

53. Звіт керівництва (звіт про управління).-SMIDA.- Електронний ресурс.-Режим доступу: https://smida.gov.ua/db/feed/showform/corp_upr/32528

54. Вінницький ОЖК. Звіти Річна інформація емітента цінних паперів за 2019 рік (Підписане) (Дата розміщення: 23 квітня 2020 року) [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://vmzhk.vioil.com/reports.html>
55. Деякі питання сутності та оцінки фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2018/64.pdf
56. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства.- Студопедія.- [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://studopedia.com.ua/1_5848_analiz-likvidnosti-ta-platospromozhnosti-pidpriemstva.html
57. Аналіз ліквідності балансу підприємства [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2018/35.pdf
58. Євлаш Т.О. Інформаційне забезпечення обліку операцій з дебіторської заборгованості та його удосконалення / Т.О. Євлаш // Вісник Запорізького національного університету. – №4(8). - 2010. – С. 161-171.
59. Примітки до річної фінансової звітності затвердженій наказом Міністерства фінансів України № 302 від 29.11.2000 (із змінами та доповненнями). - [Електронний ресурс].-Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0904-00>
60. Розрахунки з покупцями та замовниками.-I Factor.-[Електронний ресурс].-Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2014/august/issue-67/article-1344.html>
61. Рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками».-Облік експрес.-[Електронний ресурс].-Режим доступу: <https://oblik.press/rahunok-63-rozrahunki-z-postachalnikami-ta-pidriadnikami>
62. Кияшко О.М. Облік та аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємством : автореф. дис. канд. екон. наук : спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами діяльності)» / О.М. Кияшко. – К., 2011. – 23 с.
63. Пілецька С. Т. Оцінка фінансово-економічного стану підприємства в системі антикризового управління / С. Т. Пілецька // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2016. – Том 23. – № 2. – С. 139–145.
64. Паянок Т., Савченко А. Аналіз дебіторської заборгованості підприємства за допомогою економіко-математичних методів. Науковий вісник - 2017. - № 3. С. 27-32.
65. Методика проведення аналізу дебіторської заборгованості в системі управління підприємством.- Томчук Е. Ф., Сидоренко І. М..- Фінанси, облік, банки • № 1 (24).-2019.-[Електронний ресурс].-Режим доступу: <file:///C:/Users/%D0%9F%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B0/Downloads/7409-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-14879-1-10-20191112.pdf>

66. Колос І. Інтеграція методів стратегічного управлінського обліку виробничих запасів: науково-методичні і прикладні аспекти / І. Колос, О. Гудименко // Бухгалтерський облік і аудит. – № 3. – 2017. – С. 35-48.
67. ПрАТ «Вінницький ОЖК»-[Електронний ресурс].-Режим доступу: <https://opendatabot.ua/c/373758>
68. ПрАТ «Вінницький ОЖК»-[Електронний ресурс].-Режим доступу: <https://vkursi.pro/card/prat-vinnytskyi-ozhk-00373758>
69. ПрАТ «Вінницький ОЖК»-[Електронний ресурс].-Режим доступу: <https://smida.gov.ua/db/prof/00373758>
70. ПрАТ «Вінницький ОЖК»-[Електронний ресурс].-Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/contractor-search/public/00373758/>
71. ПрАТ «Вінницький ОЖК»-[Електронний ресурс].-Режим доступу: <https://www.stockworld.com.ua/ru/reports/irregularxml/174486/shownx>
72. ПрАТ «Вінницький ОЖК»-[Електронний ресурс].-Режим доступу: <https://www.stockworld.com.ua/ru/reports/irregularxml/174486/shownx>
73. Аудит. Практичний аудит. Метод. рекомендації до лабор. занять для студ. напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит» денної форми навчання / Уклад.: Н.І.Беренда, С.М.Ніколаєнко – К.: НУХТ, 2012. – 20 с.
74. Беренда Н.І., Ніколаєнко С. М. Методичні рекомендації до лабораторних занять для студентів напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит» денної форми навчання. – К.: НУХТ, 2012. – 20 с.
75. Колос І. Інтеграція методів стратегічного управлінського обліку виробничих запасів: науково-методичні і прикладні аспекти / І. Колос, О. Гудименко // Бухгалтерський облік і аудит. – № 3. – 2017. – С. 35-48.
76. Бухгалтерський облік у документах [Текст] : навч. посіб. / Л. М. Чернелевський ; М-во освіти і науки України ; під ред. Л. М. Чернелевського. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К. : Кондор, 2007. — 430 с.
77. Роль інформаційних систем і технологій при підготовці висококваліфікованих фахівців з обліку і аудиту [Текст] / Л. М. Чернелевський // Управління сучасним підприємством. — 2012. — С. 55-57.
78. Фінансово-господарська діяльність підприємств харчової промисловості в умовах глобальної інформатизації [Текст] : кол. моногр. / Л. М. Чернелевський, Ю. Л. Темчишина, Н. М. Ткаченко та ін. ; за ред. Л. М. Чернелевського ; Нац. ун-т харч. технол. — К. : НУХТ, 2015. — 215 с.
79. Колос І.В. Особливості облікової політики для сучасного підприємства / І.В. Колос // Бухгалтерський облік і аудит. – 2015. - № 2-3. – С. 41-52.
80. Побудова механізму залучення внутрішніх та зовнішніх інвестицій/Михайленко О.В., Погрета І.І., Ярошенко В.В. / Електронний ресурс.- Режим доступу: <http://www.market-infr.od.ua/uk/43-2020>

81. Проблеми тіньової економіки України Погреда І.І. / Електронний ресурс.
– Режим доступу:
http://eiu.nuft.edu.ua/assets/pdf/konferencii/Materiali_4_Konferentsiyi_24-25_11_2016.pdf
82. Економічний стан українських хлібопекарських підприємств, зокрема приватних /Погреда І.І. / Електронний ресурс. – Режим доступу:
<http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/28541/4/finance.pdf>

ДОДАТКИ

Додаток А

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Вінницький олійножировий комбінат"	за ЄДРПОУ	00373758
Територія	Вінницька область, Вінниця	за КОАТУУ	0510100000
Організаційно- правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво олії та тваринних жирів	за КВЕД	10.41

Середня кількість працівників: 845

Адреса, телефон: 21034 місто Вінниця, вулиця Немирівське шосе, будинок 26, 0432 27-46-26

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

☐

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2019 р. Форма №1

		Код за ДКУД	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	45	21
первісна вартість	1001	57	57
накопичена амортизація	1002	(12)	(36)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	22 824	12 605
Основні засоби	1010	3 661 044	3 556 943
первісна вартість	1011	4 043 893	4 099 385
знос	1012	(382 849)	(542 442)
Інвестиційна нерухомість	1015	52 035	52 104
первісна вартість	1016	52 035	52 104
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	8	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0

Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	3 735 956	3 621 673
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	159 290	198 350
Виробничі запаси	1101	123 675	114 460
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	25 945	81 660
Товари	1104	9 670	2 230
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	420	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	197 737	58 260
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	185 101	11 286
з бюджетом	1135	43 447	23 417
у тому числі з податку на прибуток	1136	1 511	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	511	109 152
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	50 105	43 393
Готівка	1166	15	16
Рахунки в банках	1167	50 090	43 377
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	557	125
Усього за розділом II	1195	637 169	443 983
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	4 373 125	4 065 656

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	78 099	78 099
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	2 730 629	2 730 292
Додатковий капітал	1410	1	1
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0

Резервний капітал	1415	432	432
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-178 588	-258 244
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	2 630 573	2 550 580
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	515 920	498 567
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	6 534	4 781
Інші довгострокові зобов'язання	1515	330 458	0
Довгострокові забезпечення	1520	8 916	15 338
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	8 916	15 338
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	861 828	518 686
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	103 862	130 507
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	102 537	59 950
розрахунками з бюджетом	1620	1 667	1 856
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	1 134
розрахунками зі страхування	1625	1 248	1 330
розрахунками з оплати праці	1630	5 234	5 496
одержаними авансами	1635	285 913	129 055
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	380 233	668 196
Усього за розділом III	1695	880 724	996 390
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	4 373 125	4 065 656

Керівник
Головний бухгалтер

Чаленко Дмитро Андрійович
Зоря Ірина Олександрівна

Додаток Б

Звіт про фінансові результати

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Вінницький олійножировий комбінат"	Дата	01.01.2020
		за ЄДРПОУ	00373758

(Звіт про сукупний дохід)
за 2019 рік
Форма №2
І. Фінансові результати

		Код за ДКУД	
		1801003	
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 762 329	2 541 681
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премій підписані, валова сума	2011	0	0
Премій, передані у перестрахування	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 690 515)	(2 436 258)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	71 814	105 423
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	50 429	60 572
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(45 107)	(37 274)
Витрати на збут	2150	(79 808)	(78 239)
Інші операційні витрати	2180	(116 938)	(128 549)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	0	0
збиток	2195	(119 610)	(78 067)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	119 914	72 926
Інші доходи	2240	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(89 738)	(106 394)

Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(0)	(0)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	0	0
збиток	2295	(89 434)	(11 535)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	10 781	14 451
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	0	0
збиток	2355	(78 653)	(97 084)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(67)	(1 721)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	67	1 721
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-78 586	-95 363

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	910 665	1 599 428
Витрати на оплату праці	2505	123 615	103 840
Відрахування на соціальні заходи	2510	26 725	22 446
Амортизація	2515	159 708	155 579
Інші операційні витрати	2520	176 425	174 775
Разом	2550	1 397 138	2 056 068

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	312 394 000	312 394 000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-0,251780	-0,310770
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,000000	0,000000
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник

Чаленко Дмитро Андрійович

Головний бухгалтер

Зоря Ірина Олександрівна

Додаток В
Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

Підприємство Приватне акціонерне товариство
"Вінницький олійножировий комбінат"
За 2019 рік
Форма №3

Дата
за ЄДРПОУ

КОДИ
01.01.2020
00373758

		Код за ДКУД 1801004	
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	1 849 409	2 445 993
Повернення податків і зборів	3005	176 082	265 757
у тому числі податку на додану вартість	3006	176 082	265 757
Цільового фінансування	3010	31	138
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	0	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	9 332	81 904
Надходження від повернення авансів	3020	61 947	5 764
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	147	255
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	0	598
Надходження від операційної оренди	3040	8 768	46 386
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	0	0
Надходження від страхових премій	3050	0	0
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	0	0
Інші надходження	3095	42 831	46 267
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(1 774 842)	(2 188 272)
Праці	3105	(98 041)	(81 891)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(26 133)	(22 067)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(37 767)	(29 107)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(5 555)	(269)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(1 453)	(3 810)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(30 759)	(25 028)
Витрачання на оплату авансів	3135	(13 126)	(23 997)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(6 739)	(448)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(67 504)	(72 713)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(0)	(0)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(0)	(0)
Інші витрачання	3190	(20 857)	(307 570)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	103 538	136 997
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			

Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	0	0
необоротних активів	3205	0	7 145
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	0	0
дивідендів	3220	0	0
Надходження від деривативів	3225	0	0
Надходження від погашення позик	3230	0	0
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	0	0
Інші надходження	3250	0	0
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(0)	(0)
необоротних активів	3260	(29 699)	(52 332)
Виплати за деривативами	3270	(0)	(0)
Витрачання на надання позик	3275	(0)	(0)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(0)	(0)
Інші платежі	3290	(0)	(0)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-29 699	-45 187
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	0	0
Отримання позик	3305	453 997	866 013
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0	0
Інші надходження	3340	847 034	929 514
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(0)	(0)
Погашення позик	3350	(405 050)	(758 000)
Сплату дивідендів	3355	(0)	(0)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(25 990)	(32 952)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(0)	(0)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(0)	(0)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(0)	(0)
Інші платежі	3390	(950 815)	(1 070 169)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-80 844	-65 594
Чистий рух коштів за звітний період	3400	-7 005	26 216
Залишок коштів на початок року	3405	50 105	23 414
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	293	475
Залишок коштів на кінець року	3415	43 393	50 105

Керівник

Чаленко Дмитро Андрійович

Підприємство

Приватне акціонерне товариство "Вінницький
олійножировий комбінат"

Додаток Г

Дата

за ЄДРПОУ

КОДИ

01.01.2020

00373758

Звіт про власний капітал

За 2019 рік
Форма №4

Код за ДКУД

1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстро ваний капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподіле ний прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	78 099	2 730 629	1	432	-178 588	0	0	2 630 573
Коригування:	4005	0	0	0	0	0	0	0	0
Зміна облікової політики									
Виправлення помилок	4010	0	0	0	0	-1 407	0	0	-1 407
Інші зміни	4090	0	0	0	0	0	0	0	0
Скоригований залишок на початок року	4095	78 099	2 730 629	1	432	-179 995	0	0	2 629 166
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	0	0	0	0	-78 653	0	0	-78 653
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	0	67	0	0	404	0	0	471
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	0	0	0	0	404	0	0	404
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112	0	0	0	0	0	0	0	0
Накопичені курсові різниці	4113	0	0	0	0	0	0	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114	0	0	0	0	0	0	0	0
Інший сукупний дохід	4116	0	67	0	0	0	0	0	67

Розподіл прибутку:	4200	0	0	0	0	0	0	0	0
Виплати власникам									
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	0	0	0	0	0	0	0	0
Відрахування до резервного капіталу	4210	0	0	0	0	0	0	0	0
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215	0	0	0	0	0	0	0	0
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	0	0	0	0	0	0	0	0
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	0	0	0	0	0	0	0	0
Внески учасників:	4240	0	0	0	0	0	0	0	0
Внески до капіталу									
Погашення заборгованості з капіталу	4245	0	0	0	0	0	0	0	0
Вилучення капіталу:	4260	0	0	0	0	0	0	0	0
Викуп акцій									
Перепродаж викуплених акцій	4265	0	0	0	0	0	0	0	0
Анулювання викуплених акцій	4270	0	0	0	0	0	0	0	0
Вилучення частки в капіталі	4275	0	0	0	0	0	0	0	0
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	0	0	0	0	0	0	0	0
Інші зміни в капіталі	4290	0	-404	0	0	0	0	0	-404
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	0	0	0	0	0	0	0	0
Разом змін у капіталі	4295	0	-337	0	0	-78 249	0	0	-78 586
Залишок на кінець року	4300	78 099	2 730 292	1	432	-258 244	0	0	2 550 580

Керівник

Чаленко Дмитро Андрійович

Головний бухгалтер

Зоря Ірина Олександрівна

Додаток Д

Дата (рік, місяць, число)	Коди		
	2020	04	01
за єДРПОУ	373758		
за КОАТУУ	8036100000		
за КОПФГ	240		
за КВЕД	10.41		

Підприємство **ПрАТ "Вінницький ОЖК"**

Територія **Вінниця**

Організаційно-правова форма
господарювання **ПрАТ**

Вид економічної
діяльності **Харчова промисловість**

Середня кількість
працівників **845**

Адреса,
телефон **м. Вінниця**

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 березня 2020 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
Необоротні активи I			
Нематеріальні активи	1000	21	21
первісна вартість	1001	57	57
накопичена амортизація	1002	- 36	- 36
Незавершені капітальні інвестиції	1005	12 605	12 605
Основні засоби	1010	3 556 943	3 556 943
первісна вартість	1011	4 099 385	4 099 385
знос	1012	- 542 442	- 542 442
Інвестиційна нерухомість	1015	52 104	52 104
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	52 104	52 104
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Усього за розділом I	1095	3 621 673	3 621 673
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	198 350	374 483
Виробничі запаси	1101	114 460	290 693
Готова продукція	1103	81 660	81 540
Товари	1104	2 230	2 230
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	58 260	58 260
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	11 417	11 417
з бюджетом	1135	23 417	23 446
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	109 152	109 152
Гроші та їх еквіваленти	1165	43 393	218 314
Готівка	1166	16	16
Рахунки в банках	1167	43 377	218 298
Інші оборотні активи	1190	125	125
Усього за розділом II	1195	443 983	443 983
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	4 065 656	4 065 656

Пасив	Кодрядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	78 099	78 099
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	-
Капітал у дооцінках	1405	2 730 292	2 730 292
Додатковий капітал	1410	0	-
Емісійний дохід	1411	0	-
Накопичені курсові різниці	1412	0	-
Резервний капітал	1415	432	432
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-258 244	-218 944
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	-	-
Інші резерви	1435	0	-
Усього за розділом I	1495	2 550 580	-
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	498 567	498 567
Пенсійні зобов'язання	1505	0	-
Довгострокові кредити банків	1510	4 781	4 781
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	-
Довгострокові забезпечення	1520	15 338	15 338
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	15 338	15 338
Усього за розділом II	1595	518 686	518 686
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	130 507	130 507
Векселі видані	1605	0	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	-
товари, роботи, послуги	1615	59 950	59 950
розрахунками з бюджетом	1620	1 856	1 856
у тому числі з податку на прибуток	1621	1 134	1 127
розрахунками зі страхування	1625	1 330	1 330
розрахунками з оплати праці	1630	5 496	5 496
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	129 055	129 055
Інші поточні зобов'язання	1690	668 196	668 196
Усього за розділом III	1695	996 390	996 390
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	4 065 656	4 065 656

Додаток Е

ПрАТ "Вінницький ОЖК"

Оборотно-сальдовая ведомость за 1 квартал 2020

Счет, Наименование	Сальдо на начало периода		Обороты за период		Сальдо на конец периода	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
10, Основные средства	4 099 385 000				4 099 385 000	
104, Машины и оборудование	2 049 692 500				2 049 692 500	
106, Инструменты приборы и инвентарь	1 024 846 250				1 024 846 250	
109, Другие основные средства	1 024 846 250				1 024 846 250	
12, Нематериальные активы	57 000				57	
123, Права на коммерческие обозначения	57 000				57	
13, Износ (амортизация) необоротных активов		542 478 000				542 478 000
131, Износ основных средств		542 442 000				542 442 000
133, Накопленная амортизация нематериальных активов		36 000				36 000
14, Долгосрочные финансовые инвестиции	52 104 000				52 104 000	
141, Инвестиции связанным сторонам по методу учета участия в капитале	52 104 000				52 104 000	
15, Капитальные инвестиции	3 556 943 000				3 556 943 000	
152, Приобретение (изготовление) основных средств	3 556 943 000				3 556 943 000	
20, Производственные запасы	198 350 000		176 233000		374 463 000	
201, Сырье и материалы	114 460 000		176233 000		290 693 000	
26, Готовая продукция	81 660 000			120 230	81 539 770	
30, Наличные деньги	16 000				16 000	
301, Наличные деньги в национальной валюте	16 000				16 000	
31, Счета в банках	43 377 000		176233000	1 311 600	218 298 400	
311, Текущие счета в национальной валюте	43 377 000		176 233000	1 311 600	218 298 400	
36, Расчеты с покупателями и заказчиками	58 260 000		176233000	176233000	58 260 000	
37, Расчеты с разными дебиторами	11 286 000				11 286 000	
371, Расчеты по выданным авансам	11 286 000				11 286 000	
377, Расчеты с другими дебиторами	109 152 000				109 152 000	
40, Зарегистрированный (пасвой) капитал		78 099 000				78 099 000
401, Уставный капитал		78 099 000				78 099 000
43, Резервный капитал						432 000
44, Нераспределенная прибыль (непокрытые убытки)	258 244000			39 250000		218 944 000
442, Непокрытый убыток	258 244000			39 250000		218 944 000
63, Расчеты с поставщиками и подрядчиками		59 950 000	1 311 600	1 311 600		59 950 000
64, Расчеты по налогам и платежам		4 942 600	90 193 867	85 977 544		726 277
643 Податкове зобовязання	23 417 000				23 417 000	
644, Налоговый кредит		87 744 000	218 600			87 525 400
65, Расчеты по страхованию		1 330 000				1 330 000
66, Расчеты по выплатам работникам		5 496 000				5 496 000
70, Доходы от реализации			176233 000	176 233000		
90, Себестоимость реализации			120 230000	120 230000		
Итого	337 667 417	337 667 417	3 399 667 782	3 399 667 782	388 784 222	388 784 222

Додаток Є

ПрАТ "Вінницький ОЖК"

Анализ счета 36 за 1 квартал 2020 г.

Выводимые данные:

Кор. Счет	Дебет	Кредит
Начальное сальдо	58 260 000	
31		176 233 000
70	176 233 000	
Оборот	176 233 000	176 233 000
Конечное сальдо	58 260 000	

ПрАТ "Вінницький ОЖК"

Анализ счета 63 за 1 квартал 2020 г.

Выводимые данные:

Кор. Счет	Дебет	Кредит
Начальное сальдо		59 950 000
20		1 049 280 000
31	1 311 600 000	
64		262 320 000
Оборот	1 311 600 000	1 311 600 000
Конечное сальдо		59 950 000

ПрАТ "Вінницький ОЖК"

Анализ счета 79 за 1 квартал 2020 г.

Выводимые данные:

Кор. Счет	Дебет	Кредит
Начальное сальдо		
70		176 233 000
90	136 983 000	
Оборот	136 983 000	176 233 000
Конечное сальдо		39 250 000

Додаток Ж

ПрАТ "Вінницький ОЖК"

Карточка счета 36 за 1 квартал 2020 г.

Выводимые
данные:

БУ (данные бухгалтерского
учета)

		учета)		Дебет		Кредит		Текущее сальдо	
Период	Документ	Аналитика Дт	Аналитика Кт	Счет		Счет			
Сальдо на начало								Д	58 260 000
01.01.2020	Реализация товаров и услуг ЦСМ-0000001 от 01.01.2020 12:00:00	Ліцензійний договір №34838 від 02.02.2018р. Реализация товаров и услуг ЦСМ-0000001 от 01.01.2020 12:00:00	<...> Доходы от продажи готовой продукции Масло	361	176 233 000	701			234 493 000
08.01.2020	Платежное поручение входящее ЦСМ-0000001 от 08.01.2020 17:28:14 Оплата	Укресімбанк Аренда съёмочной техники	Договір 0102/2017-Н-ПТС від 01.02.2017 Реализация товаров и услуг ЦСМ-0000125 от 30.11.2020	311		361	176 233 000		58 260 000
Обороты за период и сальдо на конец				55 173 581,63		58 403 843,75		Д	33 511 746

ПрАТ "Вінницький ОЖК"

Карточка счета 63 за 1 квартал 2020 г.

Выводимые
данные:

БУ (данные бухгалтерского учета)

Период	Документ	Аналитика Дт	Аналитика Кт	Дебет		Кредит		Текущее сальдо
				Счет		Счет		
Сальдо на начало								K 59 950 000,00
03.01.2020	Платежное поручение исходящее ЦСМ-0000012 от 03.01.2020 00:00:00 Оплата	ПрАТ "Вінницький ОЖК" Договір №01/10/2018 Поступление товаров и услуг ЦСМ- 0000101 от 28.02.2020 23:59:59	ТОВ "Трейд"	631	1 311 600	311		K 35 720 287,90
09.01.2020	Поступление товаров и услуг ЦСМ-0000001 от 09.01.2019 17:16:48 НДС - налоговый кредит (товары), второе событие	УКРАЇНСЬКА КОРПОРАЦІЯ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ ТОВ №8 від 08.01.2020 <...>	УКРАЇНСЬКА КОРПОРАЦІЯ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ ТОВ №8 від 08.01.2020 Поступление товаров и услуг ЦСМ- 0000001 от 09.01.2019 17:16:48	6441		631	218 600	K 35 758 958,87
09.01.2020	Поступление товаров и услуг ЦСМ-0000001 от 09.01.2019 17:16:48 Оприходованы ТМЦ	Обл. НДС Соняшник 1 сорт Поступление товаров и услуг ЦСМ- 0000001 от 09.01.2020 17:16:48 Павленко О.В.	№8 від 08.01.2020 Поступление товаров и услуг ЦСМ- 0000001 от 09.01.2020 17:16:48	201		631	1 093 000	K 35 759 074,87
Итого				1 311 600		1 311 600		K 59 950 000,00

Додаток 3

Журнал проведення за 1 квартал 2020 року

Период	Документ	Аналитика Дт	Аналитика Кт	Дебет		Кредит	
				Счет		Счет	
01.01.2020	Реализация товаров и услуг ЦСМ-0000001 от 01.01.2020 12:00:00	Елеваор буд інвест Ліцензійний договір №34838 від 02.02.2018р. Реализация товаров и услуг ЦСМ-0000001 от 01.01.2020 12:00:00	<...> Доходы от продажи готовой продукции Масло	361	176 233 000	701	
08.01.2020	Платежное поручение входящее ЦСМ-0000001 от 08.01.2020 17:28:14 Оплата	Райффайзен банк Аренда съёмочной техники	Реализация товаров и услуг ЦСМ-0000125 от 08.01.2020 23:59:59 Договір 0102/2017-Н-ПТС від 01.02.2017	311		361	176 233 000
03.01.2020	Платежное поручение исходящее ЦСМ-0000012 от 03.01.2020 Оплата	ПрАТ "Вінницький ОЖК" Договір №01/10/2018 Поступление товаров и услуг ЦСМ-0000101 от 28.02.2019 23:59:59	ТОВ "Трейд"	631	1311600	311	
09.01.2020	Поступление товаров и услуг ЦСМ-0000001 от 09.01.2020 17:16:48 НДС - налоговый кредит (товары), второе событие	УКРАЇНСЬКА КОРПОРАЦІЯ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ ТОВ №8 від 08.01.2019	Поступление товаров и услуг ЦСМ-0000001 от 09.01.2020 17:16:48 №8 від 08.01.2019	6441		631	218 600
09.01.2020	Поступление товаров и услуг ЦСМ-0000001 от 09.01.2020 17:16:48 Оприходованы ТМЦ	Обл. НДС Соняшник 1 сорт Поступление товаров и услуг ЦСМ-0000001 от 09.01.2019 17:16:48	№8 від 08.01.2019 Поступление товаров и услуг ЦСМ-0000001 от 09.01.2019 17:16:48	201		631	1 093 000
02.02.2020	Операція -0000001 от 02.02.2020 17:16:48	Собівартість реалізованих товарів	Олія соняшникова	901		26	39 480
02.02.2020	Операція -0000001 от 02.02.2020 17:16:48	Собівартість реалізованих товарів	Олія соняшникова (5л)	901		26	80 750
02.02.2020	Податкова накладна	Дохід від реалізації готової продукції	Податкове зобов'язання	701		6432	29 372
31.03.2020	Оприділення фінансового результату	Дохід		44	176 112 770	79	

Додаток И

Прибуткова накладна 23

Поставщик: Елеватор буд інвест
Р/с 40702810200000000792, Банк АППБ "АВАЛЬ", м.Київ, МФО 300335
04214, Киев, М. Наumenko, будинок № 13, тел.: +380 (44) 234-34-23,
код по ЄГРПОУ 87009943 ІНН 523345783475, № свід. 3445678876

Покупатель: ПрАТ "Вінницький ОЖК"

Договор: На переробку

№	Товары (работы, услуги)	Кол-во	Ед.	Цена с НДС	Сумма с НДС
1	Соняшник 1 сорт	105	трн	12 491,43	1 311 600

Итого: 1 311 600

В том числе НДС: 262 320

Всього найменувань 1, на суму 1 311 600 грн

Один мільйон триста одинадцять шістьсот гривень 00 коп

В т.ч. ПДВ: двісті шістдесят дві тисячі триста двадцять гривень 00 коп

Виписал(а):

Погреда Іванна Іванівна

Додаток І

Постачальник: ПрАТ "Вінницький ОЖК"
р/р 40702810200000000792, у банку АППБ "АВАЛЬ", м.Київ, МФО 300335,
04214, Київ, М. Наumenко, буд № 13, тел.: +380 (44) 234-34-23,
код за ЄДРПОУ 87009943, ІПН523345783475, № свід. 3445678876,
Є платником податку на прибуток на загальних підставах

Покупець: ТОВ "Трейд"

Договір: № 1 від 22.07.2018

Склад: Основний

№	Товар	Кіл-сть	Од.	Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ
1	Олія соняшникова (Іл)	1880	шт	24,92	46 861
2	Соняшникова олія (5л)	850	шт	117,65	100 000

Разом: 146 861
Сума ПДВ: 29 372
Всього із ПДВ: 176 233

Всього наймунувань 2, на суму 176 233 грн.
Сто сімдесят тисяч двісті тридцять три гривні 00 копійок
У т.ч. ПДВ: двадцять дев'ять тисяч триста сімдесят дві гривні

Відвантажив(ла): _____ **Отримав(ла):** _____
За довіреністю № _____ від _____

Додаток І

☐	Оригінал	Видається покупцю	X
		Включено до ЄРПН	
		Залишається у продавця (тип причини)	
☐		Копія (залишається у продавця)	

(Потрібне виділити поміткою 'X')

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства фінансів України
01.11.2011 N 1379

ПОДАТКОВА НАКЛАДНА

Дата виписки податкової накладної	<table border="1"><tr><td>2</td><td>1</td><td>0</td><td>2</td><td>2</td><td>0</td><td>1</td><td>2</td></tr></table>	2	1	0	2	2	0	1	2	Порядковий номер	<table border="1"><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>1</td></tr></table> / <table border="1"><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table> (1) (номер філії)							1																																																																																										
2	1	0	2	2	0	1	2																																																																																																					
						1																																																																																																						
Продавець Особа (платник податку) - продавець <table border="1"><tr><td colspan="10">ПрАТ "Вінницький ОЖК"</td></tr></table> (найменування; прізвище, ім'я, по батькові - для фізичної особи-підприємця) <table border="1"><tr><td></td><td></td><td>3</td><td>4</td><td>8</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>8</td><td>7</td><td>6</td></tr></table> (індивідуальний податковий номер продавця) Місцезнаходження (податкова адреса) продавця <u>м. Вінниця</u> Номер телефону <table border="1"><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table> Номер свідоцтва про реєстрацію платника податку на додану вартість (продавець) <table border="1"><tr><td></td><td></td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>2</td><td>5</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>3</td></tr></table> Вид цивільно-правового договору _____ Договір поставки (вид договору)				ПрАТ "Вінницький ОЖК"												3	4	8	3	4	5	8	7	6													2	3	4	2	5	3	4	5	3	Покупець Особа (платник податку) - покупець <table border="1"><tr><td colspan="10">ТОВ "Трейд"</td></tr></table> (найменування; прізвище, ім'я, по батькові - для фізичної особи-підприємця) <table border="1"><tr><td>9</td><td>8</td><td>7</td><td>6</td><td>9</td><td>4</td><td>4</td><td>1</td><td>3</td><td>5</td><td>7</td></tr></table> (індивідуальний податковий номер покупця) Місцезнаходження (податкова адреса) покупця <u>м.Київ</u> Номер телефону <table border="1"><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table> Номер свідоцтва про реєстрацію платника податку на додану вартість (покупця) <table border="1"><tr><td></td><td></td><td>9</td><td>8</td><td>7</td><td>6</td><td>5</td><td>4</td><td>4</td><td>4</td></tr></table> Від <table border="1"><tr><td>0</td><td>5</td><td>0</td><td>6</td><td>2</td><td>0</td><td>1</td><td>1</td></tr></table> № <table border="1"><tr><td colspan="10">Д0000000006</td></tr></table>				ТОВ "Трейд"										9	8	7	6	9	4	4	1	3	5	7													9	8	7	6	5	4	4	4	0	5	0	6	2	0	1	1	Д0000000006									
ПрАТ "Вінницький ОЖК"																																																																																																												
		3	4	8	3	4	5	8	7	6																																																																																																		
		2	3	4	2	5	3	4	5	3																																																																																																		
ТОВ "Трейд"																																																																																																												
9	8	7	6	9	4	4	1	3	5	7																																																																																																		
		9	8	7	6	5	4	4	4																																																																																																			
0	5	0	6	2	0	1	1																																																																																																					
Д0000000006																																																																																																												
Форма проведення розрахунків _____				Оплата з поточного рахунка (бартер, готівка, оплата з поточного рахунка, чек тощо)																																																																																																								

Додаток Й

Постачальник	ТОВ "Елеватор буд інвест"		
Адреса	м. Київ		
Р/рахунок	456256452		
в			
	МФО		
ЄДРПОУ	1264865		
Тел./ф.	961585946		

РАХУНОК-ФАКТУРА

N

15

від

" 2 "

січня

2020р.

Платник	ПрАТ "Вінницький ОЖК"	Доповнення
---------	-----------------------	------------

Найменування	Одиниця виміру	Кількість	Ціна	Сума
Соняшникова олія (1л)	шт	1880	25	1 093 000
Всього				1 093 000
Податок на додану вартість (ПДВ)				218 600
Загальна сума з ПДВ				1 311 600

Загальна сума, що підлягає оплаті

один мільйон триста одинадцять тисяч шістьсот

грн.

0

коп.

Директор

Гол. бухгалтер

Додаток К

Постачальник ТОВ "Вінницький ОЖК" Адреса М. Вінниця Р/рахунок 456256452 в _____ МФО _____ ЄДРПОУ .00373758 Тел./ф. 961585912		РАХУНОК-ФАКТУРА N 26 від " 2 " лютого 2020р.																															
Платник ТОВ "Трейд опт"		Доповнення																															
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Найменування</th> <th>Одиниця виміру</th> <th>Кількість</th> <th>Ціна</th> <th>Сума</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Соняшникова олія (1л)</td> <td>шт</td> <td>1880</td> <td>25</td> <td>46 861</td> </tr> <tr> <td>Олія Соняшникова (5л)</td> <td>шт</td> <td>850</td> <td>120</td> <td>100 000</td> </tr> <tr> <td colspan="4">Всього</td> <td>146 861</td> </tr> <tr> <td colspan="4">Податок на додану вартість (ПДВ)</td> <td>29 372</td> </tr> <tr> <td colspan="4">Загальна сума з ПДВ</td> <td>176 233</td> </tr> </tbody> </table>		Найменування	Одиниця виміру	Кількість	Ціна	Сума	Соняшникова олія (1л)	шт	1880	25	46 861	Олія Соняшникова (5л)	шт	850	120	100 000	Всього				146 861	Податок на додану вартість (ПДВ)				29 372	Загальна сума з ПДВ				176 233	Загальна сума, що підлягає оплаті Сто тисяч сімдесят шість тисяч двісті тридцять три грн. 0 коп.	
Найменування	Одиниця виміру	Кількість	Ціна	Сума																													
Соняшникова олія (1л)	шт	1880	25	46 861																													
Олія Соняшникова (5л)	шт	850	120	100 000																													
Всього				146 861																													
Податок на додану вартість (ПДВ)				29 372																													
Загальна сума з ПДВ				176 233																													
Директор _____		Гол. бухгалтер _____																															

Додаток Л

ДОГОВІР № 2363/IFRS/111/01 про надання аудиторських послуг

м. Київ

31 жовтня 2019 року

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "Аудит ++", зареєстроване відповідно до законодавства України (ідентифікаційний код юридичної особи 31586485), надалі – **Виконавець**, в особі директора Домрачова Андрія Павловича, що діє на підставі Статуту, з одного боку, та **ПРАТ «ВІННИЦЬКИЙ ОЛІЙНОЖИРОВИЙ КОМБІНАТ»** зареєстроване відповідно до законодавства України (ідентифікаційний код юридичної особи 42082379), надалі – **Замовник**, в особі Директора Федько Юрія Богдановича, що діє на підставі Статуту, з іншого боку, разом надалі - **Сторони**, а окремо - **Сторона**, уклали цей Договір про наступне:

1. Предмет договору

Виконавець зобов'язується за завданням Замовника надати йому послуги з аудиту фінансової звітності Замовника, відповідно до Національних Стандартів (Положень) Фінансової Звітності надалі – НП(С)БО, за рік, що закінчиться 31.12.2019, надалі – **послуги**, а Замовник зобов'язується прийняти та оплатити їх, на умовах та у порядку, передбачених цим Договором.

2. Обсяг аудиту

2.1. Мета аудиту

2.1.1. Метою проведення аудиту є висловлення Виконавцем незалежної думки про те, чи відображає фінансова звітність достовірно, в усіх суттєвих аспектах (або надає правдиву та неупереджену інформацію про) фінансовий стан Замовника на 31.12.2019 та його фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчиться зазначеною датою, відповідно до МСФЗ.

2.2. Умови аудиту

2.2.1. Міжнародні стандарти аудиту, надалі – **МСА**, передбачають досягнення Виконавцем розуміння структури внутрішнього контролю, у тому числі принципів організації системи внутрішнього контролю, системи бухгалтерського обліку й процедур контролю, встановлених управлінським персоналом Замовника. Таким чином, Виконавець розробляє процедури оцінки ризиків та відповідні дії щодо них, які забезпечать отримання прийнятних аудиторських доказів у достатньому обсязі щодо виявлення викривлень, які є істотними для Замовника.

2.2.2. Аудиторська перевірка фінансової звітності Замовника включатиме:

тестування системи внутрішнього контролю суб'єкта господарювання;

тестування доказів, що підтверджують суми та розкриття інформації у фінансовій звітності суб'єкта господарювання;

оцінку прийнятності застосованих облікових політик та обґрунтованості облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом суб'єкта господарювання;

процедури по суті для виявлення суттєвих викривлень для кожного суттєвого класу операцій, залишків на рахунках та розкриття інформації.

2.3. Планування аудиту

2.3.1. Планування аудиту буде здійснено відповідно до МСА 300 «Планування аудиту фінансової звітності» та передбачатиме розробку загальної стратегії аудиту і детального плану аудиту. План аудиту буде визначати характер, час і обсяг запланованих процедур оцінки ризиків, згідно з МСА 315 «Ідентифікація та оцінка ризиків суттєвих викривлень через розуміння суб'єкта господарювання і його середовища» та характер, час і обсяг запланованих подальших аудиторських процедур на рівні тверджень управлінського персоналу суб'єкта господарювання, для кожного суттєвого класу операцій, залишків на рахунках, а також розкриттів, згідно з МСА 330 «Дії аудитора у відповідь на оцінені ризики».

2.4. Концептуальна основа фінансової звітності

2.4.1. Під терміном МСФЗ, в широкому сенсі, розуміються стандарти й тлумачення, які прийняті Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (PMCSB/IASB):

міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ/IFRS);

міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО/IAS);

інтерпретації, які розроблені Комітетом з Міжнародних стандартів фінансової звітності (IKMCSB/IFRIC) або Постійним комітетом з тлумачень (PKT/SIC).

2.5. Нормативні засади аудиту

2.5.1. Аудит проводиться відповідно до МСФЗ, МСА, Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» та інших нормативно-правових актів.

2.5.2. Замовник зобов'язаний оприлюднити фінансову звітність Замовника або надати її користувачам фінансової звітності разом із підготовленим Виконавцем, в порядку та на умовах, передбачених цим Договором, звітом незалежного аудитора.

2.6. Оформлення результатів аудиту

2.6.1. Незалежна професійна думка Виконавця викладається в друкованому вигляді у формі звіту незалежного аудитора та листа до керівництва Замовника з описом виявлених в процесі надання послуг порушень та значущих ризиків (як в системі внутрішнього контролю та управління, так і в системі бухгалтерського обліку і фінансової звітності), а також рекомендаціями щодо їх усунення або мінімізації.

2.6.2. Звіт незалежного аудитора міститиме:

чітко висловлену думку аудитора, немодифіковану / модифіковану, про те, чи відображає фінансова звітність достовірно, в усіх суттєвих аспектах (або надає правдиву та неупереджену інформацію про) фінансовий стан Замовника на 31.12.2019 та його фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до МСФЗ та положень чинного законодавства;

інформацію про узгодженість звіту про управління, який складається відповідно до законодавства, з фінансовою звітністю, за звітний період (якщо Замовником підготовлено такий звіт);

іншу інформацію відповідно до вимог МСА та чинного законодавства.

2.7. Відповідальність

2.7.1. Відповідальність за складання фінансової звітності несе управлінський персонал Замовника.

2.7.2. Виконавець несе відповідальність за надання звіту незалежного аудитора, який містить думку Виконавця щодо фінансової звітності Замовника та повідомлення керівництву Замовника інформації на основі результатів проведеної аудиторської перевірки.

2.7.3. У зв'язку з вибіркоvim характером аудиторської перевірки, а також іншими, властивими аудиторській перевірці обмеженнями, враховуючи обмеження, притаманні будь-якій системі бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю, існує неминучий ризик того, що деякі суттєві викривлення можуть залишитися невиявленими.

3. Права та обов'язки Виконавця

3.1. Виконавець має право:

отримувати від Замовника необхідну для надання послуг за цим Договором інформацію та документи (копії документів), які знаходяться як у Замовника, так і у третіх осіб;

отримувати від Замовника письмові підтвердження усних пояснень, наданих Виконавцю Замовником в процесі надання послуг за цим Договором;

мати вільний та необмежений доступ до всіх первинних бухгалтерських документів, облікових даних, записів, комп'ютерних баз даних, будь-якої іншої інформації Замовника, а також до працівників Замовника, необхідний у зв'язку з наданням послуг за цим Договором;

самостійно визначати, з урахуванням положень даного Договору, форми та методи надання аудиторських послуг відповідно до законодавства України;

в порядку, встановленому МСА, звертатися із запитом до зовнішніх юридичних консультантів (радників) Замовника та попереднього аудитора Замовника, при першому аудиті, стосовно окремих питань аудиторської перевірки;

перевіряти та бути присутнім під час перевірок наявності майна, грошей, цінностей, вимагати від Замовника проведення контрольних оглядів, замірів виконаних робіт, щодо яких здійснюється аудиторська перевірка, отримувати необхідні пояснення в письмовій чи усній формі від управлінського персоналу, будь-яких категорій працівників Замовника, та, за потреби, тих, кого наділено найвищими повноваженнями;

залучати, на договірних засадах, до участі в аудиті інших аудиторів, експертів різного профілю, а також залучати до співпраці внутрішніх аудиторів Замовника (у разі їх наявності), працівників бухгалтерії та інших працівників Замовника у формах, обсягах та у спосіб, що визначаються на розсуд Виконавця;

вимагати від Замовника, його працівників, управлінського персоналу, тих, кого наділено найвищими повноваженнями, належного виконання зобов'язань за Договором;

отримати від Виконавця оплату послуг, на умовах та у порядку, передбачених цим Договором;

використовувати факт укладення цього Договору у своїх рекламних та маркетингових цілях, згадуючи Замовника як свого клієнта, використовуючи його логотип та/або знаки для товарів і послуг у рекламно-інформаційних матеріалах (веб-сайт, буклет, презентація тощо), за наявності письмової згоди Замовника на кожне таке використання (з урахуванням зауважень, вимог та пропозицій Замовника щодо такого використання);

користуватися іншими правами, передбаченими цим Договором та Законом.

3.2. Виконавець зобов'язаний:

забезпечити належну якість аудиту (надання послуг);

забезпечити незалежність та дотримання фундаментальних етичних принципів під час виконання завдання (надання послуг) з аудиту фінансової звітності;

своєчасно та у повному обсязі виконати прийняті за цим Договором зобов'язання;

інформувати Замовника, за його окремим запитом, про хід надання послуг за цим Договором, у тому числі недоліки ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, недоліки в системі внутрішнього контролю Замовника, проблеми з дотриманням законодавчих та нормативних актів, а також про іншу інформацію з питань аудиту, згідно з МСА;
надати Замовнику звіт незалежного аудитора, а також повідомити інформацію щодо результатів аудиту (надання послуг), згідно з вимогами, встановленими МСА та цим Договором;
дотримуватись конфіденційності інформації, що надається Замовником Виконавцю у зв'язку з наданням послуг за цим Договором;
виконувати інші зобов'язання, передбачені цим Договором та Законом.

5. Плата за послуги

5.1. Вартість послуг Виконавця за цим Договором (ціна Договору) становить 582 000,00 грн (п'ятсот вісімдесят дві тисячі гривень 00 копійок) разом з ПДВ у розмірі 97 000,00 грн (дев'яносто сім тисяч гривень 00 копійок).

6. Порядок розрахунків

6.1. Усі розрахунки за цим Договором здійснюються в національній валюті України на розрахунковий рахунок Виконавця, у безготівковій формі.
6.2. Замовник оплачує послуги Виконавця у розмірі 100% вартості послуг протягом 60 календарних днів з дати підписання актів приймання-передачі наданих за цим Договором послуг.
6.3. Моментом оплати за цим Договором вважається дата зарахування грошових коштів на поточний рахунок Виконавця.

7. Строк надання послуг

7.1. Виконавець зобов'язаний надати Замовнику проект звіту, передбаченого п.п.8.1. Договору, у строк до 15.04.2020. Остаточний звіт, передбачений п.п.8.1. Договору, Виконавець зобов'язаний надати не пізніше 15.05.2020.
7.2. Датою початку надання послуг є дата отримання Виконавцем від Замовника усіх необхідних для надання послуг за цим Договором інформації та документів (копій документів), про що Виконавець повідомляє Замовника шляхом надсилання електронного листа про отримання усіх необхідних для надання послуг за цим Договором інформації та документів (копій документів) на адресу, вказану у п.п.14.8. Договору.
7.3. У випадку, якщо Замовник до дати початку надання послуг не надав Виконавцеві або надав не в повному обсязі необхідну йому для надання послуг за цим Договором інформацію чи документи (копії документів) строк надання послуг за цим Договором переноситься, з урахуванням строку прострочення Замовником надання інформації чи документів. Відтермінування надання послуг за цим Договором можливе і у випадку необхідності отримання додаткової інформації чи документів (копій документів) або письмового підтвердження раніше наданих Замовником усних пояснень. У такому разі, строк надання послуг за цим Договором переноситься, з урахуванням строку надання Замовником інформації чи документів, а також письмового підтвердження раніше наданих усних пояснень Замовника.

ВИКОНАВЕЦЬ
ТОВ «Аудит +»

Місцезнаходження:
03250, м. Київ, вул. Антоновича, буд. 17
Ідентифікаційний код 31556485
Банківські реквізити:
П/р 26004725135401

ЗАМОВНИК
ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»
Місцезнаходження:
Ідентифікаційний код 420379
Банківські реквізити:

Додаток М

Директору
ТОВ «Аудит ++»
Домрачову А.П.

Шановний пан Домрачов,

Прошу Вас провести аудит аудиту фінансової звітності ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» (далі – «Компанія») за рік, що закінчиться 31.12.2019, яка відповідає вимогам Міжнародних стандартів фінансової звітності (IAS, IFRS, IFRIC, SIC).

Звіт незалежного аудитора та лист до керівництва просимо надати в електронній (формат PDF) та паперовій формі.

В якості місця проведення аудиторської перевірки пропоную обрати наш офіс або офіс Вашої фірми.

Аудиторську перевірку просимо провести в період з 15.01.2020 по 30.05.2020.

З повагою,
Голова правління
ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»
Чаленко Д.А.

Додаток Н

Директору
ПрАТ «Вінницького ОЖК»
Чаленко Д.А

ЛИСТ-УГОДА З АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Ви запропонували нам провести аудит фінансової звітності ПрАТ «Вінницький ОЖК» (далі – Компанія) за 2019 рік, що складається: звіту про фінансовий стан, звіту про прибутки та збитки, звіту про зміни у власному капіталі, з звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31.12.2019, і стислого викладу суттєвих облікових політик, а також іншої пояснювальної інформації. Ми із задоволенням підтверджуємо нашу згоду на проведення аудиту, а також наше розуміння завдання, як зазначено у цьому листі.

Цілями нашого аудиту є отримати обґрунтовану впевненість, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвих викривлень через шахрайство або помилки, та надати звіт аудитора, який міститиме нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, але вона не гарантує, що аудит, виконаний відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА), завжди виявить суттєве викривлення, якщо воно існує. Викривлення можуть бути наслідком шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо, взяті окремо або в сукупності, вони очікувано впливатимуть на економічні рішення користувачів, прийняті на основі цієї фінансової звітності.

Зобов'язання аудитора

Ми проведемо аудит відповідно до МСА. Ці стандарти вимагають від нас дотримання етичних вимог. Як складову аудиту відповідно до МСА ми використовуємо професійне судження, та дотримуємося професійного скептицизму під час здійснення аудиту.

Ми також:

- Ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства або помилки, розробляємо і виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики та отримуємо аудиторські докази, які є достатніми й прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим у порівнянні з суттєвим викривленням внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, фальсифікацію, навмисні вилучення, хибні тлумачення або нехтування внутрішнім контролем.

Отримуємо розуміння внутрішнього контролю, доречного до аудиту, з метою розробки аудиторських процедур, прийнятих за цих обставин, але не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю суб'єкта господарювання. Проте ми повідомимо Вам у письмовій формі про будь-які суттєві недоліки внутрішнього контролю, що стосуються аудиту фінансової звітності, які ми ідентифікували під час аудиту. Оцінюємо прийнятність використаних облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок, а також відповідних розкриттів, здійснених управлінським персоналом.

Робимо висновок щодо прийнятності використання управлінським персоналом безперервності діяльності як основи бухгалтерського обліку та на основі отриманих аудиторських доказів висновок стосовно того, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, які можуть поставити під значний сумнів здатність компанії продовжити свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми дійдемо висновку, що така суттєва невизначеність дійсно існує, ми зобов'язані привернути увагу в нашому звіті до відповідних розкриттів у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття неадекватні, модифікувати нашу думку. Наші висновки ґрунтуватимуться на аудиторських доказах, отриманих до дати звіту аудитора. Однак майбутні події або умови можуть примусити компанію припинити свою безперервну діяльність.

Оцінимо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності, включаючи розкриття, та чи подає фінансова звітність операції та події в такий спосіб, що забезпечує достовірне подання.

Через властиві обмеження аудиту разом із властивими обмеженнями системи внутрішнього контролю існує неминучий ризик того, що деякі суттєві викривлення можна не виявити, навіть якщо аудит належно спланований і виконаний відповідно до МСА.

Ми проведемо аудит виходячи з того, що управлінський персонал і, де це доречно, ті, кого наділено найвищими повноваженнями визнає та розуміє, що він несе відповідальність за:

(а) складання та достовірне подання фінансової звітності відповідно до Національних положень бухгалтерського обліку;

(б) такий внутрішній контроль, що, як визначає управлінський персонал, є необхідним для надання можливості складати фінансову звітність, що не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства чи помилки;

(с) забезпечення:

(і) нашого доступу до всієї інформації, яка, як відомо їм, є достовірною, повною, об'єктивною, своєчасною, зрозумілою, доступною, а також до будь-якого персоналу, є доречною для складання фінансової звітності, такої як записи, документація тої

(іі) додатковою інформацією, про яку ми можемо зробити запит до управлінського персоналу, з метою аудиту;

(iii) необмеженого доступу до працівників суб'єкта господарювання, від яких, як ми визначили, необхідно одержати аудиторські докази.

Як складову процесу нашого аудиту ми проситимемо директора ТОВ «АСКЕТ ШИППІНГ» підтвердити у письмовій формі представлення, надані нам у зв'язку з аудитом. Ми сподіваємося на повне сприяння Вашого персоналу під час нашого аудиту.

Звітування

Очікувана форма та зміст звіту аудитора, включаючи, якщо це застосовно, звітування з інших питань відповідно до МСА 720 (переглянутий) представлені в додатку.

Форма та зміст нашого звіту, можливо, потребуватимуть змін з урахуванням результатів нашого аудиту.

Прохання підписати і повернути примірник цього листа, що додається, з метою підтвердження та згоди про домовленість стосовно нашого аудиту фінансової звітності, включаючи відповідальність кожного з нас.

З повагою,

Підтверджено та узгоджено:

Директор
ТОВ «Крестон Джі Сі Джі Аудит»
Домрачов А.П.

Директор

«15» квітня 2020 року